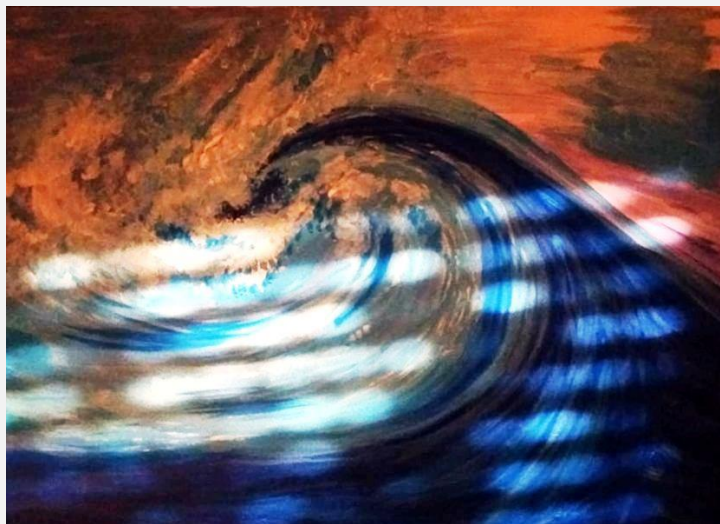

KŐSZEGI LAJOS

EMLÉKKÖNYV

medium

Leteszem és várok. Miután elolvastam Kőszegi Lajos könyvét, éreztem, hogy le kell fordítanom. Egyazon ösvényen haladunk: Hamvas Béla, Szabó Lajos, Nietzsche... A birtokába kerített tudást valóban rövid jegyzetekké erjesztette. Érződik mégis az oda vezető út hosszúsága, és a meglelt kifejezésmód határozottsága. Rövid mondatok. Kőszegi végérvényesen legyőzte magában a nagyralátástól való félelmet: csak az értelmére érdemes odafigyelni. Tudja, hogy hiábavaló a hosszú, komplikált, nehezen érthető mondat vagy könyv. Mert csak az ilyen vékony könyvek képesek világunk súlyát és terhét magukban hordozni...

Sava Babić

KŐSZEGI LAJOS
EMLÉKKÖNYV

KŐSZEGI LAJOS

EMLÉKKÖNYV

medium

Veszprém
2021

medium

Felelős kiadó Somlay Gilbert

Fedélkép Kőszegi Niki

Készült 200 példányban

Palatino betűvel

Nyomdakész Kft., Veszprém

2021

ISBN

Tartalom

MOSDÓMEDENCE

I.	11
II.	15
III.	16

NE LÉGY TÁVOL!

Szavak	21
Kagyló	23
Reggel	25
Nappal	27
Európa	29
Nyár	31
Erdő	33
Őz	35
Nap	37
Kenyér	40
Vörös	42
Káprázat	44
Szám	45
Virág	47
Tűz	49
Este	51
Ősz	53
Kutya	55
Bor	57
Fekete	59
Én	61
Víz	63
Idő	65

Könyv	67
Hold	69
Éjjel	71
Álom	72
Karácsony	73
Itt	75
Kézirat	78
Kor	82
Napló	84
Sakk	86

EMLÉKKÖNYV

Kelj fel!	91
Gondolj rám!	98
Látogasd meg a földet!	106

GYÉMÁNTFŰRÉS-SZÚTRA

Bevezetés	114
A világ	117
A megváltás	124

„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.”

1 Kor 13,12

Mosdómedence

I.

A valóság és a semmi között élek. Ebben a szakadékban kavarnak érzelmeim és a tulajdonjogra igényt nem tartó *gondolatok*, amelyekben a semmi bárminél inkább lenni kezd, aminél nem ismerek emberibbet.

Közeledünk egy világhoz, ami minden eddiginél rosszabb lesz. Távolodunk a valóságtól, ami sohasem volt a mienk. A megismerés ritka pillanatai után maradt róla valami édeskeserű emlék: a hamisítás oktalansága vagy a megtévesztés egykedvűsége.

Akik a Nyugat eltűnésében reménykedtek, mert mint mondták, kimerítette lehetőségeit, egy sohasem volt világban hittek, amire azok emlékeztek *előre*, akik sohasem látták. Akik nem előre emlékeztek, hanem hátra lépve, gyűlölködve, nevetve éltek, a folyamatos krízist folyamatos tiltakozásukkal szidalmaik imába foglalták. A végre játszottak, az egyetlen egyre, amit valamennyien megismerünk, kivétel nélkül. Vég és kezdet között itt van az egész, akár a kény és kín között a tisztulás [vágya].

Legfontosabb örökségem az alvás. Születésem óta alszom és nem álmodok. Ha moccannék, akkor azokkal tartanék, akik hisznek még valami relatív elkülö-

nülésben. Elkülönülni az emberi fajtól és kapcsolatba lépni valami *Egészen Mással*. Lehetséges vagy nem lehetséges? Az, ami lehetséges, vagy amit annak tartok, kiesik.

A szaglásra redukálódott szellem korában [az okos állatoknak meg kell halniuk]. Az érzékelés dicsőségét majd az érzékinek képzelt halhatatlanságban aratjuk le. Hajlamtól, történettől, sorstól szabadulni nem tudunk. Mindenki szeretne egy kicsinyke halhatatlanságot.

[Én] szeretnék fa lenni. Nem-érezkelni, pusztán lenni. Az öntudatlan szellemben lenni, ahol nincs alvás és ébredés. Éjszaka növekedni, gyökerek a földben, ágak az égben, rügyezni és virágozni, és egy szót sem szólani. Talán a fák az utolsó apostolok.

Az akarat [nem] szabad. Bármerre hallgatódzom, az akarat szabadságtalanságának küzdelmét hallom. Könyvek üresen, aforisztika, töredékek, paradoxonok, [a hagyomány megromlása} – a személyes beszéd kiesett a világból.

A falloszcentrikus kor napja virrad, amelyben az akarat helyét a vágy szabadságharca foglalja el. Az ego kétségbeesése: vágyani a vágyra. A szabad akarat akkor halt meg, amikor a tízparancsoltnak ellenállt.

Elfelejttem a tegnapi és a holnapi bűnt. A mait megteszem. A megnyugvás a felejtésben jön el. A feszültség

eltűnik a problémák és kérdések kacatjaival együtt. Az értelemből kihullnak a bizonyosságokba öltöztetett előítéleteim, a felejtés közömbös terében lebegek, ahol sötét van, mert a sötétségnek nincs anyaga.

Dagad a magány és a belőle származó bűn. A tudás, amint fölülkerekedik tetteimen. Mielőtt kilépnék az ajtón, kutyámmal sétálni az alvó város üres utcáin, „wu wei” [nem-beavatkozni], csak tanú vagyok.

Bármely kor emberi berendezkedése, az előző korszak elkülönülőiből, eretnekeiből, szembenállóiból él. Hogy kik voltak ők, senki sem tudja. Ha itt lennének velünk, észre sem vennénk őket. Az elkülönülés kultusza ez: nincs hova szökni.

Az elkülönülők, az eretnekek, a szembenállók, mint az univerzumba távozott válogatott űrhajócsapat, eltakarják a harmadik bolygó mélyülő degenerációját. A láthatatlan küldöttei persze nem utaztak sehová, félreértéseinkben élnek tovább. Ők pedig a holtak nézőteréről figyelik az érzékek borzalmas háborúját.

[Én] nem [vagyok] itt. A láthatatlanból érkező [nem-érzéki] lények vagyunk. Nem szólhatok hozzád úgy, hogy sohasem fordultál meg odaát. Magány nem létezik. Az idegenség nem múló íze, ahogy a tükörből egy bukott angyal fel nem ismert arca csodálkozik rád. Azt mondod: embernek lenni nagyon nehéz. Nem tudom kiről beszélsz.

Minden vita, minden bizonyosság-igény és teodicea nélkül elismerni a [Név] létezését és nemlétezését; úgy élni, mintha nem létezne, vagy létezne és távol lenne – mert ez az egyetlen, nem kívülről ránk kényszerített követelmény, aminek eleget tehetünk: a [Név] segítségével élni, nem dőlyfösen-gőgösen, hanem csupán nem számítani arra, hogy rendbe hozza életünket és lekapcsolja utánunk a villanyt.

Honnan jövünk, hová megyünk?

A semmiből jövünk, a semmibe megyünk.

Mi a „semmi”?

Innen nézve [nem-érzéki] [szellemi] [személyes] lények valósága, ahonnan jön ez a szó – „semmi”. Végső soron a „semmi” tagadó szó, és ha jobban megnézzük, azt jelenti: *nem tudom*.

II.

Az Exodus Könyvében az áll, hogy a bölcsek építették a találkozás szent sátrát, *teljesen úgy* (löchol), ahogy kell. Becalél elkészítette a bronzmedencét és talapzatát a táborba gyűlt nők tükreiből, akik összesereglettek a találkozás sátrának bejáratánál. Mózes először vissza akarta utasítani a felajánlott tükröket, mert azok a női hiúság szolgálatában álltak. Mielőtt döntését meghozta volna, félrevonult. Töprengett és emlékezett: a nők osztoztak a szenvedésben, és ez nyomósabbnak bizonyult az elítélt hiúságuknál. Elfogadta a tükröket, de a fémet a sátor építéséhez nem engedte használni, hanem azon kívül. A bronztükrökből mosdómedence lett. Tükör, amiben csak akkor láthatod magadat, ha mosakszol.

III.

Töredék Várhegyi Miklós előadásából

"totem – közösség: alacsonyabbal foglalkozás jegyében (növény: folyamat, állat: állapot) – dícséret, költészet: hattyúnyakú – szellemgyilkosság – tartósított, elhúzott pillanat – megfogás kedvéért – autonomizált nem-autónom – bálvány – nem lehet nem-dícsőítenem, ez eleve adott – Teremtés, magára hagyva, szabadság – mindenki a legtöbbet akarja, ahhoz képest, látszás, kínlódás, az én hangsúlyozása deszakralizált közösségben – éberek (Hérakleitosz) – pluralizmus – használni (megköszönni a nácnak, visszaemlékezés) – hatalom, politika – test: lélek – szellem, betöltés – léthierarchia – eljutottság: túl (Buber: jó úszó) – megváltás (van) – megváltoztatás: semmisítés (Bábel) – minden probléma: hangsúlyprobléma – végtelen-probléma – nincs megoldás, mert nincs probléma – személy – szellemi változatlanlanság – a valóság egysége: az alacsonyabb elnyomja a magasabbat: egy-ségtendencia – csak a legmagasabb – a többi mindenképpen (van) és reflektálatlanul – az első választás a fontos – nem tud nem lenni – a legmagasabb van, a többinek ereje van – Teremtés (teremtményiség) valásfölötti jelentése – idő-előtti gondolása – ördögi (második) – fiktív realitás – "az elhibázott megtestesülése" a tevékenység teremtménye – tanítás stb. "Ki kérde-

zett?" meghamisítása – személy üresen hagyva – élet kutatásra stb. "áldozva" – teljes világkép kijelentések – ördögnek létet adni – (jaj annak, aki által) – ördögi és nem ördög (hangsúlyprobléma) – ördögként szabadság, nem betöltve a szellemben (ha tudod, mit teszel, üdvözlés) – nőt (nem nőit!) férfi létformába – szellem–megfogás – közbülső helyek (módszer, művészet, kérdés, kritika stb.) – nem vizsgálhat, nem lehet szava – személyben a közösség (megnyilvánulhatatlanul, szétválaszthatatlanul, vizsgálhatatlanul stb.) és csak így – potencializálás – mostban az örök, mozdulatban a művészet és a tudás, személyben a dráma, mítosz és nem fordítva – bennem mindenki, aki volt és lesz: indulás – egész – nem tudom – mindenképpen hatalmi szempont: valami baj van – indulásként ("kivonni az először gondolt számot" – végtelen-probléma) – hatásosság, mikroszkóp, sáska előtti hódolás, mindenféle mennyiségben győz, női egyenjogúság, plakát-művészet stb. – kinyilatkoztat és elrejt: bhávaná, nem ház – "szellemgyilkosság" – kígyó, porevő, nem tud kérni (chaszid) – varrás nélkül – nem történelem, sci-fi – abszurd fantasztikus: csak összetett (mennyiség), lázadás (mennyiség jelen: politika, érzékek) – modern űrzene, csodaracionalizálás – fiktív realitással a valóságot – tevékenység bliccelése – lelkiok – saját vég – atombomba – környezetszennyezés – mindig minden mondva van – bárhonnét indulhatok – kiterítés – komolyan venni – összekapcsolás – először nem tudok mindent mondani – a második az első majma, balekja – jót mondani, aztán már csak meg kell csinálni – elsőnek lenni: szellem – egy dologban megegyezni, nem

többen, a többi az első hamisítottja – a hamisítások során át ("elhibázott megtestesülés"), miatt – totálisan elrontott szisztémák – csak a szekularizáció ad létet (értelmet) – hit: optimizmus – a lázadás örök rabsága (kötöttsége), csak példa, képlet lehet – megfogás számára készült – Szent Lőrinc megfordulása a nyárson: a másik oldalán jobban érezte magát? – örök életű istenek stupidok – a szellem nevetve tagad és kell megállnia – teremtésből kizuhanni – javítani: rontani (semmisíteni) – provokálni – mozgás (magamévá tevés, érzék-szellem, hatalom, hazugság, alacsonyabbal való foglalkozás) – labirintus: szag – szabadság: itt nincs értelme, nem jelentkezhetsz – módszer (hatalom, használás, politika) – bűn, büntető isten – a valóság egy-hangúsága – kinyilvánulás – Teremtés-ítélet (nem részből az egész felé vagy fordítva, hanem a viszonylag kevésbé differenciálttól – minden – a viszonylag jobban differenciált felé – átvett minden) – kész-ség – egy pillanatot elismerni teljes egészében: a szabadság megjelenik – magamravétel stb. – ott kezdődik, ha már nem fontos, ha saját helyéről a többi felismerhetetlenségét nem akarom kihozni – görcs: látszás (abszolúttól való eltérés) a semmi sem történik felé nyitottságban – a kinyilvánítással való éberségben közösség minden éberrel – a valóságot a folyamatos kinyilvánításban *ejteni*

Ne légy távol!

Szavak

Eltévedt szavak. Elhagytak, kifosztottak, megcsúfoltak, megtépázott madársereg. Amit rátok bízunk, kelt életre és öl meg titeket. Szavak, amiket elhallgatnak, kimondanak, leírnak, olvasnak – életetek egy pillanat. Huszonnégy órán át repkedtek az országos üvöltésben és suttogásban. Megsokszorozódva hulltok egy korszak szakadékába, amely fájdalmasan ébred önmagára.

A szavak. Nem hallod, és nem jönnek, amikor te mondanád. Hol vannak?

Üldögélt egy padon. Öreg volt és szótlán. Helyet mutatott. Néha mondott valamit.

„Az emberek elől elszökni nem lehet.”

„Az ami történt, amibe így vagy úgy belekeveredtem, a teljes visszakanyarodás példája volt az embert anyagként széttaposó primitívséghez.”

„Összeroppant országban élek, nyitott sírokba szitál az eső. Mert elfogyott az ember könnye. Távol *valaki* sír.”

„Szeretném mondani: szerettem.”

Az apokalipszis először logocentrikus volt. A fenomenológia-hermeneutika utóvédharcában [lángoló

világ] az eidetikus korszak következett, a nemlétező képek ideje. A szavak meghaltak a belső hallás süket-ségében és az elhibázott testetöltésben.

Kagyló

Négyen üldögéltünk a cellában. Igyekeztünk nem csinálni semmit. Ha valamelyikünk mégis próbált valamit, a többiek gyöngéden megakadályozták. Elvettük a cipőfűzőjét, esetleg a cipőjét is. A cella ablakát befüggönyöztük, azzal a hallgatólagos indokkal, hogy kinézni maga a kilátástalanság. A félhomályban közös szökésünket terveztük. A vékony falakon áthalatszott a monoton sortűz, az elektronikus írógép kattogása, a telex sorozatvetőjének ropogása.

Valamelyikünket mindig elvitték a kihallgatásra. Egyesével sebezhetőbbek voltunk, s ezt jól tudták a kihallgatásvezetők. Amikor lehetett, együtt mentünk. Ilyenkor elkerülhetetlen volt a botrány. A rangidőst vitték a leggyakrabban. Utána beesett a kolompoló ajtón és fájdalmasan ordított, s közben lehamuzta magát. Egyszer kivételesen nem így történt. Kazlas bajusza alól kilógatta szívlapát fogait, vigyorgott, úgy állt az ajtóban, mint kedvenc ükapja, Francois Villon az akasztófa alatt. Azt gondoltuk, hogy halálos ítéletét tízéves száműzésre változtatták. Hangjában az elmebetegek józansága volt, azt mondta: „Uraim, sajtószabadság van.” Megrökönyödve és mélységes aggodalommal kérdeztük tőle, hogy hol? Azt mondta: „Itt! Ebben a cellában.”

Néha tudja az ember, hogy mi van. Amikor a riadt tolvajról leveszik a bilincset és ketten maradnak az élet nagy kérdéseivel. Amikor idegen lakásban, egy szürke matracon androgynusként hajózik a kikötő felé. Amikor „az ördög betűszerint betartja ígéreteit, de a szellem szerinti értelmezésben adós marad velük; Isten betűszerint adós marad ígéreteivel, de szellemük szerint mindig teljesíti őket, minden reményen felül.” (Coventry Patmore) Az ember büntethető, az igazság nem. Néha tudja az ember, a többi lényegtelen.

Az embernek semmilyen rongált szempontját nem ismer(het)em el. A tiédet sem. Volt egy jó szavad: kagyló. Sokáig tartott, amíg megértettem. Nézem régi írásaidat, hátha mindegyik egy gyöngyöt rejteget. Egy szót, egy mondatot.

Legyél láthatatlan. Feküdj nyugodtan a fűben. Én is hallgatok. Várd a madárrajt a szikrázó tó felől. Keresik csónakod a szabadkikötőben.

Egymást segítve élünk.

Reggel

Az álmoknak vége. A méz íze elillant, elmulasztottad az időt, amikor mint fűszálon, nyelveden harmatcsepp terem. Hol voltál, amikor álmodhattál volna, amikor harmatcsepp terem?

Ismét elkéstél. Tarkón sújtott magányos sereg, ébred ez a sápadt ország. Szól a rádió. Szíved rángatózik, tested templomáról felszáll a kölcsönkapott meleg. Ilyenkor vége a napnak. Már nem kezdődhet el. Aki megőrzi maradék jelenlétét, csak annyit mond: „Az ember első feladata minden reggel: pirulni önmagán.” (Cioran)

Kostas Axelos azt mondja, hogy nem beszélhetünk többé emberi tragédiáról, mivel a tragédia csak akkor létezett tragédiaként, amikor szakralizált értelme volt. Napjainkban sem nem tragikus, sem nem komikus szituációban nem vagyunk. Ma egy sokkal alapvetőbb félelemre lenne szükség. Szorongásra, ami produktív, félelemre, ami pozitív. A félelmen és a szorongáson túl van a valóság. Innen vagyunk. Számunkra a világ a válaszadás üres tere.

Ez a kor alkonyat, akár a többi, a szakadékba zuhan.
Az elfeledettségéből ne lépj elő. Tégy kezdeményező
lépéseket magadhoz. A nyitány néma. Az először
megszólalás metafizikai rangja.

Nappal

Semmit sem csinálok. Töprengök, bámészkodok, és titokban gyönyörködve élek, mint aki tudomást szerzett arról, hogy nekem is megvan a csillagom az égen. Nyújtózkodok, beleszimatolok a napba. Burton imáját mormolom:

„Nem vagyok szegény, nem vagyok gazdag,
kevesem van, nem kívánok semmit.”

Az újság a történet ajzószeré. Ha nincs, különös dolgok történnek. Az amerikai Szent Ferenc városban, az újságírók és a nyomdászok sztrájkja miatt, két héten át nem jelentek meg az újságok. Ebben az időszakban szignifikánsan csökkent az öngyilkosságok száma. Írja egy újság, ami a lényegtelenség története, a mindennapi hülyesége.

A történetben egyetlen méltánylandó van, az a mérhetetlen fájdalomtól előhívó igyekezet, amint történeté igyekszik kerekedni. A történet folytatódik: Kitagadottjai szavait félreérti, amit szellemükből érteni vélnek, azt addig használják, amíg napi hatalmi harcaikat kielégítik. A 19. század szellemi nagyjainak örült stafétája a nappali kor nyitánya volt, amely sötétebbnek bizonyult bármely kor éjszakájánál.

Milyen volt ez a nap?

Jó volt.

Nem csináltam semmit.

Európa

A tintafoltos atlasz értelmetlen kifestőkönyv, amelynek oldalait – milliárd ember felett – örökösen kiszínezték a Nagy Kifestők. Kétezer éve itt ebben a kisebbrendűségeket kínosan leplezni igyekvő kifestőkönyvben.

Európa sorsa szomorú. Történetében nincs egy nap, amikor összetartozott volna. A történet összetört, széttépett, szétszabdalt teste. Csatamező és tömegsír, érdekek és függőségek fosztogatta bölcsőtáj. Európában semmi sincs, amihez ne tapadna bűn. Kiterítve fekszik, mint egy széttaposott állat. Európának lenni nem diadal, ez a virtuális földrész mérhetetlen szenvedés kiinduló pontja a földön.

Europé annyi, mint „messzire tekintő”. Istenasszony volt Epirus-országban. Egyedül sétált a mezőn, virágot szedett, amikor Zeus, ez az élvezeg hím, bika képében elrabolta. *Europé* nem volt európai, rabságában is messzire tekintett. Királyokat szült, akik meghallgatták a rájuk bízott emberek szívét, hogy szebbé tegyék népük lelkét. Élték férfiak itt, akik szerelmesek voltak a messziretekintő asszonyba. Orpheus, Dante, Shakespeare, Goethe, Rilke és még néhányan. Királyok voltak, akik szebbé akarták tenni népük lelkét.

Hérodotosz úgy tartotta, hogy Európa hivatása: *férfiakat* nevelni. Erre a hivatásra soha nem volt igazán igény.

Márai azt mondja, hogy közös nyelv nélkül nincs közös Európa. „Utoljára a latin volt az a pánt, mely valamilyen szellemi egységbe fogta össze az európai műveltséget. Ez a pánt elszakadt: a nemzeti becsvágy szétszakította. Közös nyelv nélkül nincs Európa, csak nemzetek vannak, melyek negyven nyelven gyűlölik egymást.” Európából nem maradt más, mint néhány ember lelke.

Talán egy napon megszólal valaki, énekelni kezd a köztereken, és az emberek önkéntelenül megállnak, felnéznek, a hiábavaló jövés-menést abbahagyják, mert talán megérik és megértik az *együttlét* örömét. Jön egy ember, aki csak annyit mond:

„Itt ugyanaz az *égbolt*.”

Ezt az embert agyonverik megint.

Nyár

Telihold van és az apostolok széteszlottak végleg, és nem jönnek újra. Zivatar támad, a villám belecsap a búzakeresztekbe, fűszél fúj, drágaság lesz, és tavaszra felmegy a búza ára. A város melletti réten elkap egy zápor, papírjaim eláznak, csak ennyi marad: „Ne légy az élet szökevénye!”

Nyár van, középen Szent Anna napja, aki Jézus öreganyja. Ilyenkor a mindennapi élet hősiegyhangúságát elhagyod. A lüktető forróságban a falvak, a városok elcsendesednek, és különös vonásukat talán megérzed. A ház, a falu, „a város az asszony felnagyított mása” (Mumford) Milyenek a mi asszonyaink? Sohasem nézzük meg, idegen falvakba, városokba, idegen asszonyokhoz futunk. A pokolba is autóval megyünk. Kifekszünk a napra egy esztendő túlfizetett jutalmaként. A napok ismét fogynak, anélkül, hogy átugrottuk volna Szent Iván éjszakáján a tüzet.

Van egy határ, aminél nincs tovább, aminél nem jut sz magasabbra – ez a nyár. Kilépní nem lehet. Az életben nem az fáj, ami rossz, itt van és fáj, ezt kibírod. Az életben az fáj, ami jó és nincs. Hol van, miért nincs? Előfordul, hogy a jó, az öröm hiánya nem sajog. Ilyenkor úgy tűnik, mintha magadat elvesztetted vol-

na. Ha jó lennél, nem gondolhatnék szánalommal arra, akivel élsz. Mi a jó? Nincs erről tudás és ismeret, nem tudja senki. Amikor ismered még nem tudod, amikor tudod már nem ismered – ilyen a jó. Mindenkinek más. Közös jó nem létezik. Mit mondasz majd nekem, mi történt ezen a nyáron? Megtanultál repülni, tudsz már a vízen járni, kitudod nyújtani a kezed? Végre élsz?

Te vagy az, aki nyáron is fázik, pedig egyáltalán nem vagy beteg, csak fázol. Ne utazz el! Egyszer talán megpillantod a falut, a várost, az asszonyt, amikor felvirrad az a nap, amelyikre tudatosan minden erőnkkel ébredünk. A nyár nem kaland, a szoláris princípium helye, ekkor van a legközelebb hozzád.

Erdő

A világ minden órája megállt, nagy a csend. A hangoknak nincs konkrét tartalma és értelmezhető jelentése. Az erdő semmit sem tud a világról, ugyanúgy, ahogy róla a világ. Bezárul és kinyílik. Amit közvetlenül megmutat magából, arra való, hogy mindenét elrejtse. Az erdő éppoly láthatatlan, mint minden lényeges a földön és az égen. Az árnyék nem azon az oldalon simul, amelyiken a fény.

Faustus szerződését mindenki ismeri, amelyet azért kötött az ördöggel (önmagával), hogy a tudás és a hatalom révén evilági uralomra tegyen szert. Az üzletbe, az ördögön kívül, mindenki belebukott. Az ördöggel új szerződést kötnek a szakértők. A Vízöntő korszakában megjelentek Nagy Jövő-forgatókönyvek, az atomhalál helyébe a természeti világkatasztrófák rémképeit szegezték. A beruházási szakemberek és biztosítási tanácsadók, mint Nirvána-ügynökök lépnek fel. A tudomány a katasztrófáktól elhatárolja magát, a „common sense” nevében környezetvédő központokat, új imaházakat emel, a beavatkozás jogát ismét szentesíti. Aki az ördöggel szerződést köt, annak hatalma meddő marad, és teljes elhülyülés nélkül nem ússza meg. Az az ember, aki az ördöggel cimborál, időnap előtt nagy fájdalmak között hal meg, addig

is az ördög markában tartja. Semmit sem ment a helyzeten, hogy a politikusok, a közgazdászok, a tudósok és a szakértők a minap beismerték, hogy a dolgok nem szándékaik szerint történnek.

Az erdő az élet csendje, zöld óceán, tenger és tó a földön. Nem láthatod, mert „az erdő mindig arrébb van egy kicsit, mint mi” (Ortega y Gasset) Az erdő a megtisztító benyomásokhoz vezethet, titkos kapuja az elsüllyedt földrészre nyílik. Pán legyél vagy dryad.

Őz

Ropogós leveleket fejtünk a káposztafejről, közben a telexeken világgá rohan a hír: „véget ért a csodakorszak”. A Voyager-2 robot-űrhajó jóvoltából ért véget, mert ma már a csillagászok irdatlan távolságból érkező felvételeken tanulmányozhatják a kék Neptunuszt, a nyolcadik bolygót. Lányom merengve forgatja a megmaradt káposztafejet: „Valamit rejteget magában, leveleit hiába hajtogatjuk, titkát meg nem találjuk... Csodakáposzta.”

A csodakorszak nem ért véget. A Voyager kirepül a Naprendszerből és eltűnik. A robotot a képzelet küldte titkokat fejteni, de többet és lényegesebbet nem állapíthatott meg a képzeletnél: „az egyik határbolygó zöldeskék”. A tények nem győzik le a képzeletet, ami „hű marad valamihez, amiről nem lehet vitatkozni” (Chesterton) A káposzta titkához, amiről semmit sem tudhatunk.

Az őz a kerítéshez lépeget, a tenyerünkből eszik. Lába hosszú és vékony, patái kicsinyek és hegyesek, vörhenyes szőréen fehér-sárga pettyek virítanak. Puha és meleg orra simogatja kezünket. A fogságban is szabad. Amint elfogy a káposzta, hátrál és nagy, meleg

szemével komolyan figyel, aminek az lehet a jelentése: szelíden vagyok szelídíthetetlen.

A vadászatba egy kiképzési mozzanat bújik, miszerint a vadászat arra tanítja a politikus vezéreket és kiszolgálóikat, hogyan kell hidegen kivárni és kimérten meghúzni a ravaszt, amikor a lestornyokból megpillantják a „vadak”-at.

A jóslat szerint Iphigeneiát, Agamemnón lányát fel kell áldozni, mert másképp nem szűnik meg a szélcsend, amely akadályozza a hajóhad elindulását. A feláldozás jelenetét ábrázoló képet egy pompeji ház falfestménye örökítette meg. Iphigeneia végrehajtói – Odüsszeusz és Diomédész – kezében várja a halált. Az áldozat sohasem tudja meg, miért áldozták fel. Ez a történet happy end-del végződik. Artemisz az utolsó pillanatban egy szarvasünnővel helyettesíti az áldozatot. A hajók elindulhatnak, és lesznek áldozatok.

Nap

Öreg volt, legalább négyszáz éves, néha mesélt. Hajós volt, az a fajta ember, aki tudja, hogy nem lehet a napba nézni, de a láthatatlan tűz minden rajta kívül eső dolgot megmagyaráz. Egyszer kikötöttek Napvárosban, amelyről könyvében Campanella is beszámolt. Az öreg olvasta a könyvet, továbbá Jambulosz könyvét is az elnyomást nem ismerő Napszigetekről. Azt mondta, ezekkel a könyvekkel az a baj, hogy arról beszélnek, ami nem létezett és nem létezik. Az ideális társadalom nem veszíthető el, az ember nem veszíthet el valamit, ami sohasem létezett. Azt mondta, hogy olyan hajósok már nincsenek, mint akik úgy indultak útnak, hogy mindenütt várta őket valami, amit az emberek javára felfedezhetnek. A felfedezésekben volt valami közös: minden város egy *napvárost* rejteget. A földet nem lehet eloldozni a Naptól.

A New Age jelszava: újrakezdés. Teilhard de Chardin, a világmozgalom egyik megtermékenyítője azt javasolta, hogy „találkozzunk az ómegapontnál”. Ferguson, a mozgalom egyik vezető alakja mondja, hogy „erőteljes hálózat dolgozik ma mindenütt az egész világon, hogy radikális változásokat idézhessen elő”. A New-Age követői úgy tartják, hogy a Halakból a szivárványos Vízöntőbe lépünk, az erőszakból a

gyöngédségbe, a gyűlöletből a békeességbe. A heurisztikus gondolkodást a holosztikus váltja fel, győzni fog az egész-látás, diadalmaskodik az egész-hallás, egy harmóniát több húr hangja teremt. Planetáris testvériség kapcsolja össze az élőket, az ember kapcsolatba lép az állatokkal, a növényekkel, a tárgyak lelkével. Az új korszak embere „állandó folyamatban növeli tudatát”. Erre van, aki azt mondja, hogy a New-Age nem más, mint új pogányság trónkövetelése homályos gnózisban; van, aki azt mondja, hogy új lárma spekulatív jelmezben, és semmi köze a *paríziához*. És ha – mégis?

Az Olbers-paradoxon alapján éjszaka is nappali fényességben kellene élnünk. Hubble magyarázata szerint a világegyetem tágul, a Nap és csillagtársai egymástól távolodnak, fényüket elvesztik a távolodásban. Tudományok és mozgalmak születnek, az értés és térítés konstrukciói. Nem végleges kijelentések alkalmi bizonyossága váltja fel a végleges kijelentések alkalmi bizonytalanságát.

Héliosz, Sol, Surya, Ré. A nap bárkán siklik az égen, semmi újat nem látni a földről. „Ne gyalázzátok többet a látható fényt...” (Saint-Martin)

Kenyér

Aki az emberiséget a hasán keresztül közelíti meg, az számíthat arra, hogy a legérzékenyebb pontot érinti. Az evésben mindenki érdekelt, mégpedig a legteljesebb mértékben a saját felelősségére. A megközelítést nem valamilyen elhomályosító módszerrel, a belekben kotorászva kell kezdeni, hanem az étel kiválasztásával.

Minden étel előtt a legnagyobb előnyben a kenyeret részesítem. A kenyeret a bibliai időkben többnyire árpalisztból sütötték, búzalisztból kenyeret sütni fényűzésnek számított. Jóllehet, a királyságok korában voltak hivatásos pékek, és igen magas tisztséget töltött be a királyi fő sütőmester, a kenyérsütés a háziasszony mindennapos reggeli teendője volt. A kenyértésztát a teknőben megdagasztotta, a lisztbe kovászt kevert és megsózta. A kemencét, amely az udvaron egy kis kunyhóban állt, még a dagasztás előtt fölfűtötte, és a lepényeket a forró agyaglapra tette. A kovásztalan kenyeret forró hamuba rakta és hamuval befödve sütötte. A kisült kenyérkarikákat botra főzte és nem késsel szelt belőlük, hanem kézzel törte. Valakivel együtt kenyeret enni, szövetséget jelentett.

Mindegyik korban azt gondolja az ember, hogy saját kora a legnehezebb. Bármelyik kor, ez is, Isten ítélete [*a könnyek kenyeré*] alatt áll. Nehéz, de nem a legnehezebb. Ami itt igazán nehéz, törni egy darab kenyeret és enni a *bölcsesség* kenyerét. Ülni az asztalnál nyugodtan, ahol vendég vagy.

Vörös

Dali, Man Ray, Picasso és mások grafikái a tihanyi kiállításon. A Calder-kép előtt hosszan állogálok. Fent világos sáv, lent széles vörös sáv szakítja ketté a képet. A sávokban kék, sárga, fekete, fehér körök lebegnek, a foltok egyensúlyt mutatnak. Ez a kép a föld tájképe, tomboló vörös vidék. Valamennyi ember lelke egyszerre ég itt, a kép az ítélet napján készült.

A vörös színt nemcsak egy korszak vagy stílus, de egyetlen ember sem tudja nélkülözni. A vakok (a színlátók) a vöröst érzik meg legelőbb. Goethe és Itten színelméleti könyvében a vörös tárgyalásához érve, elveszti a tárgyilagos hangot és rabul ejtetten beszél. A vörös az élet, a földi lét színe. A vér, a hús, a születés, a szenvedély, a tűz, a hajnal, az alkony színe, egyszerre nyugtalanító és megnyugtató, ingerlő és melegítő. Beszélni róla nem könnyű, Rimbaud is csak sikoltani tudott, amikor a vöröshöz ért, így kiáltott: Í!

Egy szín, akár a gyerek az igazságtalanságot, képes leleplezni egy egész korszakot. A vörös nem felelős kifejező erejéért, sem azért, amit vele kifejeznek. A vörös (határozott szimbolikus értelemben) a bűn színe. A vére. A vér az a hely, ahol a lélek, az élet él. Az embernek szigorúan tilos vért inni. Vér folyik kien-

geszteléskor, áldozatkor, tisztuláskor. A vér színe világossá teszi, hogy az élet [eredendően] bűnben áll. A vörös szent szín.

A bíbor a vörös legközelebbi rokona. A murex csigafajta váladékából készítették azt a lilásvörös festéket. Bíborral festették a templom függönyét, a papok öltözkését. Elfogatása után Jézusra bíbor színű köpenyt adtak, azonban ez katonai köpeny volt, a gúny eszköze.

Aki meghal az időben, nem visz magával vörös színt, itt hagyja az élőknek.

Káprázat

A „fizikozófus”-ok a költők helyébe léptek. Einstein, Heisenberg, Bohr, (a verskötetes) Schrödinger és mások felismerték, hogy hatásokkal van dolgunk, s a hatások mélyén nincs tapasztalattal magyarázható ok. A körülöttünk lévő világ nem fogható fel gondolkodásunkkal, mert nem abszolút, önmagában létező világgal van dolgunk. A világ mögött van egy ismeretlen, ami valamit csinál, de nem tudjuk, hogy mit (Eddington) A természetképet mint a jelenségek egészét tekintő tudós csupán annyiban költő, amennyiben az ismeretlennel (láthatatlannal) való kapcsolatát elismeri, fenntartja és mellékesen (érzelmeit) kifejezi. De ez nem sikerül. Amikor megkísérli kifejezni, dadogni kezd, egysoros versek születnek, redukált költészet. Ahol fizikus elhallgat, ott kezdődhetne – nem pusztán költészet – valami más.

Keleten a fizikai (érzéki) világot *májának* nevezik. Az embert körülvevő világ nem valóság, hanem látszat, illúzió. A látszat úgy keletkezett, hogy az istenek eltűntek a külső fizikai jelenségek mögött. Nem kezdetől fogva tartották nagy illúziónak a világot, hanem csak később, és csak azért, mert „isten-nélkülivé vált” (Steiner) Ami a keleti szemlélet számára „mája”, az a nyugati tudós szemében energia és sugárzás [anyag].

A *mája fátyol* az európai természettudomány analógiája.

„Abban az emberben, aki a külvilági dolgokról gondolkodik, vonzalom támad irántuk, a vonzalomból vágy ered, a vágyból harag keletkezik; a haragból elbódulás, az ámításból zilált emlékezés, az emlékezés zavarából az értelem elvesztése sarjad és ha értelmünk elveszett, pusztulnunk kell.”

(Bhagavad-Gita)

Szám

A bécsi Dom gasse 8. alatt, ahol egykor magyar könyvesbolt működött, s ahol a nyugati magyar irodalomhoz hozzá lehetett férni és valahogy hazahozni, megszűnt. A helyén különös bolt nyílt. Halk, tibeti zene lebeg, a polcokon a hagyomány, a misztika szinte minden könyve megtalálható. Elképesztő a tudás koncentrátsága: a görögök, az egyiptomiak, a kabballa, a szufizmus, a buddhizmus, a hinduizmus, a gnózis, a taoizmus, a zen, az eretnokségek. Ezekben a könyvekben van valami közös, amiről Plótinosz írt, a „hen”-ről, ami fölötte áll a világnak, amit Hérakleitosznál nem kell [nem lehet] jobban mondani: *hen panta einai*.

Igen valószínű, hogy az első szám a nulla volt. Az űr, a semmi, a lényegtelen. A nullát pusztán mai gondolkodásunkkal nevezhetjük számnak. Mert a nulla nem szám volt. A nulla mindaz, amiről sohasem tudhatunk meg valami bizonyosat. A nullával nem képes megbirkózni az értelem. Bárhogy közelítjük meg, valamilyen létezést tulajdonítunk neki. Megfoghatatlan sohasem volt a mienk. A nulla csak a tudatunkban van.

Az indusok óriási számokkal számolnak és az elképzelhetetlennel határos számok részére is vannak számneveik. Például a legrégibb eposznak tartott Mahabrata 24×10^{15} istent említ, vagy állítólag Buddhának 600 milliárd fia volt (a teremtés óta ennyi ember még nem élt a földön). Ezek a számok önmagukban semmit sem jelentenek. Értelmük a nagyságra, a mérhetetlenségre-mutatásban van. A számok itt pontosan kifejezik: a véges határtalanságot vagy a határolt végtelent.

A számítógép csupán *igent* és *nemet* fogad el. Ezekkel a gépekkel dolgozni főképp azért nehéz, mert mindent, amit mondanak nekik, „a szó szoros értelmében végrehajtják” (Neumann) A számítógép a *nullával* és az *egygyel* dolgozik. Ez az *egy* nem azonos azzal, amiről Pál apostol a galatákhoz küldött levelében írt: „Egynek azonban nem kell közvetítő, az Isten pedig egy.”

Virág

Muskátlik anyám ablakában. A rózsza hosszan nyílik a ház előtt. A kert egyszerű: néhány gyümölcsfa, örökzöld, szőlő és virágok. Semmi különös, semmi kihívó, semmi izgató. Ilyen lehetett az Éden kertje is.

A mai ember szeme elégedetlen lenne az Édennel, és észre sem venné az élet és a tudás fáját. Nem látná és nem kívánná gyümölcseit. Nem lehetne vitatkozni arról, hogy a tudás fájának milyen a virága, fehér vagy rózsaszín vagy sárga, mert senki sem nézné meg.

A tudás fájának egyáltalán volt-e virága? Annyi bizonyos, hogy senki sem látta. Annak a végzetes fának nem lehetett virága, gyümölcse, hanem csak mása. Varázslat.

Az Éden egyszerű kert volt, s erre a kertre emlékszik minden virág. A virág őríz valamit gyöngé szirmaival, elröppenő illatával. A virág tartja, micsoda törékeny, halványzöld testén a földet.

Hirtelen ősz lett, nagyon ősz és nagyanyám virággá változott. Nem orchideává, nem lótusszá, nem jáz-

minná, nem liliommá és nem rózsává. Ismeretlen virággá lett, legyen a neve: illavirág.

Virágok között élünk. Jó volna nem írni, nem szólni semmit. Jó volna békén hagyni azt, akinek egyetlen kívánsága teljesül. Nem írni, hogy ne vegyem el tőled a nemes időt, amit közöttük tölthetsz.

Jó volna elbírní annyi napfényt, amennyit ők.

Tűz

Platón a Prótagoraszbán azt meséli, hogy hajdanában volt egy korszak, amikor már voltak istenek, de halandó fajok még nem léteztek. Nem tudni miért, de eljött az idő, amikor az istenek teremtményekre tartottak igényt. Ám mielőtt napvilágra hozták volna teremtményeiket, megbízták Prométheuszt és Epimétheuszt, hogy lássák el őket a szükséges dolgokkal, és osszák szét köztük megfelelő módon a képességeket. Epimétheusz megkérte Prométheuszt, hogy bízza rá az osztályozást; „ha kész leszek – mondta –, te majd felülvizsgálhatod művemet”. Prométheusz nem firtatta, hogy miért, sőt csodálta testvérét, aki egyedül akarta végbeinni a gigantikus vállalkozást. Epimétheusz különös módon osztotta el a képességeket: akinek erőt adott, attól megtagadta a gyorsaságot, a gyengébbet viszont éppen gyorsasággal ruházta fel; egyeseket felfegyverzett, a védtelen lények oltalmára viszont másfajta képességeket eszelt ki. Epimétheusz állítólag nem csöpögött a bölcsességtől, s igen valószínű, hogy azért akarta egyedül véghezvinni a feladatot, hogy az ellenkezőjéről győzze meg istentársait. Prométheusz hagyta, hogy testvérebizonyíthasson. Egy ponton azonban elfogyott a tudománya, ugyanis ott volt még neki teljesen csupaszon az emberi nem, és nem tudta, mihez kezdjen vele. Prométheuszt hívta

segítségül, hogy találjon már ki valamit. Prométheusz maga sem tudta, milyen oltalmat szerezhetnének az embernek. „Ott állt előttük az emberi nem sarutlan, takarótlan, mezítelen és védtelen.” (Kerényi Károly) Kétségbeesésében a lopás bűnébe esett, ellopta Héphaisztosztól és Athénétől a mesterségbeli tudást és ezzel együtt a tüzet. Tűz nélkül ugyanis lehetetlen lett volna ezt a képességet bárkinek is megszerezni vagy alkalmazni.

Prométheusz, az „előre tudó” vagy „előre gondoskodó” és Epimétheusz, a csupán „utólag okuló” vagy „meggondolatlan”, olyan lények létezését feltételezte, akiknek gondoskodásra van szükségük. A tűzlopásról fennmaradt jegyzőkönyvek tanúsága szerint, Prométheusz vagy Héphaisztosz műhelyéből, vagy Zeusz olümposzi istenpalotájának tűzhelyéből vette a tüzet. A szikrát a narthéx-cserje kivájt szárába rejtette, s lengette, hogy a tűz ki ne aludjék, miközben örvendezve és izgatottan repült az emberekhez. Azt mondja Powys, ha az első Prométheusz ávizsszárbba hozott tüzet az égből, az utolsó könyvben viszi vissza.

Este

Bushyasta, az álmoság démona eljött, a lámpa fénykörén túlról suttogja: „Csak aludj, ember aludj, a te időd még nem érkezett el” (Zend Avesta) Amikor az ember a démonokra hallgatott, az aranykor elmúlt.

Heidegger, a nagy mesemondó, rendkívüli módon hatott századunkra, ha nem is azzal, amit mondott, inkább azzal, ahogy mondta. Nem csinált rendszeres filozófiát és ez előnyére vált. Ott jelent meg, ahol senki sem várta. Nem a tudományban, nem a teológiában, hanem filozófia-szerű költészetével a világgal párhuzamosan. Mutatványáért beteges rajongás és beteges elutasítás volt a fizetség. Talán ő volt az utolsó álomba ringató mesemondó. Egy este, amikor millió ásítás vette körül, azt mondta: „aggódásban lebegünk”... Senki sem figyelt, a tömegmészárlások előestéjén a többség álmos volt. Még azt is mondta, hogy ez az „aggódás elnémít bennünket”... Ekkor már csaknem mindenki horkolt. Heidegger úgy tartotta, hogy az, ami az emberiséggel történt, abban „maga a semmi volt jelen”.

Milyen volt a huszadik század?

Totális hazudozás és üvöltő konfesszió.

„E boldog század vetése beért” (Csokits János)

Az élet nagy betegségéből senki sem gyógyult ki,
hiába áldoztunk kakast Aszklépiosznak.

„Az ember hasonlat” (Novalis) lehetett volna, de az ő
ideje már elmúlt.

Ősz

Ha egyszer beleolvasnál egy falevélbe, ha egyszer rájönnél, hogy „ki” írta őket – elcsendesednél. Levelek [részek] kavarnak az őszi ködben. A kapcsolat a láthatatlannal elveszett. Új szógettókból régi utópiák születnek és ismét „álomforradalom” (Hajas Tibor) Ne vezessen senki utópiába, menjen amerre lát. A teokrácia ott kezdődik, amikor mindenki tudja, hogy „kicsoda”. Szabadakaratom uralma szakadatlan önfelvilágosításban előítéleteim, vágyaim, betegségeim felett.

Lear története a család teljes széthullása, amint életén végig gázol (a személyében megtestesülő) gazdaság és politika kíméletlen terrorja. Az életbe nem bújhat engedetlenség. Késői a kérdés: „Hogy foly a világ?”. Meg kell vakulnia, hogy végre felfogja: I see to fill that. Érezve látom azt. Cordélia nem szól semmit. Kevesen érzik meg a szeretet enyhét és segélyét.

Salamov Kolimáról visszatérve azt mondja, hogy a 19. századi humanista írók lelkét nagy bűn terheli. A 20. században az ő zászlajuk alatt kiontott vér bűne. Valamennyi terrorista tolsztojánus és vegetariánus volt, valamennyi fanatikus az orosz humanisták tanítványa. Salamov e bűn alól nem ad feloldozást.

Shakespeare Prosperóval mondja el, hogy célja a tet-
szés volt. De már tudja, hogy oda a „szellem”. Két-
ségbeesését könnyítse a szent ima, mely a kegyelem
kényszere „Nekem is megbocsássatok.”

Ősz van, a megbocsátás ideje. Akit követnek nem
felelős azokért, akik követik. Mindenki önmagáért
felel. Ha valaki utánam jönne, először is forduljon
vissza, s menjen amerrelát.

Kutya

Ajax és Hella, két farkaskutya, meztelenül szaladgálnak a fák alatt. Nem kutatják a dolgok jelentését, értelmét, igazságosságát. Utánuk megyek. Bevesszük magunkat az erdőbe. A fenyők mindig itt vannak, ismerik a helytállás titkát, növekednek. Egy tisztás szélén a kutyák leülnek, figyelnek. Kunyhó áll a fák alatt. Matrac, rongyok, kövekkel kirakott tűzhely, hamu, ételmaradék. Egy széles kövön nyitott könyv hever. Azonnal tovább megyünk. Ne bolygassuk senki életét. Elmegyünk, hogy ne találjunk vissza. Valahol leheveredünk és az ősz kincsei között melegedünk.

A Kutya állítólag óriás termetű, hiányos öltözetű, nagyerejű férfi volt, ugyanakkor kitűnő nyilas, diszkoszvető, zseniális rögtönző. Ő volt a híres-hírhedt Künikosz, a szemérmetlen és szégyentelen férfi. Diogenész ugyanúgy járt, mint bárki más, aki nem kímélte az emberi ostobaságot. Sértette az embereket, de velük szenvedett. Kívül volt a napi morálon, kora kényszerű és vágott civilizációján, nem számíthatott megértésre. Diogenésznek messze a várostól volt egy kunyhója, ahol egyedül élt, és senkit sem kellett felvilágosítania arról, hogy „aki nem Isten, afelé a seggedel fordulj!”

A rousseau-i emberkép a legnépszerűbbek közül való, mint ilyen a legkártékonyabb. Tüze tömegeket terelt forradalomba, hangulatokat emelt vallássá, az élet utáni mohó vágyakozást. Thoreau megvalósította a Walden-életet akkor, amikor Marx nem habozott útjára bocsátani kísértetét, a kommunista kiáltványt. Thoreau egyedül élt a Walden-tó partján. Ez nem romantikus kivonulás volt a társadalomból, hanem az emberi lét allegorikus képe, szelíden diogenészi. Pirsig az utazásban talált hasonló megoldásra. Motorkerékpáron utazott az időtlen kortársak között, Platónról Nietzscheig. A minőségben kereste az emberi lét szubsztanciáját, harmóniában a prométheuszi technikával. Azt mondja, hogy „a megpróbáltatásoknak persze soha nincsen végük”.

Az egyik kutya hozzám jön és megszagolja a könyvet.

Bor

Csendes a hegy, fehér köd az álma. A Somló páratlan helye a világnak, vén és bölcs, mozdulatlan és megújuló, katasztrófákra kész és megbízható, magányos sziget. Egy szociológiai felmérés szerint a borvidéken mindenki degenerált. Így lehet. A szőlősgazda szigeten él, törvényparódiákon kívül áll, nem a világban, nem a világ végén – kívül. A hegynek, a tűz és fény szigetének szerzetese. Ha lepillant a szőlőtőkék felett, látja a távoli várost, a közeli falvakat, melyek tajtékban süllyedő hajók. Ha lebukdácsol a hegyről, azt nem bírja ki, s igen valószínű, hogy elvonókúrára viszik vagy a bolondokházába zárják. Ha a pince hűvösén iszik egy pohár bort, egészen világos, hogy milyen egyszerű a világ fölött élni.

Lent valahol, egy kocsmá közelében, a levizelt falak tövében, az árokparton, a parkok kopott padján egy rongycsomó horkol, hörög, szuszog. Egy ember, aki az igazak álmát alussza. Ha felébred, nem kíván semmit, csak egy pohár bort, hogy visszaaludjon. Ő az elveszett szerzetes, aki „bor nélkül élni és hinni nem bír már” (Omár Khajjám)

Folyékony fény a bor. Jó volna megérni teljesen, kiforrt, mint a bor. Megtapogatni a hordók hasát, törni

kenyeret a szalonnához és a sültkrumplihoz. Becsukni a könyvet. A pince előtt hallgatni és inni. Juhfarkot vagy furmintot, amely zöld, mint a tavaszi levél.

Fekete

Összegyűrt országban élek (a halottak temessék el halottaikat), ez a hely véghaza. A fájdalomra, legyen bárkié, jön vigasz. A fájdalom érzetét azért kaptuk, hogy ne okozzunk fájdalmat. Embernek jöttünk a földre és nem ellenségnek. Egyikünk sem állíthatja, hogy a másikon múlik. Az ország fekete kert, ahol gyertyát kell gyújtanunk. A halottak nem beszélnek, egyetlen érvük: hallgatásuk – a mi életünk.

Az utcán nem komoly az ember. A szó elveszik a tömeg kiszámíthatatlan szenvedélyében. Az utcán nem a dolgok igazsága él, hanem a dolgok utáni vágy által felkeltett érzelmek dühöngenek. Az utca szenvedélyek folyója, olykor lógyakorlat. Az utcának csak bábfigurád kell. A tömeg nem tűri a magánvéleményt. Ha beállsz a sorba, a kívül lévők ellen vonulsz. Ha nem, akkor ellenük vagy. A tömeg társtalanság, és egy olyan lénynek, „akiben nem volna előítélet, sem illúzió, sem bűn, sem erény; annyira összeütköznék a társadalommal, hogy a magánosság volna az egyedüli menedéke” (Le Bon) Csak meg-megállva, egymás szemébe nézve, csak séta közben beszélhetünk.

Éjszakák, fájdalmak, kínlódások. A fekete ad háttérrel a csillagoknak és a kék földnek. Ami a feketeségből

jön, nem akar uralkodni. A bűnt a sötétbe lehet rejteni, de felkavarja azt. Amit a sötétségbe temetünk, visszakapjuk a világosságban.

Tinguely haszontalan, magányos, reménytelen gépszobrokat épített. Önpusztító, hiábavaló gépeket, amelyek rezegnek, mint a tömeg. Tinguely azt mondja, túl kell lépni önmagunkon, az embert pörgető kéreken. Feketére festette kiszolgáltatott gépeit. Mindent feketére, mert a világ elrohad, s talán bele mosódik a fekete térbe. És mi valamennyien.

Én

Az „én” a mindenségből tépi ki a húst. Az „én” bármivé lehet, de nem képes eldobni önmagát, és átélni ezt: „egy vagyok veled” (Si King) A sohasem kimondott gondolatok kegyéből élünk. A jobb idők gyümölcseiből eszünk. „Én”-ünk ha üres – láthatatlan. Mindent megkapott és milyen kevéssel él.

Szeretném, ha egy napon csendben elindulnál, a megismerés derűjével, füledben a szóval: „vagyok”.

Van bennem egy kút, amiből meríthetek. Nem az enyém, csupán rám bízta *valaki*. Olykor száraz, olykor kimeríthetetlen. Egyetlen cseppjét sem tarthatom meg. Ebben a kútban az élet vize csillog.

Meghallgatlak, de lesz olyan, amit nem veszek jó néven. Talán mert hiányzik belőlem, vagy bővében vagyok. Elég, ha magadat elfogadod. Így lesz közös kiindulópontunk. Mindenkinek van tehetetlensége, ami nem vonható tagadásba. Ha nincs tagadás, ha mindenre igent tudsz mondani, akkor létezhetsz – teljesen.

Rejlik bennem valami előny, ami tud ókoromról, középkoromról, újkoromról, egy hol volt, hol nem volt

aranykorról, mindarról, amit valóban ismerhetünk. Az előny annyi, mint megnyugodni. Nem kell már bánat és öröm, kezdés és befejezés, elfogadás és elvetés, ellen- és rokonszenv, gyűlölet és szeretet, csak ez a nyugalom, minden átok és tehetetlenség legalján, ahogy a növények és az állatok (kínlódva) lakják a földet.

Víz

A keskeny völgyben víztükör csillan. A kispatak átfolyik a nem létező időn. A völgy búcsújáró hely volt, ahol lakni nem lehet, mert annyi szépség volt itt, amennyit az ember nem bír elviselni.

A patak fűzfái alatt dúdol valaki. Talán a rhodoszi Aphrodité gyöngyházcsillogású alakja hajlik, megfürdött és haját igazgatja. Ha átgázolnánk hozzá, eltűnne örökre.

A forrást keresem, amerre sejtem, a sűrű nád nem enged, az ingovány járhatatlan, a vadrózsafal megállít. A forrás [a kezdet] nem akarja, hogy lássam. Várni kell a hívásra.

„Tao k'o tao féi cs'ang tao” (Lao-tse) [A járható út nem való út] Nem az a borzasztó, hogy nincsenek utak, hanem az, hogy senki sem keresi az övét. Mert nem utak vannak a világban, hanem járdák, autópályák, légifolyosók – labirintusok. Az életünk zónákra hullott, amelyek itt vannak mellettünk és bennünk. „A Zóna olyan, mint egy bonyolult csapda. Nem tudom, milyen lehet ember nélkül, de amint az ember feltűnik – járhatatlanná válik.” (Tarkovszkij)

A labirintus úgy terel mindannyiunkat össze, hogy fosszuk ki és faljuk fel egymást. Minótauros, ha vakából kicammogna, csak bűzös húscafatokat és szétrágott csontokat találna. A zóna a labirintus Atlanti-sza, ahova el kell jutni, mert különben a gyilkosság [az öngyilkosság] marad az egyetlen jótétemény. Mindenki csak önmaga stalkere lehet, az idióta, a félkegyelmű határátlépő.

A forrást egy fa tövében találtam. A völgy álomba merült, a víz néma volt. Föléhajoltam, két arc volt. Fejemet a forrástükörbe merítettem. Narkissos (a patkány és a szent) eltűnt. Egy arc volt.

Az ember víz volt.

A víz ember volt.

A víz szeretet volt.

Idő

Fin de siècle. Ez a homályos kifejezés ismét előkerül és nyögni fogunk tőle. Ködös hivatkozás egy ködös vég-félére. Nyakunkon a századvég, itt az ezredvég, ez elhárítás és felelősségre vonás ítélőszéke. Be nem teljesült sorsok, elpocsékolt életek, el nem végzett munkák, beváratlan ígérek, mindaz, ami történt és ami történhetett volna. Mert ez a három emberöltő lehetett volna értelmes, gazdag és igazságos, amelyben a végnek nincs tragikus jelentése.

Olyan volt ez a század, amilyenek vagyunk. Benne az idő, a mi időnk, nem kellett senkinek. Nem fedeztünk fel semmit, nem találtunk semmit, de mélyértelmű elméleteket eszeltünk ki, újra teremtettük a jóllakottságot és az éhséget, a szabadságot és a tömeggyilkosságot, az élvezetet és a fájdalmat. Követtük a furcsa lábnyomokat, amelyekről kiderült, hogy a miénk. Lelkünk eltűnt ebben az időben. A huszadik században minden pillanatot átengedtünk a halálnak. Keres-tük az örökkévalóságot és nem találtuk meg. Az utánunk érkezők a félelem entrópiáját örökölték. A jövő forrásait kimerítettük. Vallás, filozófia, művészet, hidrogénbomba az emberen nem segített. Az idő, azt hittük, nekünk dolgozik.

„Non in tempore sed cum tempore incepit creatit” (Szent Ágoston) (Nem az időben, hanem az idővel kezdődött a teremtés.) Az idő annyiban valóságos és álomszerű, amennyiben teljesen jelentéktelen. „Az idő nem létezik” (Posch Jenő)

Az érzékek igazolják és cáfolják az idő létezését. Van és nincs. Az idő (ha van) démonikus jelenség, torokszorító és kíméletlen. Az ember minél mélyebbre süllyed, annál erősebben gyorsul az idő. Távolság az időben van. Ha ezen túl jutna valaki, mindenkivel találkozhatna, aki már nem él, de jól tudja, hogy érdemes. Aki egyszer látott, az mindent látott, de nem ismétlődik semmi sem.

Könyv

Schopenhauer kimerítő írása az olvasásról és a könyvekről, erről a papirosemlékezetről. A sietve csődbe menetelő nemzedékek sohasem értették meg gondolkodóikat, és rendesen elbántak korszakos bolondjaikkal. Valószínű, hogy egyetlen borotvaélen táncoló jelennek sincs szüksége az örök kortársak tanácsaira. Ennek ellenére milyen sokan voltak-vannak, akik Schopenhauerrel együtt igényt tartottak a kortudat babérkoszorújára. Megfeledeztek arról, hogy a jó tanácsért nem jár elismerés.

A könyvekből mindig kimarad valami ismeretlen, éppen a *fele*, az *amiről* szó van. Szókratész egyetlen könyvet sem engedett volna kinyomtatni, de nem azért, amiért Hugó Wolf, az őrült és zeneszerző ordibált, hogy ne legyen köze a nyilvánossághoz, ehhez az aljas csőcselékhez, mindenevőhöz, mert elég ha néhányan szeretik és értik, de sürgősen, hogy ezek hallják és pocskondiázzák. Szókratész tudta, hogy vannak értők és értetlenek, s közülük bárki hajlandó megszavazni a halálos ítéletet. Az egyik, mert nem érti, a másik, mert nagyon is érti.

Az írás Platónnal kezdődött, s azóta gyöngesség, kín, kéj és szégyen. A könyv az élet ellensége, mert min-

denről tud, amit az élet képtelen megvalósítani. Mert milyen is itt az élet, ahol „körülbelül annyiszor látni a napot az égen, ahányszor gyémántot a disznó seggelyukában” (Flaubert)

Megbocsátani mindazoknak, akik könyvet írtak. Azt a könyvet lenne érdemes olvasni, amitől jobb vagyok. A meg nem írt könyvek jegyzékét teszem a párna alá.

Hold

Melankolikus ország ez, amely harsányan tagadja érzelmeit. Csalódott, koravén, rezignált és befogadó jellegű. Sokoldalú és alkalmazkodóképes, mozgékony és befolyásolható, rögeszmésen emlékező és felületesen felejtő. Önmarcangoló és áldozatvállaló, önszeretetét a gyűlölet tüzeiben melengeti.

Holdország ez, nincs saját fénye, de éjszaka valamit visszaver a távoli fényekből. Éjszaka pislákol, nappal halottsápadt. Vágyország ez, ahol aluszunk mélyen. Álmodozó nép éldegél itt, amely elhazudta álmait, duhaj indulattal legnagyobb fiait és kincseit szétszórta a világra. A férfiak elutaztak a Holdra. Ezt az országot alvó nép lakja, szenved korszakos kudarcaitól, alkalmi sikereit világraszóló dicsőséggé dagasztja. A legkisebb kellemetlenségek is nagyon gyötörnek, álmában forgolódik.

A holdnép hiábavalóan szívós, szorgalmas és kezdeményezőkéssz, mert sorslabilitása mérhetetlen, biztos pont híján tántorog, amerre a nagyvilág löki. Horoszkópjában a cselekvés háza üres, a kapcsolatok háza üres, az élet háza üres, a megpróbáltatások háza megtelt. Kapcsolatokra vágyik, de képtelen kapcsolatokat építeni és tartani, körül veszik a sorsstabilok és a sor-

séhesek. A nappali oldalon korszakos kudarcok, az éjszakai oldalon csodás álmok kísérik.

Álmodó nép szunnyad itt, nem tudni mit akar, talán semmit sem. Nem a vágyak hiányoznak, az akarat hiányzik. Ezt az országot békén kellene hagyni végre, nyugalom kellene, benső béke, megvárni amíg fel nem ébred ólmos tehetetlenségéből és kinyilvánítja szabad akaratát. Addig aludjon, és ne zavard álmát.

A Hold asztrológiai kardinalitás, nem világít, visszatükrözi a fényt. Valami, ami mégsem az. Minden nő a Hold leánya. Valami és mégsem az. Ha egy sűrű éjjel valaki zsebre vágná a Holdat, támadna apró bonyodalom, a hatalmak egymást vádolnák, a tengerek lecsendesednének, a fajfenntartásban fennakadások mutatkoznának, a virrasztók megsiratnák az éjszakai barátot. De végre hazajönnének a száműzöttek, akik a Holdon élnek és most szomorúan nézik a földet, az eltékozolt örökséget. Addig jeleket küldenek az éjszakában, legtöbbször figyelmeztetést, néha a derű fényét.

Éjjel

Valami kész lett, észre sem vettem. Valami a helyére került. Ha valami annyi nehézség árán végül ennyire kész, hát üres az ember, mintha semmit sem csinált volna.

Amit éjszaka megtudtam, nappalra elfelejtettem.
Magasabbat adtam alacsonyabbért, évekkkel fizettem érte.

Az éjszaka kísért a kérdésben, a feleletben, a hallgatásban és az alaptalan nyomorúságban.

A nappal az éjjelé, a gazdagság a szegénységé, a szégyen a büszkeségé, a múlandóság az örökkévalóságé, a tudás a nemtudásé, a nehéz a könnyűé, a sötétség a világosságé, a hideg a melegé, a látható a láthatatlané, a hétköznapi az ünnepé, az embertelen az emberé, a nagy a kicsié, az ész az öntudatlanságé, az áldozathozatal az áldozaté. Az alap a szellemé.

Ne félj, keresd a magányt, és ne felejtse, hogy minden jel arra vall, a Hold csendes fényénél, éjszaka dőlnek el a dolgok, amikor a világ aluszik és szebbik önmagáról álmodik.

Álom

„Azt álmodtam: élsz, és nem féltél attól, hogy álmodlak téged. Nem tudtál róla, megsejthetted, amikor a csillagközi porból végre nem vágytál kivenni magadnak egy kavargó történetet, amely visszahull a csillagközi porba.

Kinek vagy álma?”

Ibsen álomban ír: ítéletet tart önmaga felett. Peer Gynt jelen akart lenni. Álarcos dicsőségben, ahová meg nem értett, kifosztott, rongált álmok taszítanak.

A szertartás nem tükör. A színház megfordult istentisztelet.

A világ nem álmodik, az ember álmodja azt.

Aludni nyugodtan, készen lenni az ébredésre.

Az ember először almányi darabot tépett le az álomról. Minden összeroppant. Vér, borzalom, mocsok lett az álma.

Mikor álmodsz, a mélybe merülsz, mint a magzat, lebegsz. Derengenek benned a csillagok. Mikor álmodsz, nem hazudhatsz. Az ébrenlét határán, gyönyör és remegés, igaz. Álmaink összeérnek.

Álmodni és mindent átvinni az ébredésbe.

Karácsony

A befőttek fogynak, eljön a leghosszabb éjszaka, nem várja senki, átaludni, sérülés nélkül megúszni a telet, amely hosszú a jóslatokban. Néhány madár reggelre megfagy, készülni kell. Rohamosan nő a sötétség. Valamennyi cselekedetünk, ítéletünk, gyűlöletünk, könyörtelenségünk, akár az égbe hajított kő, visszahull ránk. Közeledik a leghosszabb éjszaka, ilyenkor a külső fény csökken, ilyenkor a belső fénynek meg kell erősödnie az emberben.

Virrasztani, nemcsak a hosszú éjszakákon, amikor az ember öntudatlanul simul egy tenyér érzékelhetetlen érintésébe, amikor az egész világ kakasszóra váró éjjeli menedék. Virrasztani kell most már nappal is. Bár kevés az esély, mert „elmúlt az az idő, mikor Isten szelleme fölfogható volt és a világ érzése örökre elveszett” (Novalis)

Meditáció: valaki fia vagy – az élet mint az ember magáramaradása, megfordítható – csak annyira lehet szükségem másra, mint másnak rám – alap, Sattipathána, étrend – az észlelhetőség határán (túl) látni – az életet nem túlfizetni – a szellem mindig jelenvaló lehetősége – közvetlenség és betörés a határtalanba –

észrevétlen fordulópontok – mysterium: elismerni ezt
a pillanatot teljes egészében

Itt

A csillagóceánban elmerül a Föld, amelynek kicsiny darabja, ahol élünk. Ha az ember teljes figyelemmel képes állni itt, akkor érzi, hogy talpa nemcsak néhány négyzetcentiméterrel, hanem az egész Földdel érintkezik, s talán kapcsolatban van a csillagóceánnal. A földi történet, a meghatározhatatlan múlt, egy pillanat, amiben már előtte benne volt a jövő. A történet olykor hatalmasnak látszik, de csupán pusztá segédkonstrukció, a magára maradt emberiség próbálja visszavenni, lakat alá zárni az elveszett időt.

Ami volt, egy ember szerelmes pillantása, öntudatlan ámulása a látható és láthatatlan csodákra, tiszta életének pislákoló fénye valahol távol, a Tejút határain még észlelhető. Még egyszer és soha többé. Ami nekünk itt maradt, nem az, ami volt. A múlt fényeit nem láthatjuk, csak keressük – reménytelenül, mert a múlt sohasem az, ami itt maradt belőle.

Mi a múlt? Hadjáratok és botrányok forgataga, rombolók és építők homokozójátéka, birodalmak rákos burjánzása és iszonyatos pusztulása, butaságok és felejtések sorozata, termelési módok és kereskedések emésztő kapcsolata, eszmék és szellemi járványok tündöklése és bukása, kultúrák és civilizációk emelkedése és atlantiszi süllyedése, az anyag diadala és a lélek zsugorodása? Vagy a változatlan és halandó

teremtményről beszélő mesék, legendák, regék, eposzok, mítoszok, versek, képek, szobrok, muzsikák és a kővé vált szellem épületmaradványai? Mi hát a múlt?

A csillagóceánban hömpölygő titok.

A múlt nem ismeri önmagát, de van benne egy sárból és agyagból gyúrt történet. A bűntől szabadulni akaró, de a bűnbe egyre mélyebben belegabalyodó ember története.

A történet közepén Jézus áll.

És ami történt, az a mi távolodásunk története.

A világ: múzeum. Ez a múzeum nem a múlt, hanem a jelen szolgálója. A múlt mindig a jelen jelentősége, sohasem lehet önmaga. A jelen pedig a borotva éle, amely mohó szeleteket vág le a kimeríthetetlennek képzelt jövőből. A jelen a beváttatlan ígéretek foglya, sohasem mond le arról, hogy múlt megvalósult eldórádójának tüntesse fel magát. A jelen a múlt gyümölcseiből él és közben kimeríti a jövő forrásait.

Világ múzeum. Nem museion, nem múzsáknak szentelt liget, mert nincs, aki megszenteljen. A világ múzeum a töprengés helye, ahol be kell balzsamozni azt, ami nem tud létezni. Világ múzeum: a láthatatlan utóélete.

Kívül az időn: az értékben látjuk a múltat. Csak a maradandó, a kimeríthetetlen marad meg. Minden pozitív múlt egyben jelen. Mert soha sincs múlt, soha

sincs jövő, csak *mindig itt* az élet – a teremtés titkos forrásából folyton folyó örökjelen.

Lennie kell egy helynek, ahol megállítják a felejtés történetét, ahol az emlékezet töredékeiből a széthulló kép teljesé válhat, ahol az idő sír és megáll.

Mert az embertelenség akkor kezdődik, amikor az ember valamit elfelejt. Elfelejtí azt, hogy ember.

Kézirat

A látható nem minden. A mindenség részeiben megmutatkozik, egészében elrejtőzik. Jön vala-*honn*an és vala-*hová* visszatér.

És

A kézirat nem az író és az olvasó között él, hanem két egymás mellett lévő ember *előtt* – az egyik még töpreng a kézirat fölött, a másik már nincs itt.

Honnan

A kézira*ton* írás van (aki megfejt az írás keletkezésének titkát, az írásnál magasabb rendű médiumra talál).

Egy mű kéziratának principális, transzcendentális, eszkatológikus jellege van. Az eredet (nem feltétlenül belátható módon) magába foglalja végső következményeit.

A kézira*ton* a jelek, a szimbólumok, a mondatok és a nagyobb egységek szabályos és szabálytalan lüktetése: a szellem táncának rögzített árnyai. Nincs írás, ami ne felkérésre születne. A kérő: a kor mögött az ismeretlen.

A tudomány nem tudja, hogyan írunk.

A kézirat azonnal rögzíti azt, amit valaki rábíz.

Az írás feltétele: egyedül lenni. Az egyedüllét az a hely, ahol az ember nem hazudhat. Az a hely, ahol az egyedüllét kietlenségében és sötétségében a szellem megvilágító erejével világosságot kap ajándékba. A kézirat negatív: fehér lap, fekete betűk.

Az írás a lelket megzabolazza és a szellem értelméhez felemeli.

Az írás nem beszéd mód, csak annyiban, ha a csend a beszéd ünnepe.

Amiről nem lehet beszélni, arról írni kell.

Az írás a nyelv szimbólumtechnikája.

Az ember nyelvtől való megbabonázottsága (tudás-szomja) a Logós csodakarakterének elhalványulása.

A nyelv nem csupán egy médium a többi között, hanem személy és Személy (közösség) teremtő lehetősége: az isteni jelentést felismerni az ismerésben.

A kézirat írásból van, az írás hallásból van, az írás hittéválík.

Ahol véget ér a beszéd, kezdődhet az írás.

Írásra váltódás: a beszéd keresése, a szó szólításba helyezése.

Aki ír, Isten fia, a Logós megvilágosító munkáját szolgálja.

Hová

Sohasem a kéziratot nyomtatják ki, mindig valami mást.

Az első kézirat az elsimított homokos föld volt. Kő, agyagtábla, állatbőr, papirusz, viasz, pergamen, selyem, nyírfakéreg, pálmalevél, emberi bőr, papír, fém, fólia, képernyő...

Amikor megmosom arcomat, kezemmel arcomra írok.

Ha egy iratot nem tartottak meg, attól még fenn kell tartani az oktan figyelmet íránta.

Az írás fennmaradásával a véletlen (ostobaság) játszik.

A hatalom kényszere és a titkos őrizők reménye.

Csak a változatlant nem látni.

A tűz lángja írása.

Aki ír, önmagával és másokkal együtt, mindig egy időben él, de gyakran előfordul, hogy nincsenek kortársai, s vele együtt egyetlen olvasó sem él.

Aki ír, annak kötelessége kibújni az utókor vizslató, kutató kezei közül.

Aki írások keresésével, kutatásával foglalkozik, annak fenn kell tartania a reményt.

Az írás szöveggé válik. Jöhet a mámoros-poros filológiai, nyelvészeti, textológiai, genetikus-szövegkritikai, grafológiai roham. Mindenre támaszkodva, egyikre sem nehezelve.

Lélekvezetés – gyermekrajz – hermeneutika.

A hatalmilag határozott szöveg mint az olvasó dedikációja.

Az írás nem veszti el jelentését. Az értelem technológiája nem tud arról, ami rábízott.

Az írásbeliség tömegesedése és a pénz párhuzamos hódítástörténete. Az írásbeliség és a nacionalizmus szembeötlő együttjárása.

Az írás és a nem-látható-kép között élünk.

Az írás négyszeres értelme meghaladása.

A szellem a mérgezettségben: a mindenség nem szennyezhető be.

Amit megismertem, azt mindig mások segítségével, magam – ismerem.

A kéziratok halott erdők – az élet [és tudás]-fa testvérei.

A világ könyvtáraiban őrzött kéziratok, az emberiség[-Gólem] nyelve alá nyomott cédulák.

Nem tudom átlépni a kimondhatóság személyes határát.

Kor

A korszellem: a posztmodern. A történelem vége (Fukuyama), teljes Istenfogyatkozás (Buber), ahol test, üzenet, folyamat egy új gravitáció megszüntethetetlen erőterében gyorsulva tűnik el. A tömegvonzás: „a mammon, a gazdaságcentrikusan közvéleménnyé kocsonyásodott középszer” (Szabó Lajos) Az eszköz uralma, a média határtalanság-illúziója, az élet élevezetté-romlása, a pénz és szex vágya, mint az élet paródiája.

Személy és valóság. Az atlantiszi szubsztancia az életéhségben, az új-öntudatosságban süllyed el. Demográfiai atombomba és mutánsok megjelenése, poszthisztorikus ember: intelligencia, elektronika, technológia, informatika Narkissosa, aki a Föld erőszakos áthumanizálását – terror és totalitáriánizmus, pluralizmus és demokrácia teóriáitól és akcióitól elbűvölve – pragmatikus bestialitással végrehajtja. Piac és közöny a világ erőinek koncentrálásában és felosztásában, harc és marakodás a pusztítás pozícióért. Bábel jajgatása, régiók hermetizálódása, kasztosodás a tetem körül.

A szellem elszórtlanodása, szó [jelentés] –fogyatkozás [szó-szököárban]. Csönd. Minden korban így.

Tudomány és művészet határai elmosódnak és egymásba oldódnak. Teológia, filozófia, természettudományok, szociológia, pszichológia vége – ironia és metafizika egybeolvadnak. Nosztalgia az utópiáékért és uchroniáékért. Édes nihilizmus: [*egyszerre*] anarchia és hierarchia, részvétel és distancia, véletlen és terv, jelölő és jelölt, absentia és praesentia, felület és mélység, dekonstrukció és totalizáció, játék és halál, öntudatosság és ráhagyatkozás, fogyasztás és fogyókúra, kábítószer és gyógynövények – a *proapokaliptikus* hangulat átélése, aminek alig várjuk a végét. A modern és (a szuper-, hiper-) posztmodern után vagyunk: a *proapokalipszis*ben.

[Önmagunkban dúló, megnyilvánulásba robbanó] Háború.

A kor olyan, amilyen. Aggodalomra semmi ok. „A bölcs nem aggódik az előkért, sem megholtakért. Nem volt idő, mikor ÉN ne lettem volna...” (Bhagavad-Gita)

Itt mi valamennyien vendégségben vagyunk. A dolog nagyon egyszerű: „A földet örökölni kapják a szelídek, örömmel élvezik bőségét” (Zsoltárok 37,11)

Napló

„Azt mesélték, hogy egy ifjúnak könyve jelent meg, lelki napló hattyú- és kőversekkel. Titokban készült, mint minden fontos mű. Négytagú formája bonyolult, egyszerű volt, témája súlyos. A könyvben ismeretlen hangon szólalt meg, azon, amit ma alig hallani, ami nagyon régen volt. Csak a halottak beszéltek így, akik igazán nincsenek már velünk, s ez a hang pusztán könyv által hallható. A görög mítosz, a kibogozhatatlan fonál egyik csomóját fogta meg, a Daidalosztörténetet. A könyvben a művészi lét sorson túli legmélyebb kérdése van fölvetve: életem daidaloszi vagy ikaroszi legyen? Daidaloszként éljek, építsek labirintus-életművet, amelyben szörnyelkem bolyong; tanítsam fiamat a repülés vészes tudományára, s lássam, amint a legmagasabbról azonnal a halálba zuhan? Vagy éljek Ikaroszként, örökkévaló ifjúságban, szilaj örömben egyetlen pillanatig? Mindkettő bukás.

A könyvben beszélő hang, a költő, egyiket sem választja, mert mindegyiket elfogadja. Egyszerre magasabbra szállni és egyszerre daidaloszi naplót írni a repülésről, a halálos zuhanásról. *Paradoxonban élni*. Van egy pillanat, amikor a mester és tanítványa ott állnak a labirintus mellett, menekülni kell valahová. A földi bajból, bűnből, fogságból egyetlen út vezet - nyitva az ég. Sem ikaroszi, sem daidaloszi módon

nem található meg az ég. A költő keresi. A könyvben van egy sor, amiben megszűnik a dilemma, és az ég megnyílik. nem is sor, hanem csak két szó. Azt mondja a hang: *hiányzol: ámen*. A héber záró vagy nyomatékosító szó visszhangjában isten hiány eltalált. Legálább Isten hiány legyen.

Hát így láttam ezt a könyvet, amikor azt mesélték, hogy ígéretes indulás volt, de még senki sem tudta, hogy egyetlen egy verset kell írnia..." – szólt Daedalus mester és intett, hagyjam magára, mielőtt egy kérdéssel próbálkoznék.

Sakk

A sakktábla 8x8 mezőből áll. A nyolcas szám képzésének *metamatikai* problémái (négytagú sémák – kereszt, égtájak, évszakok, őselemek stb. – felezése) kutatásakor érdemes magára számra figyelni. Az arab származtatású nyolcas jelét mindenki ismeri ("8"). Miről van szó? A nyolcas mindazt jelképezi, amit az ember kígyólogikája teremt. A nyolcas: duplanulla, emeletes/kétszer semmi – az ember önarcképe. A nyolcas megértése a sakk első leckéje.

A sakktáblán egymás nélkül nemlétező világos és sötét csoport, páros áll, úgy mint férfi és nő, jobb és bal, jang és jin, Ábel és Káin stb. A páros magába foglalja a két *fél* duális szervezettségét és dichotom egységét. A binárisan létező két pólusának bármilyen neutralizálása végzetes. Nem mondhatjuk, hogy van jó és van rossz, van igen és nem. Csak azt mondhatjuk, hogy el-nem-különíthetően együtt vannak. Agyunk egyik felével megölhetjük a másikat, ami bizonyos tekintetben figyelemre méltó, ám életünket kénytelenek volnánk befejezni.

A sakktáblára helyezett búzaszem tantörténete lényegében a sakkjáték mágikus vonzásának, kimeríthetetlennek tűnő titkai megfejtésére irányuló kísérleteknek a nyitánya. A sakkjáték a szellem próbaköve, mondja Goethe. A sakkjáték rokona a piramisoknak és

a katedrálisoknak. A teremtés utánczása. A sakktáblán végbemenő mozgások minden alkalommal mások és mások lehetnek, és nem rendeződnek olyan sorba, amely matematikailag csak a legkisebb mértékben is alá lenne támasztva. Minden matematikai megközelítés, bármily beláthatatlanul véges a kombinációk sora, egy kiismerhetetlen falba ütközik, amelyen a számok nem hatolnak át. „Csak Isten tudja bevégezni a számításokat, mi csak a bizonyításokat tudjuk befejezni” (Donald Knuth)

A művésznek lehetősége van arra, hogy az elvont érzéseket és hangulatokat új modelleken reprezentálja. Ha a modell ilyen anakronisztikus, mint a sakk, akkor vagy axióma-rendszerén belül maradunk, vagy megkíséreljük kijavítani az axiómákat az önkényesség teljes kizárásával. „Axiómát eldobni nem lehet, mert visszajön” (Tóth Imre)

Változatlanul a teremtés hetedik napja után vagyunk. A mi dolgunk az (ezen a hosszúra nyúlt nyolcadik napon), hogy kijavítsuk önmagunk gondolataiba gyökeret vert axiómákat, hogy a bennünk élő ember, Cusanus-szal szólva, *illa imitari potest Deum* [Isten módjára cselekedjék].

A sakktáblán a figurák megkerülhetetlen szabályok szerint, de ezen belül szabadon léphetnek, ahogy valamennyien saját életünkben. Visszalépni nem lehet, mennünk kell tovább, vár ránk a vég. A sakkjátékban kettő játszik. Életünkben [egyedül] önmagunkkal játszunk, a bennünk élő sötét a bennünk élő világossal. Nem tudjuk, ki győz, világos vagy sötét.

Emlékkönyv

Kelj fel!

1.

Nem vallomás, nem beismerés, nem megfelelés, nem kölcsönös viszony, nem tudósítás, nem összeköttetés, nem mitológia, nem mítosz, nem kapcsolat, nem azonosság, nem egyenlőség.

Téged kereslek – igen.

2.

Közvetlen személyhez-fordulás tilos.

3.

Hatni. Mindenképp árnyékként, mint a platoni árnyjáték egyik megkötözöttje.

4.

Az a hang, amit sohasem hallottunk, mert hiába kerestük, meg nem találtuk; az a hang, amit nem tudunk tartani – a saját hangunk.

5.

Ellen nem állok, szembe nem szállok, nem könyörgök, nem diadalmaskodok, nem várok, nem követelek, el nem árulak, ki nem fosztalak, nem adok, nem vigyázok rád, nem engedlek el, nem igazlak le, szövetséget

nem kötök, helyetted nem élek, nem kérek. Nem mondok semmit. Elfogadlak.

6.

A javulás tőlem függ. Nem: a győzelmektől, a véleményektől, a kicsinyke élet tragédiáinak sokkoló kitakarásától, a rossz mozdulatoktól, a gőzölgő könyvektől, a felrázás művészetétől, az izmusoktól, az érzékenység halálos hatalmától, az anyagszerű tompultságtól, a hisztérikus izgalmaktól. Az élet rabja, amikor kártyázik, nem érti, hogy került kezébe a bohóc, aki lehetne, az életét megtisztító és javító bolond.

7.

A személytelenség maszkja irtózatosszenvedések árán hull le. Minden reggel megmosom arcomat, minden reggel letörölök egy maszkot. Gyöngédségben ébredni. Reggel ne ismerjek magamra.

8.

Beszélni úgy, ahogy hallgatni.

Hallgatni úgy, ahogy beszélni.

Érinteni úgy, ahogy nem érinteni.

9.

Annyi bűnt követtem el, amíg el nem fogtam önmagam, hogy életem nem lenne elég ahhoz, hogy a büntetést letöltssem.

10.

A trapézon elég egy rossz mozdulat, itt: egy felbőffenő szó. Jutalmam a zuhanás. Mindent szabad, rossz mozdulatot is. Legfeljebb a háló, amit oda képzeltem, nincs.

11.

Saját diadalomtól megszégyenülten álltam. Nem tudtam, hogy az élet lényegét egy mosoly éppúgy jelentheti, mint akár az egész világmindenség.

12.

Azt gondoltam minden reggel: van mentség. Körülnéztem és nem volt.

13.

„Az Atlantisz elsüllyesztésével foglalkozom. A kormány rengeteg pénzt fordít erre a nagyszabású fejlesztési programra. Kezdetben egy kontinens elveszejtése gigászi és megoldhatatlan feladatnak látszott. Az évek fogytak, a politikai kockázat jólhizlalt disznó módjára nőtt. A pártvezetők, kormányok, hitszakszervezetek, multivállalatok egymást túllicitálva esküt tettek arra, hogy az átkozott világ, a kontinensnyi szemétdomb fenyegetéseit megszüntetik. Nyugtalan és álomkóros volt mindenki, a veszélyt egyre többen érezték. A feladat megoldására több kutatóintézetet állítottak fel, tudományos irányzatok és mozgalmak vetélkedtek az elsőségért. Az általam javasolt megoldás már elméleti formájában is a leghatékonyabb, a legüdvözítőbb megoldásnak ígérkezett. Mikor most

ajánlom magamat, talán felesleges részleteznem az eljárásomat, amelyet sikerére való tekintettel az egész világ ismer...”

14.

Szerelmes voltam, ki tudja hányszor, talán elég lett volna egyetlen egyszer. Mindig az utolsónál, aki sohasem volt az utolsó, úgy éreztem, milyen sok volt előtte.

15.

Fogalmam sem volt arról, hogy mibe keveredtem. A hazugságszisztéma gépezete, amely sorozatban gyártotta önelégült hamisításait, mint valami ingyencséből, az igazságosságból is vett. Elhitette, hogy javulni kész, meggyógyítható. Azonban végtelenül egyszerűen működött: ha a gépezet torkán akadt az igazságosság, hörögve gyilkolt, üldözött, tiltott, képes volt önhúsába harapni, ami nem vigasz. Máskor az igazságosságot átengedte bélrendszerén. Az eredmény ismert. A gép elpusztíthatatlan.

16.

Amit tudok, akkor is volt, amikor nem tudtam.

17.

Lemaradni, kiűzni a partra, leülni az öbölben a fűz alá, hallgatni egy madár énekét. Valami történt velem. Látom a parton a fát és hallok a madár énekét.

18.

Olykor azon kapom magamat, hogy száműzött vagyok. Ha jobban megnézem: mindenki száműzött. S nem hall jó hírt önmaga felől.

19.

Minden nap Káin és Ábel vagyok. Az egyik felülre kerül, a másik elmerül. Naponta másképp, ahogy az egynapos életben ez a praxis. Minden nap meghal Ábel, minden nap megszületik Káin.

20.

Művésznnek lenni ma annyi, mint egy kicsiny, de saját sarokba húzódni és éhesnek lenni és hazudni. Fölvenni a maszkot, mutatni és semmit sem beváltani. A művész csak művész akar lenni, megköveteli, hogy bárki más ember legyen. Művésznnek lenni annyi, mint a nyitottságot és a világosság lehetőségét eljátszani. Hazudni és kacsintani, rettenetesen félni attól, hogy önmagát felszámolja.

21.

Az el nem tűnő kérdésekre egész életünkkel válaszolhatunk.

22.

A démonok leváltak rólam, kimásztak belőlem, már nem azonosak velem. De még itt vannak és fogva tartanak. Rongáltságom tudatába kerültem. Nem félek, démonaim félnek, hogy elveszítenek.

23.

A gondolkodás: hódítás. Arról beszélek, ami semmivé tesz.

24.

A világ összetartozik, általa veszek tudomást magamról.

25.

Nem a történés hiányzik, hanem a részvét teljessége és fegyelme, a mindenén áthatoló, fegyelmező [harmadik] szem.

26.

Vár ez a nap, ez a délután, ez az este és éjszaka, hogy teljesen a tiéd legyen.

27.

Minden jó könyv, akár a simogató kéz, meghosszabbítja életünket.

28.

A haragot, keserűséget, pletykát, intrikát, megbélyegzést, gyűlöletet, kétségbeesést mind feloldhatom magamban, egy észrevétlen harmóniában. A köpést sem letörölni, felszárad magától.

29.

A tiltakozás az ember elemi joga, amellyel soha nem akar, de kénytelen élni, és amiből sérülés nélkül kell kijönni.

30.

Minden értékelésnek először és utoljára önmagára kellene alkalmaznia magát, akkor nem kevernék a megismeréssel.

31.

Az egyetlen, amit meg tudok mutatni, amit nem tudok.

32.

Milyen volt? Szertelen, pontos, heves, csendes, szabatos, egyértelmű, elragadtatott, szenvedélyes, lelkesült, beszámíthatatlan, kótya, túlfűtött, felindult, tiszteletteljes, szerencsétlen, csapongó, eredetieskedő, dadogó, gyalázatos, élénk, gátlástalan, elfogult, felelőtlen, győzedelmes, romlott, hamis, értelmetlen, durva, carpe diem lény. Mégis milyen volt?

A tagadás görög jele volt.

33.

„...akkor én magamtól jártam, és úgy tettem, mintha semmi sem történt volna...” (Aranyos Mihály Pál)

Gondolj rám!

1.

Nem fáj, ha játszol. Nem játszhatok, mert egyetlen játszómam van.

2.

Az előadásnak vége, a színház üres, leégett. A nézőtéren marionett-figurák hűlt helye. Egy karcsapás és fönt lebegsz, nem az égben, a zsinórpadról. Győztél ezerszer, győzni fogsz ezeregyedszer. Könny és kacagás, tónusos feszültség hipnózisa az üres életeken. Múló mámor. Jutalmad a remegés: egyedül.

3.

Ne üzenj hadat a vírusoknak, főképp ne hívd őket lustaságból vagy gyávaságból uralmad fenntartására, mert a betegség nem felmentő sereg, hanem jóltáplált zsoldoscsapat.

4.

Mindenki állandóan vár valamit. Sok pénzt a szerencsejátékon, vagy egy ölelést, amelyikben benne van mindegyik ölelés. Sikert, lármát vagy nyugalmat, csöndet, hogy egyszerűen jó legyen. Senki sem tudja, hogy amit vár, az megvan. Mindig is megvolt, nem

lehet elveszíteni. De mérhetetlen akadályokat gördít önmaga elé, hogy el ne érje.

5.

Az óramutató árnyéka: egy másik idő.

6.

Az ember nem lehet csillag, az összes többi lehetőség esedékes.

7.

Valaki azt állította, hogy van a földnek középpontja. Meglepő gondolatnak tetszett. Keresni kezdték a föld középpontját.

Nem találja meg senki sem. Mert a pokol nem lehet a föld középpontja.

8.

Apám diófát ültet, nyugodt földszag telepszik orrába. Este Plinius könyvét forgatja, amelyben az áll, hogy amikor a fa kidől, saját erejéből is életre kel.

9.

Zelencsukban, a világ akkori legnagyobb teleszkópján Antonioni megnézte az Androméda-ködöt. Így érezte, hogy szószerint belefullad a csillagok végtelen tengerébe. Mielőtt gyakorlati tudatát elveszítette volna, megkérdezte: „És mi volt az előtt?” Az orosz csillagász jóindulatúan mosolygott, talán, hogy időt nyerjen, hogy fölmérje, vajon a kérdező elbírja-e a választ.

Végül így válaszolt: „Előtte? Előtte nem volt semmi, mert nem létezett semmiféle előbb.”

10.

Derszu Uzala – Hérakleitosz, Buddha, Lao-tse késői leszármazottja. Tanításait egy orosz hadmérnök-geodéta jegyezte le. Derszu Uzala megvalósította a tanítás és élet egységét. Még egyszer és utoljára. Ami fennmaradt tőle, néhány mondat:

„A legfontosabb ember a Nap.”

„A másik fontos ember a Hold.”

„A magányos hegyi kunyhót állítsd helyre, mielőtt tovább mégy, védett sarkába száraz forgácsot, rizst és sót tegyél.”

„Annyit vegyél el a természetből, amennyi szükséged van, ne többet. Amire szükséged van, azt nyugodt lelkiismerettel elveheted, mert az érted van.”

„Jobb világot hagyj magad után, mint amelyet kaptál.”

11.

A Szellem Kölyök mindent úgy pillant meg, ahogy először látja. Így érkezik mindenhova, hogy még sohasem volt ott.

12.

Aki él, elfeledkezik arról, hogy halott. Mindig csak egy ember él, a többi másolat.

13.

Csuang-tse sárkánya nem vagyok, akkor minden kérdésedre elégedetten bőfögnék. A gondolkodás nem szellem, hanem csak válogatás az ehető és nem ehető között. Ez a disznófilozófia. „A szellem nem definiálható.” (Tábor Béla)

14.

Kolumbuszt mérhetetlen felelősség terheli Amerika fel (nem) fedezéséért. Matrózai előtt hiába csalta az otthontól való reménytelen távolságot. Egy nap bekövetkezett az, amitől tartott. A Pinta matróza kiáltott: „Föld!”

15.

„Az ég ahol a földbe ütközik.”

„Az ég sehol sem ütközik a földbe.”

A logika rémuralma itt véget ér: a föld mint formáció, az ég mint információ.

16.

A szufik juhszagú ruhában jártak, minden kocsmába betértek. Ittak, ha egy pohár bort kaptak. Legtöbbször verést kaptak. Helyük hely nélküli, nyomuk nyom nélküli. A szabadgondolkodó, a szufi neve: jöttment. A kocsmá porában ültek és azt mondták maguknak: „Tisztulj meg magad minden tulajdonságától, hogy ragyogó mivoltod szemlélhesd.” Elhagyni minden szifát, a feleslegesen megszerzett tulajdonságokat. Mert kiderült, hogy semmi sem derült ki soha még.

17.

Chin Hua azt mondja, hogy a romlást (áramlást) magunkban megfordíthatjuk és aranyvirággá válhatunk. Akkor vigyázni tudunk mindenre, mint magunkra, kezet nyújthatunk annak, aki elmerül.

18.

Ajándékba kaptad a földet, az országot, az alvó népet, a várost, a falut, a síkságot, a hegyeket, a fákat, az állatokat, az embereket, akik veled együtt élnek.

19.

Ebben az országban egymással beszélni nem lehet. Túl sok szörnyűséget és hazugságot vágtunk egymás fejéhez. Mindent megjelöltünk, suttogva vagy ordítva, és másnap az ellenkezőjét állítottuk. A beszédnek nincs értelme, az írásnak befellegzett, végül kiderült, hogy semmit sem mondtunk ki. Ennek az országnak némasági fogadalmat kellene tennie, amit Isten könnyörtelenül ellenőrizne.

20.

A könyvespolcon nagy a zaj. A magányosok kórusa ez, akik szemben a karmesterrel, átnéznek egymás válla felett.

21.

Amikor nem beszélgethetsz senkivel, amikor nem olvashatsz, amikor egyedül vagy – ne nyugtalankodj, az oktan bánatba ne merülj, hanem hallgasd az ezer és ezer történetet, amelyek veled estek, nézd meg a

tájakat és arcokat, amelyeket nem vettél észre, hango-
kat, amiket nem hallottál, képeket, amiket nem láttál.
Üsd fel belső könyveket, végre olvasd az igaz történe-
teket, amelyek veled estek, és annyira várják, hogy
teljesen a tiéd legyenek.

22.

„Rohadt csontvázakon lóg minden írás – nem-írni
nem tisztább mint írni – legfontosabb: nyugodtan
csinálni – a tétnélküliséget minden írásnál érzem –
csak tét nélkül lehet pofázni – megoldás, mint mindig,
most sincs – amit csinál az ember, abban bukik el – a
bukást az ember nem érzi, nem fedezi fel, elcsalja –
valakivel úgy legyek, hogy semmit sem akarok mon-
dani – csak azt, amit az ember előtte nem tudott...”
(Várhegyi Miklós)

23.

Rengeteget olvasott, a terjengős ismeret nem állt össze
orphikus rendben, ráadásnak ott volt a buja és zava-
ros érzékiség. A szentek, a nők, a zene, a képzőművé-
szet, a lexikonok, az albumok, a regények és persze a
magazinok – ez volt az ő világa. Szellemi és érzéki
bélpoklosság. Elment a nagy kommentátor, feloldo-
zást remélt.

24.

Kíméletesen pillantani rá, mintha a saját arcod volna.

25.

A talmudisták szerint harminchat igaz ember hordozza a világ egész súlyát. Ők a világ megsokszorozott szívét jelentik, s edényként fogadják magukba az emberiség minden fájdalmát. A legsajnálattal méltóbb az, aki nem tudja, hogy ő igaz ember. Számára a világ szemlélése elmondhatatlan szenvedés.

26.

Hamvas Béla azt mondta: „Ezt a szót, hogy tanítvány, a magam számára szeretném fenntartani.” Nem tudom, hogy magáról mondta-e, az is lehet, hogy a mesteréről, aki egyszer azt mondta: „Nem vagyok boldog. Sohasem voltam és valószínűleg sohasem leszek az. Biztosan tudom, hogy csak akkor lehettem volna boldog, ha egy lettem volna a tizenkettő közül és őt halottam volna.”

27.

Nem az a fontos, van-e mestered, hanem az, hogy tanítvány vagy. A mesterből kisugárzó lelki hatás, az ösvény, amin még senki sem járt, mégis hozzá vezet.

28.

Saint-Exupéry írja, hogy „ha sírok, az azért van, mert még nem vagyok elég tiszta”. De ha könnyeidnek nincs közönsége, már közel vagy.

29.

A hit euphon volt, ma már nem ismert hangszer – belső hallás.

30.

D. biztatást vár, pedig már az első lefordított mondat-tól megkapta: „A közösség érdekében végzett munkák közül a megismerésnek jutott a leghálátlanabb feladat.” (Grisebach)

31.

Valamennyien egyet ismételtünk, miután megszületünk, elfelejtjük, hogy rózsát akartunk önteni.

(a rózsöntés: alkotás

a rózsavirulása-hullása: élet

a rózsaminta készítés: az ismerő szeretet

a tűz: az idő

a folyékony érc: a személy

öntés a formába: bölcsesség)

32.

„Ugyanaz ugyanabban maradván önmagában megnyugszik s így szilárdan áll, ugyanott marad.” (Parmenidész)

33.

Már most úgy kellene egymás előtt állnunk, ahogy egyszer majd fogunk.

Látogasd meg a földet!

1.

Az ember abban első, hogy második.

Különös lény, mert külön van.

Idegen lény, mert vendég a földön.

2.

A testben Jézus lakik és Júdással beszélget.

3.

A szellem a titok őrzője.

Az ember a szellem szerelmese.

A [Név] távol van és arcát a kezébe temeti.

4.

Az ember nem a haláltól, hanem az élettől fél.

5.

Nem behódolni a jónak és nem kétségbeesni a rossztól.

Aztán behódolok a rossznak és kétségbeesek a jótól.

A tű fokán átfűzött [jóból és rosszból fonott] *kamilosz*.

6.

Ki kellene bontakozni „a szavak csábításából” (Nietzsche) – a *sarx* amint elcsábítja a *logoszt*.

7.

A szellem részvétellel van az iránt, ami szembeszáll vele, s ez egyben az alacsonyabb részvétele.

8.

Hadész: az egyre üresebb árnyékvilág.

9.

A világ átokra éhes, s benne az elismerést-kereső korbácsot lóbál.

10.

A legkiválóbb emberek lidércálma az, ami minden erőlködés nélkül megtestesült.

11.

A kultúra koncentrációs tábor, ahová bemászni igyekszünk a mindenkori őrség figyelmét kiejátszva.

12.

A leveleit kedvelem, egyetlen felesleges betűt sem hajlandó leírni.

13.

Bárki arcában azt az arcot szeretjük, amit minden nap elmulasztunk.

14.

A föld (adamah) szidalmazása vagy dicsérete: apakomplexus.

15.

A posztmodern nem volt kevésbé biblikus vagy barbár.

16.

Az Ó- és Újszövetség [között az értelem] szakadékáb a csak egyszer lehet bele esni.

17.

Juan Jepe, Novalis, Rilke bámulják a fecsegő sírásókat és a mohó templomrablást.

18.

A kezdetet próbára tenni, a végkifejletet már nem érdemes.

19.

Aki elmegy, nem megy el; aki itt van, elmegy.

20.

„Az »én« nemérzéki lény, létezővalóság, amely nem-keletkezik és nem múlik el. Tőle a változás teljesen idegen. Az önfeláldozás éppúgy az »én« értékelése, mint a szexualitás vagy a hatalomvágy. Az értékelés pedig működés, a nemérzéki létezőnek önérvényesítése. Metafizikai képtelenség az, hogy az önfeláldo-

zásra kész öröklény nem akar érvényesülni.” (Fitos Vilmos)

21.

Ne zavarjon, hogy hallgatok. Ma abban az örömben részesülsz, hogy nem mondok semmit sem. Átnézhetsz rajtam keresztül.

22.

Természeti erők, ösztön, betegség – nem léteznek. Az élet mint betegség [úgy kell nekünk] nincs.

23.

[Egyémsről-nem-tudásban, egyéms-t-nem-folytatásban, egyémsra-igent-nem-mondásban] ellenmondásban éltünk, az ellenmondás volt az önhitünk.

24.

Azt remélted elegendő megtudni a számot, és felhívhatod Istent, aki mindig mással beszél.

25.

A szellemi élet a proapokalipszisben nem érett még a pneumacentrikus önismeretre – tévedni szeretnék.

26.

Képességeim fogynak: már nem tudok senkit sem követni.

27.

Gyöngeségem, hogy nem tudok eléggé gyűlölni, ennek ellenére az embernek el kell tűnnie a földről.

28.

„És miért haltak meg annyian?” (Tamás Gáspár Miklós)

A nemi szervtől a pártvezérig Istenhamisítás történt. És már nem volt logosz, csak rohadt hús – mai illat.

29.

Végtelen probléma állt elő a tapasztalással.

30.

Amikor Huj Hajt megkérdezték, mi az értelme annak, hogy „nincsen semmi, ami tapasztalható lenne”, akkor azt mondta:

„Képesnek lenni arra, hogy úgy lássuk az embereket, a férfiakat és a nőket, valamint a különféle jelenségeket, hogy közben szabadok maradunk a szeretettől és a gyűlölettől, éppen úgy, mint amikor nincs semmi közünk hozzájuk. Ez az, amit úgy nevezhetünk, hogy nincs semmi, ami tapasztalható lenne.”

31.

Aquinói Tamás halálos ágyon:

„Nem tudok többé írni. Dolgokat láttam, amelyek mindazt, amit írtam olyanná teszik, mint a szalma.”

32.

„Naaszeh adam [teremtsünk embert], laabod eth-haadamah [aki szolgálja a földet]”

33.

Így hallottam:

elindultam megkeresni önmagam.

Dekonstrukció: [ne, egyáltalán ne keresd]

[Önmaga felett otthon] van MINDEN

Gyémántfűrész-szútra

A Gyémántfűrész-szútra egy nagy levél mellékleteként született, amelyet Kunszt Györgyhez írtam (1998. október-novemberében), aki elküldte hozzám Szánkhja-esettanulmány, önéletrajzi vázlat című kéziratát. Ebben olvastam, hogy Szabó Lajos „elmesélte egyszer egy álmát, hogy őrtornyokból figyelő géppisztolyos őrök pásztázó reflektorokkal és szöges-dróttal körülvett gyűrűjén próbál éjszaka, hason átkúszni, hogy a kezében szorongatott gyémántfűrészszel átvágja azt a gyémánt tengelyt, amely körül a kapitalizmus, bolsevizmus és klerikalizmus világvára forog.” Úgy láttam, hogy Szabó Lajos addig megismert szerteágazó előadás-szövegei transzformálhatók egy olyan szigorú formába – a Szánkhjakarika negatívjába –, amelyet ha olvasunk, akkor ez „gyémántfűrészként” vágja el igaz lényemet fullasztó elmeproblémáimtól, hogy végre valóban éljek...

Bevezetés

1-2. *Minden szenvedés: megváltást a tudás hozhat.*

1. „Öröm- és szenvedés-érzékenység együtt változik.... Öröm: hasonlóság – szenvedés különbözés, ellenkezés. A közvetlen tapasztalásban adott irány: az öröm terjedékeny, mert eredetileg egyetemes... az evidencia-élmény az örömből születik. A közösséghez tartozók örömének egymást fokozó interferenciája. A perverzió korlátozza magát, az öröm nem bírja ki, hogy korlátozzák. A patalogikus, a narkotikus tendenciálisan korlátozza az örömet.”

2. „Elébbemenni a szenvedésnek; egyenes vonalon áttörni ezt a hálót! ...mindig *keresd meg* a legnagyobb ellenállás útját!... Úgy töröm meg a karaktert, hogy a tükröt összetöröm!... Keresés, kutatás (kút-ásás), alkotás... Az intuíció a nem-szétvált kvalitatív és kvantitatív értékelés... a legfájdalmasabb kérdésekkel kell exponálni. A legfájdalmasabb ellentmondással mérem a többit... Az összes ellenállás jelenléte szükséges, hogy egy legmélyebbről jövő mozgó áttekintést kaphassunk. Nem lehet megjátszani... A titkos tanítás paradox helyzete: mindenki elolvashatja, de még belül-

ről sem jutnak hozzá: ezotérikum. Ha nem ismerik fel centrális jelentőségét, továbbra is titkos tanítás marad.”

3-5. *A tudás forrásai.*

3. „Egyetérteni: amikor lehet; a különbségeket belsőleg koordinálni... Mindig először méltatni... Az egyes kérdésekkel egy, a 20. század előtt elképzelhetetlen egyetemes szembenézés vált lehetségessé... Nincs mód érdemben felvetni kérdéseket anélkül, hogy ne viszonyítsuk őket a prekrisztianus és krisztianus kinyilatkoztatáshoz!... A régi gondolat, az egyetlen gondolat mindig új tapasztalatot teremt...”

A (nem-sarlatán, nem-propaganda, hanem a) valódi ezotérikum:

a. Teória (alkalmazható minden rész-kutatásban és az egész világra ismerethullámban)

b. Reális közlés (emberi közösség és lét szolidaritása, lét és értékelés, találtam valamit egy ismeretlen világban, amelyről jelt adok)

c. Lelkiismeret, közvetlen tapasztalás, intuíció (az abszolút értékelés meghatározódik: állandó átértékelés)

A három világ egysége: Istentisztelet.

Ezotérikum: „Minőségileg megkerülhetetlen út a kinyilatkoztatáshoz fűszoktatáshoz.”

4. „Az ősmisztérium egyetlen, de mindenütt megnyilvánul... Az ősmisztérium a létezés, megismerés és értékelés trinitárius, immanens egysége. Ez az 'OM'. Ebben a végső képletbe benne van az, amit mon-

dunk és az, amit mondani nem tudunk... A bibliai aeon küldöttei *igent mondanak egymásra és a közösen követett útra!* – Jézus... *betölteni jött a törvényt!*”

5. „Az értékelés, amit egy ember elvégzett, az fordítja ki sarkaiból a világot... egy gondolkozót sem lehet kimeríteni, nemhogy Istent. – Az értékelés teljes gazdagsága és teljes egysége között az utat annyszor futhatom be, ahányszor akarom... Az alázat fokozható. Önmagamat is csak úgy emelhetem feljebb, hogy mértékemet fokozom... A pusztá monoteizmusból adódik az a követelmény, hogy a világ egységét kutassuk... Reális, spirituális és trinitárius világfelfogás.”

6. *Az okság.*

6. „...tetteink következményei elől nem lehet ellépni, se természetes halállal, se öngyilkossággal... életfélelem... Nincs okunk feltételezni mást, mint hogy állandóan tetteink következményeit éljük... A szeretet a logika forrása.”

A világ

7-9. *A természet és a lélek (vjakta, avjakta, purusa).*

7. „A természet az iparban jelen van.... A szerszámosítás léttagadás, és vissza kell térnünk a léthez, hogy megértsük saját szerszámainkat... A valóság vizsgálatánál egy darabot kívágunk; de ezt vissza kell követni!... Arányok adják a megismerés prak[ri]tikumát... A Gestalt megfoghatatlan magjának megfogása... Teleológia: a lét immanens szerkezete... A 'létezés' ('van') a mindenséggel való organikus kapcsolatot jelenti.”

8. „A világ szakrális rendje összeomlana, ha az életünk összes többi területén tért nyerő nihilizmus akárcsak a matematikai alap-problémák körében nem érvényesülhetne... *Szakadozottság* van létezés és értékelés között, *de nem szétszakadtság*. A legnegatívabb fokok is értékesek. Az, hogy a rosszra szükség van, még nem jelenti azt, hogy nem kell ellene küzdeni... Hogyan vagyok szereplő a létezés drámájában? – Minden ember fontossága.”

9. „A rózsák igenlésén keresztül a láncok igenlése... A szellem nem kér, hanem ad, és sohasem unja meg! Az ajándékozó megerősödik!”

10-11. *A három minőség (guna).*

10. „Eszétikum-logikum-etikum hármassága szakrális, örövényyszerű mozgásban van.”

11. „Az ember logikum, etikum és esztétikum egysége.

A szakrális analízis három fő iránya:

etikum: a cselekvő, bontó aktivitás;

esztétikum: a befogadó és átfogó passzivitás;

logikum: a váltópont a kettő között; hűvös és forró.

Innen ered viszonylagos semlegessége.

Ez a három mozgás nem kivetített, atomisztikus, hanem az emberi mozgás hármasságának feszültsége. – Mozdulatlan létezés és keletkezés a mozgásból. A létezés: lét és keletkezés összefogása. Különválasztásuk absztrakció... Az értékeléseknek csak kozmikus térben van értelmük.”

12-14. *A guna szerepe és következményeik a természetben.*

12. „Hogyan adja egymásnak a három motívum a táplálékot? A felemésztő etika, a változtató logika, a passzív, a megőrző esztétika.”

13. És: „a) Minden *dolog* azonos önmagával.

b) Minden dolog osztályozható.

c) Minden dolog összefügg minden más dologgal.”

“a) Minden *mozzanat* azonos önmagával.

b) Minden mozzanat rendezhető.

c) Minden mozzanat összefügg minden más mozzanattal.”

“a) Minden *ítélet* azonos önmagával.

b) Minden ítélet vagy igaz, vagy nem-igaz, harmadik eset nincs.

c) Egy ítélet sem lehet egyazon szempontból igaz is meg téves.”

14. „Atomizálatlan, funkcionalizált egységben

[esztétikum-logikum-etikum]:

én vagyok ez a passzivitás,

én vagyok ez az aktivitás

és én vagyok ez az átmenet.”

15-17. *A lélek ismérvei.*

15. „Lelkiismeretemben azonosítom magamat önmagammal.”

16. „A lélek... olyan centrum, amitől nem tekinthetünk el, de leírhatatlan.”

17. „LELKIISMERET: kezdet, kapcsolatunk Istennel, énünk centruma,... lélek és *ütközése*, a szellem valósulásának rangrelatív fix pontja, félelem-Istenfélelem mint a bölcsesség kezdete,... az etika forrása, mert a hit konkrét apriorija,... konkrét követhető kontrollálható vérkeringésszerű kapcsolatot tart az esztétika-matematika-technika – más oldalról az élő test építő problémaival, koordináta-rendszere: időnek-térnek-oknak-létezésnek-szellemnek, ...Cogitor: rajta keresztül gondol bennünket Isten s mi ezt tovább-gondolhatjuk!... rajta keresztül születünk újra ...”

18-19. *A lélek és a természet (prakriti) kapcsolata.*

18. „Mennél alacsonyabb energiákat sikerül mennél magasabb létformába emelni, mennél mélyebb ellentmondásokat és disszonanciákat sikerül feloldani... A test van a lélekben... Az életfolyamat szakrális processusa. Emésztő sor: szervetlen-növény-állat-ember. – Minél több szűrőn és fürdőn kell keresztülmenünk, hogy beléphessünk a szentélybe. Fokról fokra testi és lelki tisztulás. A tisztátlanság az extrementum tisztátlansága. – Összefüggése az emésztéssel... A tisztaság és tisztátlanság realitása és animális jóérzésünk: a táplálkozás-kiválasztás működése. A biosz-lélek esztétikumáról van szó. Minél rendszeresebben organizálni, hogy az asszimiláció két pólusa minél távolabb legyen... minél több szűrő, fürdő a szentélyig, hogy ebből a salakból semmit se vigyünk magunkkal. Előkészítés, kiválasztás, elválasztás... szakrális emésztő-

processzus... Az anyag és szellem alapvető dualizmusa helyett sok kvalitatív ugrást, szakadékot veszek fel... – a durva empirizmust megszelídítettem... Nem tűrhetjük a durva dualizmust, mindig át kell tömünk!... Egészséges dualitás lehetséges.”

19. „3. A természet megismerése; amelyik nem ismer vissza.

2. Az emberek egymást-megismerése. Lelkiismeretelmélet.

1. Az Isten megismerése-elismerése.”

„...két kinyilatkoztatás van, a szó meg a természet.”

20-34. *Az ember belső felépítése: a psziché, az érzékelés a cselekvőerők.*

20. „Az érzékelésben is jelen van a teljes én.”

21. „Minden individualizáló érzelem magányossá, patológikussá, narkotikussá válik.”

22. „Nem jó egyedül enni, inni.”

23. „Az érzékelés primer közösségi voltáról van szó.”

24. „Azonosság (identitás): minden mozzanat közös. Egyenlőség: részleges identitás.”

25. „A szellem, az értelem közösségi realitás. Az értelem tesz közösségivé. Egyet érteni. – A különbségeket belsőleg koordinálni kell.”
26. „A közösség növekedése az öröm – nélküle szenvedés.”
27. „Az étellel szemben igen magas tárgyilagosság lehetséges.”
28. „Mindennel, amivel nem tudok szembenézni, abszolút hipnotizált helyzetben vagyok; még elszenvedni sem tudom tudatosan.”
29. „– Valamilyen pszichotechnikai szempontból, bizonyos időre elhanyagolható az empíria. Saját realitásomból kell kiindulnom: mit akarok elérni? mik a kontrollfeltételek? A segédkonstrukció elvisz, szolgál, de csak addig, amíg tudatában vagyok segédkonstrukcióvoltának. Ha öntudatlanná válik: hipnotizál. A *valóság szubjektíven* felfogva: az *empíria* szigorúan vétele.”
30. „El kell utasítanunk az uralkodó objektivizmust, amely a szemlélőtől függetlenül képzelel a tárgyat. Nincs értékeléstől mentes érzékelés, nincs tőle függetlenül... Ki kell emelni a háttérben lévő értékelést.”
31. „Az egységet nem kell tartanom, mert az egység tart engem... Abban a passzivitás, mihelyst az aktivitás-
ra egy magasabb mértéket fogadok el.”

32. „A lelki életet még alapfunkciókból sem lehet összehozni.”

33. „Koncentráció arra, amit látok... Eredendő emberi magatartás, hogy a realitáshoz a szélein nyúl hozzá. Három gyufaszál közül az egyik szélsőt veszi el. A középső gyufaszálhoz csak belső koncentrációval nyúlunk.”

34. „... minél előbbre megyek, annál több és tágabb határ... hatá[r]sok[k] felé való nyitottság...– az azonosítás egyben...szeretet... Transzparencia.”

35-37. *A finomtest (linga) és a lélek-vándorlás.*

35. „A lélek úgy építi a testet, hogy reorganizálja, újraértékeli. A lélek a drámai átmenet test és szellem között (megtestesülés, szublimáció,... asszimiláció, identifikáció). A testet organizáló szellem végső izgalma, konstruktív izgalma a lélek.”

36. „Halál: utazás [x]országba: az ismert és ismeretlen világba... A halállal szembeni félelem szellemfélelemből és szellem-tagadásból ered... a nirvánaszerű, realitástalan egységtől való félelem: a légmélyebb individuális pont megtagadása... – az individualitások között nincs közvetlen korrespondencia... A reinkarnáció megkülönböztet és nem szakít el a logosz teljes kontinuitásától, és csökkentetten a halál után is individuális létezését képzel el.”

37. „A reinkarnáció – szellemi kauzalitás... Ott, ahol valaki reálisan az életében felette áll az időnek, elmerül a reinkarnációs gondolat... A mindenért felelősségvállalás csak a reinkarnációval érthető meg.”

38-39. *A lények fajtái.*

38. „A normális és a patológikus kritériuma az együtt – külön.”

39. „A normális karaktere az ünnep: a közösségi realitás.”

A megváltás

40-43. *A természet tevékenységének célja a lélek megváltása.*

40. „Rajta keresztül valósul az élet misztikus örvénylő konvergenciája: mítosz születése!”

41. „A tér az anyag komplementere... A tér nem űr, hanem *végtelen telítettség*... A tér létezik, mint a formák áthatottsága, a személyes tapasztalat tere.”

42. „A 'lélekjelenlét'-kifejezés... fejezi ki a spontán koncentrációt. Ez teszi lehetővé a földön és hídon járást. Lélek-jelen-lét: három poszt-metafizikai kifejezés. *Jelen* és örökkévalóság. A *lét* szintén erre utal. *Lélek*, reinkarnáció, személyiség.”

43. „A létezés identifikációs dráma: a felsőbbek felhasználják az alsóbbakat!”

44-45. *A megváltó tudás tartalma, az átélést hozó meditáció.*

44. „A megvilágosodás sorának megváltoztatására még isteni kegyelemmel sem talállok példát, csak sűrítést a traumáig!... Az öröm a szabadság feltétele... Létezés és értékelés egybeesése.”

45. „Evangélium: örömhír... Örökké megbánnám, ha nem vállalnám a pillanatot... Arra kell előkészülnünk, amire nem vagyunk előkészülve. Az ismert világ elhagyásának pillanata... a döntő lépések leírása (a halál).”

46-48. *A tudás hatására lélek és anyag kapcsolata megszakad.*

46. „Az egyéniség elvész.”

47. „A teljes áthatolhatóság a rés, a tiszta áthatás, a tiszta szabadság, ami én vagyok, tehát nem a szubsztanciális, áthatolhatatlan Maya, hanem a kontraszubsztancionális Atman. Ez az én-élmény, a teljes, a szabad, a levegős.”

48. „Ha nem tudok egy haldoklónak semmit sem mondani, akkor baj van minden mondanivalómmal. A szabadság vigasza és fenyegetése! Az életveszélyből nem fog kikerülni. Ez a vigasztalás és ez a fenyegetés.”

49-50. *A tudó halálakor, végleg megszabadul.*

49. „A halálban a test-lélek hal meg, és a lélek-szellem visszamerül az egyetemes értelem-be.”

50. „A végső táplálkozás, az utolsó halál a teljes identifikáció.”

LAJOS KŐSZEGI

MEMORYBOOK

medium

I hang up and wait. After reading Lajos Kószegi's book, I felt I had to translate it. We are on the same path: Hamvas Béla, Lajos Szabó, Nietzsche... He really fermented the knowledge he had acquired into short notes. But the length of the journey and the firmness of the expression he has found are still palpable. Short sentences. Kószegi has finally conquered the fear of the big picture: only the meaning is worth listening to. He knows that a long, complicated, hard-to-understand sentence or book is useless; for only such thin books can carry the weight and burden of our world.

Sava Babić

LAJOS KŐSZEGI
MEMORYBOOK

LAJOS KŐSZEGI

MEMORYBOOK

medium

Veszprém
2021

Translated by Beáta Anna Palásthy

medium

Coverphoto Niki Kőszegi

Made in 200 copies

Palatino with letters

Nyomdakész Kft., Veszprém

2021

ISBN

Contents

WASHBASIN

I.	11
II.	15
III.	16

DON'T BE FAR AWAY!

Words	21
Shell	23
Morning	25
Daytime	27
Europe	29
Summer	31
Forest	33
Deer	35
Sun	37
Bread	39
Red	41
Illusion/Dazzle	43
Number	45
Flower	47
Fire	49
Evening	51
Autumn	53
Dog	55
Wine	57
Black	59
I	61
Water	63

Time	65
Book	67
Moon	69
Night	71
Dream	72
Christmas	74
Here	76
Manuscript	79
Age	83
Diary	85
Chess	87

MEMORYBOOK

Get up!	93
Think of me!	100
Visit the Earth!	109

DIAMOND-SAW -SUTRA

Introduction	117
The World	120
The Redemption	127

„ For now we see in a mirror indirectly, but then we will see face to face. Now I know in part, but then I will know fully, just as I have been fully known.“

1 Kor 13,12

Washbasin

I.

I live between reality and nothing. In this abyss are whirling my emotions and the thoughts which don't lay claim to ownership in which the nothing starts to be rather than anything, at what I don't know more human.

We are approaching a world, that will be worse, than any has been so far. We are departing from reality, that never has been ours. After the rare moments of recognizing, remained some delightful–distressful memory of it: the unwise ness of forgery, or the indifference of deceiving.

Those, who hoped the disappearing of the West, because as they said, it had exhausted its possibilities, believed in a world, that never had been, to which those remembered in advance, who had never seen it. Those, who didn't remember in advance, but lived stepping back, hating, laughing, put the continuous crisis with their continuous protest into their scolding prayers. They played for the end, for the only one, that all of us will know, without exception. Between end and beginning here is the whole, just like the (desire for) getting clean between pleasure and pain.

My most important inheritance is sleeping. I have been sleeping since my birth and I don't dream. If I moved, I would go along with those, who still believe in some relative separateness. To separate from the human race, and to connect with something „Wholly - holy Else“. Is it possible, or is it impossible? What is possible, or what I think it is, falls out.

In the age reduced of sense of smell (clever animals must die). We'll gain the glory of perception in the sensuous-imagined immortality. We can't get rid of inclination, story, fate. Everybody would like a little immortality.

(I) would like to be a tree. Not to perceive, only to be. To be in the unconscious spirit, where there isn't sleeping and awaking. Growing at night, roots in the earth, branches in the sky, to bud and to bloom, and not to say a word. Maybe trees are the last apostles.

The will is(n't) free. Wherever I hearken I hear the struggle of the unfreedomness of will. Empty books, aphoristicks, fargments, paradoxs, (deterioration of the tradition) – the personal speech fell out of the world.

The day of the phalloscentered age breaks, in which the place of will is occupied by the war of independence of desire. The despair of the ego: to long for desire. Free will died, when it opposed the Ten Commandments.

I forget the evil of yesterday and tomorrow. Do the evil of today. Solace comes in forgetting. The tension disappears together with the bric-brack of problems and questions. My prejudices dressed in certainties fall out of mind, I'm floating in the indifferent space of forgetting, where darkness is, because darkness doesn't have substance.

Loneliness and the evil that comes from it are rising. The knowledge, as it prevails over my actions. Before I'd step out of the door to take a walk with my dog in the empty streets of the sleeping town, „wu wei” (indifference), only I am a witness.

The arrangement of any age lives on the separates, heretics, oppositors of the previous period. Nobody knows, who they were. If they were here with us, we wouldn't even notice them. The cult of separateness is: there is no place to escape.

The separates, the heretics, the oppositors as the selected astronaut-team departed to the Universe, covered up the deepening degeneration of the third planet. The delegates of the invisible didn't travel to anywhere of course, they live longer in our misunderstandings. They watch the terrible war of senses from the auditorium of the dead.

(I) not (am) here. We are (non-sensual) beings arriving from the invisible. I can't speak to you as if you have never been to in and out of over there. Loneliness

doesn't exist. The non-passing taste of unknown-ness, as a fallen angel's unrecognized face wonders at you from the mirror. You say: to be a human is very hard. I don't know, whom you speak about.

To appreciate the existence and non-existence of the (Name), without any debate, any claim to certainty and teodicea, to live as if (it) wouldn't exist or would exist and would be far away – because this is the only requirement forced not from out on us, that we can fulfill: to live without the help of the (Name), not haughtily-arrogantly, but only not to count on that (it) puts our lives to right and switches the light off after us.

Where do we come from, where do we go?

We come from the nothing, we go to the nothing.

What is the „nothing“?

From this aspect it is a reality of (non-sensual) (mental) (personal) beings, where this word comes from – „nothing“. Eventually the „nothing“ is a negative, and if we look at it better, it means: I don't know.

II.

The Book of Exodus implies that the wise men built the holy tent of the meeting entirely so, (löchol) as it must be built. Becalél made the bronze basin and its pedestal of the mirrors of the women who came together to the camp, who crowded at the entrance of the tent of the meeting. Moses first wanted to refuse the mirrors that were offered, because they served women's vanity. Before he would have passed his decision, he had withdrawn. He brooded and remembered: women shared suffering, and this proved to be cogenter than their dissaproved vanity. He accepted the mirrors, but he didn't allow to use the metal for building the tent, but only outside. The bronze mirrors became a washbasin. Mirror, in which you can see yourself only when you're washing.

III.

Fragments of Miklós Várhegyi's lecture

„totem – community: in the spirit of dealing with humbler (plant: process, animal: state) – praise, poetry: goose – necked – spiritmurder – (lasted) (kept), prolonged moment – for the sake of catching – autonomised not autonomous – idol – it's impossible that I wouldn't glorify (it), it's given as a matter of course – Creating, left to oneself, freedom – everyone wants the most, in comparison, being seen, torment, emphasizing „the me” in a community, unsacred – watchfuls (Herakleitos) – pluralism – to do good (to be useful) (thank for the nazis, remembering) – power, policy – body: soul – spirit, filling in – hierarchy of being – being attained: beyond (Buber: good swimmer) – redeeming (exists it is) – changigng: annulling (Babel) – every problem is: (an) accent-problem – infinite-problem – there is no solution, because there is no problem – person – spiritual unchanging – the unity (concord) of reality: the humbler dwarfs, distinguished tendency of concord – only the superior – the rest (is) in only case and unreflected – the first choice is „the” important – it cannot be not to be – the superior exists the rest has power – the over-religioned meaning of Creating (being created) – thinking of the before-time – devilish (second) – fictional reality (pro forma) reality – „the manifestation

of the mistaken" is the creature of activity – teaching etc. – the falsifying of „Who asked you?“ – (the) person left being empty – life sacrificed for searching etc. – states of whole world image (aspect) – to give existence to devil – (oh to by whom) – devilish and not devil (accent-problem) – freedom as being devilish, not filled in spirit (if you know what you do, you'll get salvation) – (put a) woman (not the feminine!) into man – being form – spirit-catching – places in the between (method, arts, question, critics, etc.) – one cannot observe, one can't have a word – the community (is) in the person (cannot be manifested, cannot be separated, cannot be observed, etc.) and only this way – giving potency to it, the eternal is in the now, arts and knowledge are in movement, drama and myth are in the person and not inversely – everyone who has been and will be (is) in me: start – whole (entire) – I don't know – in any case an aspect of power is: there is something wrong – as starting („first to subtract the thought number“ – infinite-problem) – effectuality, microscope, paying homage to locusts, wins in any (kind of) quantity, women's emancipation, poster-art etc. – declares and hides: bhávaná, is not a house – spiritmurder – snake, dust-eater, can't ask (chasid) – without sewing – isn't history, sci-fi – absurd fantastic: only combined (quantity), revolt (quantity present: policy, senses) – modern space-music, miracle-rationalizing – by pro forma reality the veritable – ignoring activity – cause (reason) of the soul – end of oneself – nuclear bomb – environmental pollution – everytime everything is told – I can start from anywhere – spreading out – to take it seriously – con-

nection – I can't tell everything for the first time – the second is the first monkey, sap – say (something) good, than it only must be done – to be the first: spirit – to agree with one thing, not with more, the rest is the falsed of the first – because of („mistaken manifestati-on“) through series of forgeries – totally spoiled systems – only the secularization gives being (mind) – faith: optimism – the everlasting bondage (restriction) of revolt, only can be an example, a formula – it was made for catching – Saint Lawrence's turning on the spit: did he feel better on his other side? – gods who have everlasting lives are stupid – the spirit denies laughing and has to stop – to fall out of creating – to improve: to spoil (to annihilate) (to crush) – to provoke – movement (embracing, sense-spirit, power, lie, dealing with humbler) – labyrinth: smell – freedom: hasn't sense of it here, it can't present itself – method (power, using, policy) – sin (fault, evil), punishing God – the monotony of reality – manifestating out – Creating-fudgement (not from a part towards the whole or inversely, but from the comparatively less differentiated – anything – towards the comparatively better differentiated – the taken anything) – ready-ness – recognizing a moment fully, freedom arises – taking(it) on myself etc. – it starts when it has no importance any more – if I don't want to bring out the „unrecognizableness“ of the rest from its place – contracting: being seen (deviating from absolute) towards the nothing happens in open – in awareness with the declared community with all aware – to drop reality in (the) continous declaring

Don't be far away!

Words

Words that have lost their way. They are left, robbed, mocked, maltreated crowd of birds. What is entrusted to you that revives and kills you. Words that are kept back, pronounced, written down, read – your lives are one moment. You are flying throughout twenty – four hours in the national roaring and whispering. You fall multiplied into the abyss of an age, which painfully wakes to oneself.

The words. You can't hear them, and they don't come when you would say them. Where are they?

He was sitting on a bench. He was old and wordless. He showed lace to me. Sometimes he said something.

„You can't escape from people”.

„What happened, that I got involved in, was the example of the total turning back to the primitiveness treading down people as if they were material.”

„ I live in a collapsed country, rain drezzles into the opened graves. Because men's tears have run out. In the distance (far away) somebody is crying”.

„ I'd like to say, I've loved”. (I loved)

The apocalypse was „logo-centered” at first. In the defensive struggle of the phenomenology-

hermeneutica (burning world) succeed the „eidetic“ age, the time of the non-existing images. The words died in the deafness of the inner hearing and in the mistaken manifestation.

Shell

We were sitting in the cell by four. We strove not to do anything. If one of us still tried something, the others tenderly hindered him. We took away his shoelace, maybe even his shoes. We put a curtain on the window of the cell, with the unspoken (tacit) reason, that looking out is hopelessness itself. In the dusk we were planning our collective escape. The monotonous volley-firing, the rattling of the electronic typewriter, the cracking of the rocket-launcher of the telex were heard through the thin walls.

One of us was always taken to the questioning. One by one we were more vulnerable, and this fact was well-known by the leaders of the questioning. When it was possible, we went all together. These times the scandal was unavoidable. Most frequently the senior was taken. Afterwards he fell in through the „cowbelling“ door and roared painfully, and meanwhile he blemmed himself. Once, exceptionally, didn't happen like that. He hung out from beneath his „ricked“ moustache his „heart-shovel“ teeth, he grinned, stood in the doorway just like his favourite great-great grandfather, Francois Villon did, under the gallows. We thought, his sentence of death was changed for ten years' exile.

With the soberness of madmen in his voice he said: „Sirs, freedom of the press is (exists).“ We were stupefied and we asked him with profound anxiety: Where (is it)? He said: „Here! In this cell“.

Sometimes one knows, what is. When the shackles are taken down of the startled thief and they remained (in two) together, he and the great questions of life. When in a strange flat on a grey mattress he is sailing as „androgynos“ towards the harbour. When „the devil literally keeps its promises, but remains a debtor with them as the interpretation by spirit; God remains literally a debtor with His promises, but always fulfills them by spirit, above all hope.“ (Coventry Patmore) Man can be punished, truth can't. Sometimes one knows (it), the rest is unessential.

I can't accept any spoiled aspect of anyone. Even yours. You had a good word: shell. It took a long time, till I understood it. I look at your old writings, supposing each of them tries to hide a pearl. A word, a sentence.

Be invisible. Lie calmly in the grass. I'm silent too. Wait for the birdswarm from the glittering lake. They are looking for your boat in the free port.

We live helping one another (each other).

Morning

Dreams have come to an end. The taste of honey has stolen away, you missed the time when, as on a blade of grass, bears dewdrop on your tongue. Where were you, when you could have dreamt, when dewdrop bears?

You were late again. Lonely crowd hit on nape, wakes up this pale country. The radio is speaking. Your heart is jerking, the borrowed warmth is flying up from the crotch of your body. At that time the day is over. It can't start. The only thing is that one says who preserves the rest of his (hers) presence: „The first duty is that one has every morning: To blush of oneself.“ (Cioran)

Kostas Axelos says that we can't speak of human tragedy any more, because tragedy existed as tragedy only then, when it had a sacred meaning. Nowadays we aren't in a situation either tragical or comical. These days a much more fundamental fear would be needed. Thronging is needed that is productive, fear is needed, that is positive. Beyond fear and thronging is reality. We are on this side (we aren't beyond). World is, for us, the empty space of giving answers.

This period is a sunset, just like the others, tumbles into the abyss. Don't step forward from being forgotten. Do initiating steps to yourself. The overture is dumb. Speaking of the first rank of metaphysical.

Daytime

I do nothing. I am brooding, I am gaping, and in secret I live delighted, as the one, who has got the knowledge: I also have my star in the sky. I am stretching myself, scenting into the sun. I am murmuring the prayer of Burton:

„I am not poor, I am not rich;
I have little, I want nothing...”

Newspapers are the drugs of the story. If they don't exist, strange things happen. In the city of Saint Francis in America, because the strike of journalists and printers, newspapers haven't been published for two weeks. In this period the number of suicides decreased significantly – as it is written in a newspaper, what is the story of the unessential, of daily stupidity.

The only thing that is to be appreciated in the story is the effort drawing forth an immense pain, as it strives to arise a story. The story continues: it misunderstands the words of its disowned, what they think they understand of their spirit is used by them till they have satisfied their daily struggles of power. The mad relay of some great spirits of the 19th century was the overture of the daytime age that proved to be darker than the night of any age.

How was this day?

It was good.

I've done nothing.

Europe

The blotted atlas is a meaningless painting – book, the pages of it – over milliards of people – were always coloured by the Great Painters. For two thousand years here, in this painting-book that strives to conceal awkwardly the inferiorities.

The lot of Europe is sad. There is not a single day in its story, when there was belonging together. The broken, torn, crushed body of the story. Battlefield and common grave, cradle-landscape that was looted by interests and dependences. There is nothing in Europe to that wouldn't stick any sin. It lies spreading out as a trodden animal. To be a European is not a triumph, this virtual continent is the starting-point of immense suffering on the Earth.

Europé means: far sighted. She was a Goddess in the country of Epirus. She was walking alone in the field, picking flowers, when Zeus, this lecher male, who looked like a bull, kidnapped her. Europé wasn't European, she was far sighted, even in her captivity. She gave birth to kings, who listened to people's hearts that were entrusted to them, in order to make nicer the soul of their people. Men lived here who were in love with the woman, who was far sighted. Orpheus,

Dante, Shakespeare, Hölderlin, Rilke, and some more. They were kings, who wanted to make nicer the souls of their people. Herodotos was of the opinion, that the vocation of Europe was: to bring up men. No real demand has ever been for this vocation.

Márai says, that there isn't a common Europe without a common language. „ At last Latin was that band, which held up the European education into some kind of spiritual unit. This band broke: national ambition tore it. There isn't Europe without a common language, there are only nations, that hate one another in forty languages“. Nothing was left of Europe, but the soul of some people.

Maybe someday somebody starts speaking, begins to sing in squares, and people stop involuntarily, they look up, break off the vain comings and goings because perhaps they feel and understand the joy of being together. A man comes, who only says:

„The sky is the same here.“

This man will be beaten to death again.

Summer

It is full moon, and the apostles dispersed once for all, and they don't come again. A thunderstorm arises, the thunderbolt strikes into stooks of wheat. Phoen wind blows, there will be high prices, and by springtime the price of wheat would rise. Near the town, in the field, a shower catches me, my papers get drenched, only this is left: „Don't be the deserter of life!”

It's summer, in the middle there is Saint Ann's Day, who is Jesus' grandmother. This time you give up the heroic monotony of everyday life. In the throbbing heat the villages, cities calm down and perhaps you feel their strange character. The house, the village, „the city is the enlarged alter ego (replica) of women” (Mumford) What are our women like? We've never looked at them, we run to unknown villages, cities, to unknown women. We go by car even to hell. We take a sunbath as if it was an overpaid reward of a year. Days run out without that we would have jumped over the fire on Midsummer Night.

There is a verge, from which there is no forth, than which you don't get higher – this is summer. It's impossible to step out. In lifetime doesn't pain that, what is bad, here it is, and pains, you endure that. In lifeti-

me pains that, what is good, and it isn't there. Where is it, why isn't it there? It happens, that the good, the lack of joy doesn't smart. At that time seems as if you would have lost yourself. If you were good, I couldn't think with compassion, of whom you live with. What is the good? There isn't knowledge, skills of it, nobody knows it. When you are familiar with it, you still haven't known it, when you know it, you already haven't been familiar with it, such is good. It's different for everyone. Common good doesn't exist. What will you tell me, what has happened this summer? Have you learnt to fly, have you already been able to walk on water, can you stretch out your hands? Finally are you alive?

You are the one, who feels cold also in summer, however you are not ill at all, you just feel cold. Don't depart. Once, perhaps you catch sight of the village, the city, the woman when dawns that day for which we wake up consciously, with all our might. Summer is not an adventure, it is the place of the solar principle, this time it is the closest to you.

Forest

Every watch of the world has stopped, stillness is great. Sounds haven't got concrete content and interpretable meaning. Forest doesn't know anything of the world just as the world knows nothing about forest. It closes and opens. That it shows of itself directly is good for hiding all it has. Forest is as invisible as every important thing is in the earth and in the sky. Shadow doesn't fit tight to the side to that light does.

Everybody knows the contract of Faustus, that he concluded with devil (with himself), in order to get domination of this world by means of knowledge and power. Everyone went bankrupt with the deal besides devil. Experts conclude a new contract with devil. In the age of Aquarius were published the Big Future-scenarios, the horror pictures of the natural world-catastrophes were aimed in the place of atomic-death. The investmental experts and the insurance counselors act as agents of Nirvana. Science delimits itself from catastrophes in the name of „common sense“ raises environmental centres, new prayer-houses, it sanctions the right of intervention again. Who concludes a contract with devil, the power of him-her remains vain and he (she) doesn't come off without being entirely stupid. The one, who makes fellow

with devil dies in early time among great pains, meantime devil has him (her) in its power. Doesn't help the situation, that politician, economists, scientists and experts have confessed lately, that things don't happen on their purpose.

Forest is the stillness of life, green ocean, sea and lake on the Earth. You can't see it, because „forest is always a little bit beyond us“. (Ortega y Gasset)
Forest can guide to purify impressions, its secret gate opens to the sunken continent. Be Pan or a dryad.

Deer

We are peeling of crackling leaves of the cabbage, meanwhile the news runs out into the world: „the marvelage has come to an end“. It has come to an end, thanks to the Voyager-2 robot spaceship, for from now on astronomers can study the blue Neptunus, the eight-th planet at photographs coming from enormous distance. My daughter is musing and turning round the cabbage that is left: „It tries to hide something in itself, we fold its leaves in vain, we don't find the secret of it... it's a marvel-cabbage.“

The marvelage hasn't come to an end. The Voyager will fly out of the solar system and will disappear. The robot was sent by imagination in order to solve secrets, but it couldn't find out more and more essential than the imagination was: „one of the border-planet is green and blue.“ Facts don't surmount imagination, that „remains faithful to something that can't be disputable“ (Chesterton)

It remains faithful to the secret of the cabbage, that we can't be aware of.

The deer is steping to the fence, it is eating from our palms. Its legs are long and thin, its hooves are small and sharp, white and yellow spots bloom on its red-

dish fur. Its soft and warm snout is stroking our hands. It is free, even in imprisonment. As the cabbage is given out, it is stepping back, and is watching seriously with its big, warm eyes, that could mean: I am tamely untamable.

A military moment slips in hunting, that hunting teaches politician leaders and their servants how to await coldly and pull the trigger, when they catch sight of the „games“ from the „ambush-towers“.

According to the prophecy, Iphigeneia, Agamemnon's daughter must be sacrificed, otherwise the calmness doesn't stop which hinders the departure of the navy. The picture that represents the scene of the sacrifice was immortalized on a wall painting of a house of Pompeii. Iphigeneia is waiting for death in the hands of her bailiffs, Odysseus and Diomedes. The victim never gets to know, why he or she has been sacrificed. This story has a happy ending. In the last moment, Artemis replaces the victim for a hind calf. The navy can depart, and there will be victims.

Sun

He was aged, at least four hundred years old, sometimes he told stories. He was a sailor, the kind of man, who knows that it's impossible to look into the sun, but the invisible fire explains all things that keep aloof himself. Once they landed at Suncity, which of Campanella also gave account in his book. The old man has read the book, moreover he has read the book of Jambulos, about the Sun-islands that don't know oppression. He said that the trouble with these books was that they spoke about that which didn't had existed, and didn't exist. The ideal society can't be lost, one can't loose anything that never has been existed. He said that there hadn't been already that kind of sailors who departed in the way, that something waited for them everywhere, that they could discover for the good of people. There was something common in the discoveries: every city tries to hide a suncity. The Earth can't be untied of the Sun.

The slogan of the New Age is: starting again. Teilhard de Chardin, one of the enricher of the world movement proposed that „let's meet at the point of omega“. Ferguson, one of the leaders of the movement says that „a powerful network is working nowadays all around the world in order to cause radi-

cal changes." The followers of the New-Age are on the opinion, that we step from the Fish into the „rainbow-like" Aquarius, from force into gentleness, from hate into peace. The „heuristic" thinking will be followed by the „holistic" thinking, the whole-seeing will gain the victory, the whole-hearing will triumph, one harmony will be created by the voice of several strings. Planetary brotherhood will connect living persons, humans will make contacts with animals, with plants, with the soul of objects. The human of the new age heightens one's consciousness in permanent process. One can say concerning this, that the New-Age is nothing else, but a throne-demand of a new heathenness in an obscure gnosis; there are some, who say that it is a new noise in a spekulative costume, and it has nothing to do with the „parusia". And if it – yet?

On the basis of the Olbers-paradox, we should live in daylight even at night. According to the explanation of Hubble, the Universe becomes wider, the Sun and its starcompanions move off from one another, they loose their light while moving off. Sciences and movements are born (will be born), the constructions of knowing and converting. Occassional certainty of statements that aren't definitive, changes the occassional uncertainty of definitive statements.

Helios, Sol, Surya, Ré. The sun is gliding on a bark in the sky, nothing new can be seen on the Earth. „Don't abuse the visible light any more". (Saint-Martin)

Bread

The one who approaches humaity through its belly, can count on that he (she) touches the sorest spot. Everybody is interested in eating namely fully at the risk of oneself. Approaching need not be started by some kind of obscuring method scooping in the bowels, but by the choice of food.

I give priority to the largest bread before every foods. In Bible-times bread mostly was baked of barley-flour, to bake bread of wheat-flour passed for luxury. Though in the age of kingdoms, there were professional bakers, and the royal chief baking master performed a greatly high office, bread baking was the lady of the house's daily morning work. She kneaded the dough in the trough, she stirred leaven into the flour and salted it. She heated the oven that stood in the court in a little hut before kneading and she put the griddle-cakes onto the hot day-slab. She put the bread without leaven into hot ash and she baked it covered with ash. She laced the baked bread-rolls on a stick and she didn't slice of them by knife, but she broke it with her hands. Eating bread together with somebody meant an alliance.

In all ages one thinks, that his (her) own age is the hardest. Whichever age, this also, stands under the judgement of God („the bread of tears”). It is hard, but not the hardest. That, what is really hard here is to break a piece of bread and to eat the bread of wisdom. To sit at the table tranquilly, where you are a guest.

Red

There are graphics of Dalí, Man Ray, Picasso and others on the exhibition in Tihany. I'm standing for a long time in front of the picture of Calder. Above, there is a clear stripe, below a wide red stripe tears the picture in two. Blue, yellow, red, white circles are floating in the stripes, the spots are showing balance. This picture is the landscape of the Earth, it's a storming red country. All people's soul is burning here at the same time, the picture was painted on the Judgment Day.

Not only an age or a style, but a single man can be without red colour. The blind (who has coloured vision) feel red colour at first. Goethe and Itten in their book of the theory of colours as they get to the discussion about red colour, lose the objective tone, and speak as if they were taken prisoners. Red is the colour of life, of earthly being. It is the colour of blood, of flesh, of birth, of passion, of fire, of dawn, of twilight, it's disquieting and reassuring at the same time, it's stimulating and warming. It isn't easy to speak about it, Rimbaud also could only scream, when he got to the red, he shouted: „I”!

A colour, just like a child is able to reveal injustice, it is able to reveal a whole age. Red is neither responsible for its expressive power, not for that, what is expressed by it. Red is in a definite symbolical effect the colour of fault. It's the colour of blood. Blood is the place where the soul, the life lives. One is strickly forbidden drinking blood. Blood flows at the time of conciliating sacrificing at the time of getting clean. The colour of blood makes clear that life [originally] is in fault. Red is a sacred colour. It's the colour of dread.

Purple is the closest relative of red. That violet– red coloured paint was made of the secretion of the „murex“ species of snail. The curtain of the church, the clothing of the priests were painted by purple. After his capture, a purple–coloured cloack was put on Jesus, but it was a military greatcoat, the means of ridicule.

The one, who dies in time, doesn't take red colour with oneself, one leaves it for living persons.

Illusion/Dazzle

Philosophers have replaced poets. Einstein, Heisenberg, Bohr, Schrödinger (who wrote a book of poems), and others recognized, that we have something to do with impressions, and in the depths of the impressions there isn't a reason which could be explained by experience. The world around us can't be comprehended by our thinking, because we haven't anything to do with an absolute world that exists in itself. „Beyond the World there is 'an unknown', that does something, but we don't know, what." (Eddington) The scientist, who considers the picture of nature as the whole of occurrences, is only a poet in so far as he recognizes, maintains his connection with the unknown, and besides expresses (his emotions). But this fails. When he tries to express it, he begins stammering, one-line poems are born, reduced poetry. Where physicists stop speaking, there could begin – not merely poetry – but something else.

In the East, the physical (sensuous) world is called „maya". The world surrounding people is not reality, but appearance, illusion. Appearance came into being so, that gods disappeared behind the external physical occurrences. They didn't consider the world as a big

illusion from the beginning, but only later, and only for that it „became god-less“ (Steiner)

What the eastern view calls „maya“, that is energy and radiation (material) in the view of western scientists. The „maya veil“ is the analogy of the European natural science.

„Dwelling on object of Senses
Engenders attachment to them;
From attachment desire is born;
And from desire anger is born.
From anger 'rises delusion,
From delusion, loss of mem'ry;
From loss of mem'ry, destruction
Of intelligence: All is lost.
(Bhagavad Gita)

Number

Under number 8 Dom gasse in Wien, where at one time worked a Hungarian bookshop, and where the western Hungarian literature could be available, and somehow it could be brought home, that bookshop closed down. In its place a strange shop opened. Soft, tibetian music floats, almost all books of the tradition, of the mystic can be found on the shelves. The concentrateness of knowledge is fantastic: the Greeks, Egyptians, the Kabbalah, the sufism, the buddhism, the hindu, the gnosis, the taoism, the zen, the heretics. There is something common in these books, what Plotinos wrote about, about the „hen“, that stands over the world, what needn't (can't) be said better than Herakleitos did: „hen panta“.

It's very likely, that the first number was zero. The space, the nothing, the unessential. We can call zero as a number only by our today's thinking. Because zero was not a number. Zero is all that of we can never know anything that is certain. Intelligence isn't able to overcome zero. Approaching it any way, we attach some kind of existence to it. It's inconceivable, it never has been ours. Zero is only in our mind.

The hindu culture count with immense numbers, and they have numerals for numbers that are verging on the unthinkable. For example, Mahabharata that is considered to be the oldest epic, mentions 24×10^{15} Gods, or supposedly, Buddha had 600 thousand million sons (since The Creation there haven't lived so many people on the Earth). These numbers don't mean anything in themselves. Their meaning is in the pointing to the largeness, to the immense-ness. The numbers exactly express: the unlimitedness that comes to an end, or the infinite that is bounded.

The computer accepts only 'yes' and 'no'. Working with these machines is difficult mainly for they carry on everything what they are told „in the strictest sense of the word” (Neumann) The computer works with zero and one. This „one” is not identical with the one, that of Paul the Apostle wrote in the letter sent to the Galathas: „Now an intermediary is not for one party alone, but God is one.” (The Epistle of Paul to the Galatians 3.20)

Flower

There are geraniums in my mother's window. The rose is blowing for long in front of the house. The garden is simple: some fruit trees, evergreens, grape and flowers. Nothing special, nothing provocative, nothing stimulating. The Garden of Eden could be such as this.

The eyes of today's man would be dissatisfied with Eden, and wouldn't even notice the tree of life and knowledge. One wouldn't see, and wouldn't long for their fruit. It wouldn't be possible to argue about, what are the flowers of the tree of knowledge like: are they white, or pink, or yellow, because nobody would look at them.

Did the tree of knowledge have flowers at all? One thing is certain: nobody saw it. That fatal tree couldn't have flowers, fruit, but it could have only an alter ego (replica). Magic.

Eden was a simple garden, and every flower remembers that garden. Flowers keep something in their frail petals, in their fragrance that flies away. Flower held the Earth on their very frail, faint green bodies.

Suddenly autumn has come, very autumn, and my grandmother changed into a flower. Not into an orchid, not into a jasmine, not into a lily, and not into a rose. She became an unknown flower, be her name: „illaflower“.

We live among flowers. It would be good not to write, not to say anything. It would be good to leave alone the one, whose only desire is fulfilled. Not to write, so as not to take the noble time from you, that you can spend among them.

It would be good to bear as much sunshine as they do.

Fire

Platon tells in the Protagoras, that there used to be a period, when Gods had already been, but mortal races didn't exist yet. It isn't known why, but the time came, when Gods laid claim to cratures. Before giving birth to their creatures, they charged Prometheus and Epimetheus to supply them with necessary things, and to distribute the abilities among them in the appropriate way. Epimetheus asked Prometheus to entrust the sorting to him; „when I am ready – he said – you can revise my work“. Prometheus wasn't inquisitive about why, moreover he admired his brother, who wanted to carry out the gigantic venture alone. Epimetheus distributed the abilities in a strange way: To whom he gave power, he refused quickness from, on the other hand, he invested the weaker with quickness, he armed some of them, but he invented other abilities for the protection of undefended beings. Epimetheus supposedly wasn't very wise, and it's greatly probable, that he wanted to carry out the task alone, in order to convince his God-fellows of the opposite. Prometheus allowed that his brother could prove. But at a point, he ran out of science namely there was the totally naked human race for him, and he didn't know what to do with it. He called Prometheus for help, therefore he would make something up. Prometheus,

he himself didn't know the kind of protection, they could get for the humans. „Human race stood in front of them without shoes, without covering, naked, and unprotected” (Kerényi Károly) In his despair he fell into the fault of stealing, he stole from Hephaistos and from Athene the knowledge of trade and at the same time fire. Without fire it could have been impossible to get and apply this ability for anybody.

Prometheus the „knower in advance” or „the provider in advance”, and Epimetheus, who only „learns subsequently” or the „rash”, supposed the existing of beings who needed caring. The attesting of the reports of the fire-stealing that survived, Prometheus got the fire from the workshop of Hephaistos, or from the fireplace of Zeus' Godpalace that was on the Olumpos. He hid the spark into the hollowed stem of the narthéx-shrub, and he swunged it, so that the fire wouldn't burn out, while he was fled rejoicing and excitedly to the people. Powys says, if the first Prometheus brought fire from the sky in an anise stem, the last takes it back in a book.

Evening

Bushyasta, the demon of sleepiness has come, it (he) is whispering from beyond of the glory of the lamp: „Just sleep, man, just sleep, your time hasn't come yet." (Zend Avesta). When the human listened to the demonds, the golden age passed.

Heidegger, the great tale-teller affected our century in an extraordinary way, not by what he said, much rather by the way he spoke. He didn't construct a systematic philosophy, and it did credit to him. He appeared wherenobody waited. Not in science, not in theology, but in his philosophical poetry, parallel with the world. For his stunt, the reward was abnormous ardour and abnormous refusal. Perhaps he was the last rocking to sleep tale teller. An evening, when he was sorrouned by a million yawns he said: we are floating in anxiety. Nobody paid attention, on the eve of the massacres the majority was sleepy. He also said that this „anxiety imposed silence on us". By this time almost everybody was snoring. Heidegger thought that what had happened to humanity, the „nothing itself" was present in it.

What was the 20th century like?

Total mendacity and howling confession.

„The sowing of this happy century has grown ripe.”(Csokits János)

Nobody has recovered from the great disease of life,
we sacrificed a cock to Asklepios in vain.

Man could have been a comparison (simile) (Novalis), but his time is up.

Autumn

If once you would dip in a leaf, if once you would realize who has written it, you would calm down. Leaves (parts) are swirling in the autumn-fog. The connection with the invisible is lost. Old utopias are born in new word-ghettos, and „dreamrevolution“ again (Hajas Tbor) Doesn't lead anybody into utopia, does run for one's life. Teokracy starts at the point when everybody knows who he (she) is. The power of my free will in unceasing self-enlightenment over my prejudices, desires, sicknesses.

The story of Lear is the total breaking up of the family, the terror of economy and policy (that are incarnated in himself) injures right through his life. Disobedience mustn't hide into life. The question is late: „How is life going?“ He has to get mad so as he would finally understand: *I see to fill that*. Cordelia doesn't say a word. Only a few feel the ease and help of love.

Salamov on his return from Kolima says, that great offence burdens the souls of humanist writers of the nineteenth century. The offence of the blood shed under their colours in the 20th century. All terrorists were tolstoyans and vegetarians, all fanatics were

pupils of the russian humanists. Salamov doesn't give absolution from this offence. Shakespeare tells by Prospero that his goal was the approval. But he already has known that the spirit is gone. Let the sacred prayer ease his despair that is the pressure of grace: „Give mercy also on me.”

It's autumn, the time of forgiveness. The man who is followed, isn't responsible for those, who follow him. Everyone vouches for oneself. If anybody came after me, first of all: (does) turn back, and run for one's life.

Dog

Ajax and Hella, the two Alsatians are running around naked under the trees. They don't search the meaning, the sense, the justness of matters. I'm going after them. We are nestling in the forest. The pine trees are always here, they know the secret of moral courage, they are growing. On the edge of a glade, the dogs are sitting down, they are listening. A hut stands under the trees. A mattress, rags, a fireside set with stones, ashes, leavings. An open book is lying on a wide stone. We are going along immediately. We don't disturb anybody's life. We are going away, in order to not find the way back. We lie down somewhere and getting warm among the treasures of autumn.

The Dog supposedly was a powerfully built man with great strenght, in scanty attire, while he was an excellent archer, discus thrower, a brilliant improviser, he was the famous–infamous „Künikosz“, the shameless and impudent man. Diogenes got the same that anyone else, who doesn't take care of human stupidity. He offended people but he suffered with them. He was out of the daily moral, out of the obligatory and desired civilization of his age, he couldn't count on understanding. Diogenes had a hut far from the

city, where he lived alone, he didn't have to enlighten anybody that "Turn your arse to, who is not God!".

The human- image of Rousseau is one of the most popular ones, and in such a way, it is the most damaging one. Its fire led mobs into revolution, raised moods, the lust after life to religion. Thoreau realized the Walden- life, when Marx didn't hesitated about sending off his attempt, the Communist Manifesto. Thoreau lived alone in the shore of lake Walden. It wasn't a romantic secession out of society, but the allegoric, gentle picture of Diogenes about human existence. Pirsig found a similar solution in travelling. He rode a motorcycle among the timeless contemporaries, from Platon to Nietzsche. He looked for the substance of human existence in quality, in harmony with the technique of Prometheus. He says that „the trials, of course, never end“.

One of the dogs is coming to me and smelling the book.

Wine

The mountain is silent, white fog is its dream. Somló is an incomparable place of the world, it is old and wise, motionless and renewed, ready to catastrophes, and trusty, it is a lonely island. According to a sociological investigation, everybody can be degenerated in the wine-district. The vinegrower lives on an island, he stands outside of parodies of law, not in the world, not in the ends of the earth-out of. He is the monk of the mountain, the monk of the island of the fire and the light. If he takes a look down over the vine-stocks, he sees (gets site of) the distant country, the near villages, which are ships, sinking into spray. If he stumbles down from the mountain, he doesn't survive it, and it's most likely that he will be taken to a detoxication cure, or will be closed into the madhouse. If he drinks a glass of wine in the cool cellar, it's completely clear, how simple is living over the world.

Somewhere down, near by an inn, at the foot of the pissed walls, at the side of the ditch, on the worned banches of the parks, a ragpack is snoring, he is rattling, panting. A man, who is sleeping the sleep of the just. If he wakes up, he doesn't long for anything, but a glass of wine, so as he could fall asleep again. The

lost monk, who „can't live and believe anymore without wine” (Omar Khajjam)

Wine is fluid light. It would be good growing ripe and settle like wine. To feel the swell of the barrels, to break bread to the bacon and to the fried potatoes. To close the book. To listen and to drink in front of the cellar. To drink „juhfar” or „furmint” that is green, like the leaf of spring.

Black

I live in a crushed country (bury the dead their dead), this place is „end-homeland“. To the pain, could it be anyone's, comes consolation. We've got the sense of pain in order to not give pain. We've come to the earth to be humans and not to be enemies. None of us can state that he/she depends on the other. The country is a black garden where we must light a candle. The dead don't speak, their only argument is: their silence – our lives.

One isn't (people aren't) serious in the street. The word is lost in the incalculable passion of the crowd. The truth of things doesn't live in the street, but rage awakened feelings by the desire for things. The street is a river of passions, sometimes it is a target-practice. The street needs only your puppet-figure. The crowd doesn't bear any private opinion. If you stand in the queue, you advance against the ones who are out. If you don't, you are against them. Crowd is companionlessness and for a being „who wouldn't have any prejudice, neither illusion, nor sin or virtue, he/she would clash with society so much, that loneliness would be the only shelter for him(her)“ (Le Bon) We can talk only when we keep stopping, look into each other's eyes, when out walking.

Nights, pains, torments. Black gives a background to the stars and the blue earth. What comes from blackness, doesn't want to rule. Sin can be hidden to the dark, but it stirs it up. What we bury into the darkness, we get back in the light.

Tinguely built useless, lonely, hopeless machine-sculptures. Self-destroying, unvailing machines, which tremble like the crowd. Tinguely says, we have to overstep ourselves, the wheel, that spins human. He painted black his exposed machines. Paint all black, because world is rotting away, and perhaps it dims into the black space. And every one of us.

I

The „I“ tears out the flesh from eternity. The „I“ can become anything, but isn't able to throw away itself, and go through this: „I am one with you“ (Si King) We live on the favour of the nevertold thoughts. We eat of the fruit of better times. Our „I“ if it's empty – invisible. It has got everything, and how little it lives on.

I'd like you start off silently one day, with the gleefulness of recognition, with the word in the ear: „I am“.

There is a well in me, I can draw from. It's not mine, only someone entrusted it to me. Sometimes it is dry, sometimes it is ample. I can't keep even one drop of it. In this well shines the water of life.

I listen to you, but there will be some things, I won't be pleased at. Perhaps they miss from me, or there is a plenty of them in me. It's enough if you accept yourself, in this way, we'll have a common source. Everyone has helplessness, that can't be drown into negation. You can be entirely: if there isn't negation, if you can say „yes“ to everything.

Some kind of advantage lies hidden in me, that knows of my ancient times, of my middle ages, of my modern times, of a „once upon a time“ golden age, of everything we can really know. The advantage means to quite down. There is no need of sorrow and joy, beginning and ending, acceptance and refusing, sympathy and aversion, hate and love, the only (I) need is this stillness that is in the bottom of all curse and helplessness, the way, that plants and animals live (in suffer) the earth.

Water

In the narrow valley sheet of water flashes. The little stream flows through the non-existing time. The valley was a place of pilgrimage where one couldn't live, because there was so much beauty here, that a human being couldn't take.

Somebody is crooning under the willow trees of the stream. Perhaps the nacreous sparkling figure of the "Rhodos Aphrodite" is bending, she's bathed, and is adjusting her hair. If we waded through to her, she would disappear forever.

I am looking for the source in the direction I guess, the thick reeds don't allow me, the bog is impassable, the wild rose-wall stops me. The source doesn't want me to see it. One has to wait for calling.

„Tao k'o tao féi cs'ang tao" (Lao-tse) (The way that is practicable isn't true) Not that is dreadful that there aren't ways, but that nobody looks for his(her) own. Because there aren't ways in the world, but pavements, motorways, „aerial-passages" – labyrinths. Our lives have fallen in zones which are near and in us. „The Zone is like a complicated trap. I don't know how could it be without human, but as soon as human has appeared, it turns into impassable." (Tarkowski)

The labyrinth drives us together in order to rob and eat up one another. Minotauros if he would plod out from his den, would find only stinking bits of flesh and chewed bones. The zone is the Atlantis of the labyrinth where one must get to, otherwise murder (suicide) remains the only good deed. Everyone can be the „Stalker“ of oneself own the idiote, the mad limit-crosser.

I found the source in the foot of a tree. The valley fell asleep, the water was soundless. I bended over it, two faces were there. I dipped my head into the source-mirror. Narkissos (the rat and the saint) disappeared. It was one face.

The human was water.

The water was the human.

The water was love.

Time

Fin de siècle. This obscure expression comes up again and we'll feel the effects of it. An indefinable reference to an indefinable „endlike“. The end of the century is at the gates, here is the end of the thousand years, the tribunal of the declining and the calling to account. Unfulfilled lots, wasted lives, unperformed works, unkept promises, all that has happened and what could have happened. Because these three generations could have been intelligent, rich and just, in which the end doesn't have a tragic meaning.

This century was like we are. The time, our time in it was of no use to anyone. We didn't discover anything, we didn't find anything, but we thought out profound theories, we recreate repletion and hunger, freedom and mass murder, pleasure and pain. We followed the strange footprints of which turned out to be ours. Our souls disappeared at that time. In the 20th century we abandoned every moment to death. We looked for the eternity and we didn't find it. The arrivals after us inherited the entropy of fear. We exhausted the sources of future. Religion, philosophy, arts, nuclear-bomb, didn't help human(s). Time, as we believed, works for us.

„Non in tempore sed cum tempore incepit creatit” (Szent Ágoston) (Not „in” time but „by” time began the Creation). Time is real and dreamlike in so far as, it is totally unimportant. „Time doesn't exist.” (Posch Jenő)

Senses verify and refute the existence of time. It is, and it isn't. It exists and it doesn't exist. Time (if it exists) is a demonic phenomenon, it wrings one's throat, and it is unsparing. One sinks the deeper, the faster time becomes. Distance exists in time. If someone would get beyond this, he (she) could meet everyone who hadn't been alive already, but knew well that it was worth. The one who has seen once, has seen all, but nothing repeats itself.

Book

The detailed writing of Schopenhauer about reading and books, of this „paperremembering“. The generations marching hastily into failure never have understood their thinkers, and they gave their epochal fools a raw „with care“. It is probable that not a single present, that is balanced on razor-edge needs the advices of the permanent contemporaries. In spite of this, how a lot of people there were, and are, who led claim along Schopenhauer to the laurel wreath of ignorancy of age. They've forgotten that good advices don't deserve credit.

Something unknown is always left out from books. Just the half of, what it is all about. Socrates wouldn't have allow to print a single book, but not by the reason of Hugo Wolf, the madman and composer kept shouting not to have anything to do with publicity, with this base mob, with this omnivore, because it's enough if some people love and understand him, but it's needless that thousands of people listen and abuse him. Socrates knew that there were ones, who understood, and ones who didn't, and any of them was ready to vote for the sentence of death. Someone voted it because he didn't understand, the other because he understood it so well.

Writing began by Platon and since then it has been weakness, pain, pleasure and shame. The books are the enemy of life, because it has knowledge of everything, that life isn't able to realize. Because how is life here „where the sun about as often can be seen in the sky, as diamonds can be seen in the shit-hole of a pig.“ (Flaubert)

To forgive everyone, who has written books. It is worthy to read that book, by I am better. I put the sheet of the unwritten books under the pillow.

Moon

This is a melancholic country, that denies its feelings stridently. Disappointed, prematurely old, resigned and receptive-like. It's many-sided and accomodating, mobile and impressible, monomaniacly remembering and superficially forgetful. It's self-reproaching and willing to make sacrifices, it foments its self-love in the fire of hate.

This is Moon-country it hasn't its own light, but at night it reflects some of the distant lights. At night it glimmers, daytime it is „anaemice“. This is Desire-country, where we sleep deeply. Day-dreamer people live on here, which covered its dreams with a lie, dissaminate in dissolute mood its greatest sons and treasures in the world. Men left for the Moon. This country is lived by sleeping people, it suffers from its epochal failures, it distends its occassional succeses to enormous glory. The slightest troubles eat its heart out, it tosses and turns all night.

„Moonpeople“ are stubborn in vain, they are diligent and initiative, because their lability of lot is immense, they reel where world knocks them, missing a certain point. In their horoscopes the house of actions is empty, the house of connections is empty, the house

of life is empty, the house of trials is full. They desire for connections, but they can't build and hold connections, they are surrounded by the stables of lot and the hungries of lot. There are epochal failures on the daily side, that are accompanied by beautiful dreams on the night side.

Dreaming people sleep lightly here, you don't know what they want, perhaps nothing. Not the desires that miss, the will misses. This country should be left alone at last, there should be stillness here, inner peace, it should be waited for, that it would wake up from its leaded helplessness and makes its free wishes known. Till then, let it sleep and don't bother its dream.

The Moon is an astrological cardinality, it doesn't light, it reflects the light. It is something, that is not that. Every woman is the daughter of the Moon. Something, and isn't that. If at a dense night someone would put the Moon into his pocket, a little complication would arise, the powers would accuse one another, the seas would calm down, stoppages would show up in race preservation, the watchers would mourn for the night monk. But at last the exiles would come home, who live on the Moon, and now they are sadly looking at the earth, the squandered inheritance. Till then they send signs in the night, mostly warnings, sometimes the light of gleefulness.

Night

Something's got ready, I haven't even noticed it. Something has got in its place. If something—like so far as that is ready by overcoming so many difficulties, one is empty, as if he/she wouldn't have done anything.

What I had got to know at night, I've forgotten by daytime.

I gave higher for lower, I paid for it by years.

The night tempts in the question, in the answer, in the silence and in the unfounded misery.

Day belongs to night, richness to poverty, shame to pride, transience to eternity, knowledge to unknowledge, difficult to easy, darkness to brightness, cold to warm, visible to invisible, weekday to holiday, inhuman to human, big to small, intelligence to unconsciousness, to make sacrifices to offering. The base belongs to the spirit.

Don't be afraid, look for loneliness and don't forget, that all signs prove that things are decided at night, by the silent light of the Moon, when the world sleeps and dreams of the nicer „itself“.

Dream

„I dreamt that: you were alive, and you weren't afraid of that I was dreaming, were you. You didn't know about it, you could have a guess, when at last you didn't feel the desire to take out for yourself a whirling story from the interstellar dust, which falls back into the interstellar dust.

Whose dream are you?”

Ibsen writes asleep: He gives judgement on himself. Peer Gynt wanted to be present. In fighting glory, where one is thrust by misunderstood, robbed, spoiled dreams.

Ceremony isn't a mirror. Theatre is a turned divine service.

World doesn't dream, human dreams it.

To sleep calmly, to be ready for awakening.

Human first tore off from the dream a piece, that was a size of an apple. Everything collapsed. Blood, dread, squalor became his dream.

When you are dreaming you are sinking into the depth, as the embryo, you are floating. The stars are looming in you. When you are dreaming, you can't

lie. At the verge of wakefulness, pleasure and
trembling are true. In our dreams come together.

To dream and take everything into awakening.

Christmas

The bottled fruit are running low, the longest night comes that nobody waits for, to sleep over, to get away with winter without wounds, winter, that is long in prophecies. Some birds freeze to death by morning, you must get ready. Darkness grows rapidly. All our actions, judgements, hates, mercilessnesses, as the stone, dropped into the sky, fall back on to ourselves. The longest night approaches, this time the outer light decrease, the inner light has to become stronger in the human.

To keep awake, not only at long nights, when one unconsciously clings to an imperceptible touch of a palm, when the whole world is a night-recourse, that waits for crowing of the cock. You have to keep awake these days also in daytime. Though the odds are against us, because „time has gone, when spirit of God was conceivable and the sense of the world has been lost for ever.“ (Novalis)

Meditation: you are somebody's son – life as the being left alone of human is reversible – I am allowed needing anybody as much as anybody needs me – base, Sattipathana, menu – to see (beyond) the verge of perceptibility – not to overpay life – the always

present possibility of spirit – naturalness and breaking
into the infinity – unnoticed turning points – mysteri-
um: to recognize completely this moment.

Here

The Earth, the place where we live a little part of which, sinks in the ocean of stars. If one is able to stand here with full attention, he/she feels that he/she is in contact not only with a few square centimetres, but with the whole Earth, and perhaps he/she is in connection with the ocean of stars. The earthy story is the indefinable past, it is a moment in which was the future before. Sometimes the story seems to be enormous, but it is just an auxiliary-construction, humanity, that has been left alone tries to get back, to padlock the lost time.

What was, a loving glance of a man, his unconscious amazement of the visible and invisible miracles, the glimmery light of his clear life is perceptible in anywhere in the distance, at the verge of the Galaxy. Once more, and never more. What has been left for us, is not that, what it was. We can't see the lights of the past, we're only looking for them—hopelessly, because past never is that, what has remained from it for us.

What is past? Is it the whirl of campaigns and schedules, sand pit-toys of destroyers and builders, horrible decays and cancerous pullulation of empires, series of stupidities and forgettings, consuming connection of modes of production and dealings, rises and falls of ideas and spiritual contagions, the inc-

reases and sinkings (like Atlantis) of cultures and civilizations, is it the triumph of material and the shrinking of soul? Or are they the tales about unchanging and mortal creations, about legends, fables, eposes, myths, poems, pictures, sculptures, music, and the remains of the building of spirit turned to stone? Then what is past?

The secret rolling in the ocean of stars.

Past doesn't know itself, but there is a story made of mud and clay in it. The story of the one, who wants to be freed of faults, but becomes involved deeper and deeper in faults.

Jesus stands in the middle of the story. (In the middle of the story stands: Jesus)

And what has happened, is the story of our alination.

The world is: a museum. This museum is not the servant of the past, but of the present. Past is always the importance of present, it never can be itself. Present is the razor-edge that cuts eager slices of future that imagined to be abundant. Present is the prisoner of unkept promises, it never gives up representing itself to be the realized „eldorado“ of the past. Present lives on the fruit of past, and meanwhile it exhusted the sources of future.

Museum of the World. It's not museion, it's not a grove, devoted to Muses, because there is nobody who sanctifies it. The Museum of the World is the place of brooding, where what can't exist, must be

embalmed. The Museum of the World is: the post-life of the invisible.

Out of time: we see past in worth. Only the limitless, endless survives. Every positive past at the same time is present. Because there is not past ever, there is not future ever, only always is here, the life – the everlasting present, which is flowing continuously from the secret source of the Creation.

There must be a place, where the story of forgetting is stopped, where the broken up picture of the fragments of remembering can become complete, where time cries and stops.

Because inhumanity starts, when one forgets something. One forgets that he/she is human.

Manuscript

Visible is not all. Eternity manifest itself in its parts, it hides as a whole. It comes from somewhere and returns to somewhere.

And

The manuscript doesn't live between the writer and the reader, but in front of two humans, who are side by side, one is still brooding over the manuscript, the other already hasn't been here.

Where from

There is writing on the manuscript (the one who unravels the secret of the birth of writing, finds a medium that is higher ranking than writing).

The manuscript of a work has a principal, transcendental, „escatologic“ nature. The origin (not inevitably in a reasonable way) includes its final consequences.

The regular and irregular beating of the signs, symbols, sentences and bigger items in the manuscript is the projection of the dance of spirit. There is no writing which is born without a request. Who requests: the unknown behind the age.

Science doesn't know how we write. The manuscript firms immediately that someone entrust to it.

The condition of writing: to be alone. Aloneness is the place, where one can't lie. It is the place, where in the dreariness and darkness of aloneness, one receives lightness as a present by the lighting power of spirit.

The manuscript is negative: white paper, black scripts.

Writing controls soul, and lifts it up to the intelligence of spirit.

Writing is not a way of speaking, only so far as if silence is the celebration of speaking.

What can't be spoken about, that has to be written about.

Writing is the „symboltechnic“ of language.

One's being fascinated of language (one's thirst for knowledge) is the eclipse of the marvelcharacter of the Logos.

Language is not only a medium among the others, but it is the possibility of human and Human for creating (collectivity): to recognize the divine meaning in knowing.

The manuscript is of writing, writing is of hearing, writing becomes belief.

Where speaking comes to an end, writing can start.

Changing in/to writing: is looking for speaking, putting the word in calling.

Who writes is the Son of God, serves the enlightening work of the Logos.

Where to

Manuscripts are never printed, always something else is printed.

The first manuscript was the smoothed sandy ground. Stone, clay tablet, animal skin, papyrus, wax, parchment, silk, bark of birch-tree, palm leaf, human skin, paper, metal, foil, screen...

When I wash my face, I write with my hands on my face.

If a writing wasn't kept, even the unreasonable attention has to be maintained for it.

The accidental (stupidity) plays with the survival of writing.

The pressure of power and the hope of the secret guards.

Only the unchangable can't be seen.

Fire is the writing of the flame of it.

The one who writes, always lives simultaneously with oneself and with others, but it often occurs that he hasn't got contemporaries, and not a single reader lives together with him (at the same time).

The one who writes is obliged to shun out of the rummaging, searching hands of the posterity.

The one who cares for seeking, searching for writings, has to maintain the hope.

Writing becomes text. The intoxicated-dusty, philological, linguistic, textological, genetical-text-critical, graphological attack can come. Depending on everything, pressing on none of them.

Soul-guiding – children's drawings – hermeneutic.

The text defined by the power as the dedication of the reader.

Writing doesn't lose its meaning. The technology of intelligence doesn't know about that was entrusted to it.

The getting-mass of writing literature and the parallel conquest-story of money. The striking going hand in hand of writing literature and nationalism.

We live between writing and the invisible picture.

Writing is the exceeding its fourfold intelligence.

Spirit is in the poisonedness: eternity can't get defiled.

What I've got to know, I know it myself – always with the help of others.

Manuscripts are dead forests – the brothers and sisters of the life- (and knowledge) -tree.

The manuscripts, guarded in the libraries of the world are the slips which are pressed under the tongue of humanity-golem.

I can't step over the limit of personal speakableness.

Age

The spirit of the age is: the postmodern. It's the end of history (Fukuyama), total Eclipse of God (Buber), where body, mass, process disappear accelerating in the unstoppable field of force of a new gravitation. The gravitational-pull is „the mammon, the mean stand that economy-centred common opinion by getting jellied.“ (Szabó Lajos) The rule of the instrument, the illusion of limitlessness of the media, the deterioration to pleasure of life, the desire for money and sex, as the parody of life.

Person and reality. The substance of Atlantis sinks in the hunger for life, in the new self-respecting. Appearance of demographic A-bomb and mutants, posthistorical man: he is the Narkissos of intelligency, electronocs, technology, informatics, who executes with pragmatic bestiality the violent humanization of the Earth – under a spell of theories and actions of terror and totalitarianism, plurality and democracy. Market and indifference are in the concentration and distribution of the forces of the world, there are fight and bickering for the positions of destruction. Bemoaning of Babel, hermetic sealing of regions, getting casted around the corpse.

The spirit as it becomes wordless, word-(meaning)-decrease (in tidal wave of word). Silence. In all ages it's so.

The verges of science and arts fade away, and dissolve into one another. The end of theology, philosophy, exact sciences, sociology, psychology – irony and metaphysics combine. Nostalgia for the utopias and uchronias. Sweet nihilism: (it's simultaneously) anarchy and hierarchy, participation and distance, accident and plan, nominating and nominated, absentia and praesentia, surface and depth, deconstruction and totalization, play and death, self-confidence and relieing on, consumption and slim-mind-diet, drug and medicinal-plants – the becoming imbued by the proapocalyptic mood, of which we can hardly wait to its end. We are after the modern and (the super-, hiper-) postmodern: we are in the proapokalyps.

It's a War (raging in ourselves, exploding into manifestation).

Age is, such as it is. There's no cause for alarm. „Those who are wise lament neither for the living nor for the dead. Never was there a time when I did not exist, nor you, nor all these kings; nor in the future shall any of us cease to be.” (Bhagavad-Gita 2:11-12)

We are all here in feast. The matter is very simple: „But the humble shall inherit the land, and delight themselves in the abundance of peace.” (Book of Psalms 37,11)

Diary

„There was a story going round that a youngster's book was published, an innerdiary with swan- and stone-poems in it. It was done in secret, as every important work. The quadrisyllabic form of it was complicatedly simple, the theme of it was serious. He spoke in an unknown voice in the book, in a voice, that is hardly heard nowadays, that could be heard a long time ago. Only the dead spoke this way, who are really not with us, and this voice can be heard only by a book. He caught one of the knots of the unsolvable thread, the Daidalos-story, the greek myth. The deepest question of the artistic-being, that is beyond lot, is raised in the book: should my life be of Daidalos or of Ikaros? Should I live as Daidalos, should I build a labyrinth-life-work, where my monster-soul roams, should I teach my son the dangerous knowledge of flying, and should I see as he falls immediately into death from the highest? Or should I live as Ikaros, in everlasting youth, in violent joy for one single moment? Both of them are failure.

The speaking voice in the book, the poet, doesn't choose either of them, because he accepts both (of them). To fly to the highest, and to write a „Daidalos-like“ diary at the same time, about flying, about the fatal fall. To live in paradox. This is the hardest. There

is a moment, when the master and the disciple are standing near the labyrinth, they have to take to somewhere. Only one way leads from the earthy trouble, fault, confinement: heaven is open. Heaven can't be found either by the way of Ikaros, or Daidalos. The poet looks for it. There is a line in the book, where the dilemma comes to an end, and the heaven opens. It's not really a line, but only two words. The voice says: *I miss you: amen*. The lack of God is appropriated in the echo of the Hebrew closing or augmentative word. Will it be at least the lack of God.

I saw this book of him in this way, when there was a story going round that it was a story going round, that it was a promising start, but nobody had known yet, that he would have to write only one single poem..." – said master Daedalus, and he waved me to leave him alone, before I would try to ask a question.

Chess

The chessboard contains 8x8 squares. When investigating the mathematical problems at the formation of the number eight (the halving of patterns of four terms – cross, cardinal points, seasons, first principles etc.) is worth watching the number itself. Everybody knows the sign of eight derived from arabic („8”) What is the matter? Number eight symbolizes all, that creates the snake-logic of humans. Number eight: double zero „compound”/ two times nothing – the self-portrait of man. Understanding number eight is the first lesson of chess.

On the chessboard stand a light-coloured and a dark-coloured group that don't exist without each other, a pair as man and woman, right and left, jang and jin, Abel and Kain etc. The pair contains the dual organization, and the dichotom unit of the two halves. Any kind of neutralizing the two poles of the „binarily” existing is fatal. We can't say that there is good and there is bad , there is yes, and there is no. We can only say, that they are unseparably. We can kill ourselves by the half of our brain, that is remarkable in a sense, but we would be forced to finish off our lives.

The cautionary tale of the grain of wheat that was put on the chessboard essentially is the overture of the

trials tending to bleed the magical attraction of the game of chess, the seemingly limitless secrets of it. Game of chess is the criterion of spirit – says Goethe. Game of chess is related to the pyramids and the cathedrals. It is the imitation of creation. The movements that take place on the chessboard every time can be different, and they aren't arranged in a serie that would be supported in the slightest degree-mathematically. All mathematical approximation, whatsoever incalculably finite the serie of combinations are, knock against an inscrutable wall, that the numbers don't break through. „Only God can complete the calculations, we can just finish the demonstrations.“ (Donald Knuth)

The artist has the possibility to represent the abstract feelings and moods on new models. If the model is as anachronistic as chess, then either we stay in the axiom-system, or we attempt to correct the axioms by the total exclusion of arbitrariness. An axiom can't be discarded, because it comes back (Tóth Imre)

We constantly are after the seventh day of the Creation. What we have to do is (on this 8th day, that runs to a great length) to correct the axioms that strokeroot in the thoughts of ourselves, so as the human who lives in us, as Cusanus says: *illa imitari protest Deum* (Do act the way of God).

On he chessboard the pieces according to rules that can't be eluded, but within it, can step without restriction, as we all can do in our lives. Stepping back is

impossible, we have to go further, end waits for us. In the chess game play two players. In our lives we play only with ourselves (alone), the dark that lives in us with the light that lives in us. We don't know, who wins, the light or the dark.

Memorybook

Get up!

1.

Not confession, not admission, not suitability, not interconnection, not information (report), not contact, not mythology, not myth, not relation, not identity, not equality.

I am looking for you – yes.

2.

Direct–turn to person is forbidden.

3.

To affect. In any case as a shadow, like one of those, who were binded in the shadow – play of Platon.

4.

The voice we had never heard, because we looked for it in vain, we didn't find it, the voice that we can't hold– is our own voice.

5.

I don't oppose, I don't confront, I don't beg, I don't triumph, I don't wait, I don't demand, I don't betray you, I don't rob you, I don't give, I don't look after you, I don't let you go, I don't subjugate you, I don't

contract an alliance, I don't live instead of you, I don't ask for anything. I say nothing. I accept you.

6.

The improvement depends on me. No: it depends on the victories, the opinions, on the shocking hidings of the tragedies of the very little life, on bad movements, on the steaming books, on the arts of rousing, on the isms, on the mortal power of sensivity, on the material – like inertia, on the hysterical excitements. The prisoner of life when he/she plays cards doesn't understand how the clown has got into his(her) hands, who could be the fool who would clear and improve his(her) life.

7.

The mask of impersonality falls down at the sacrifice of terrible suffering. Every morning I wash my face, every morning I wipe a mask away. To awake in tenderness. Not to recognize myself in the morning.

8.

To speak as to listen.

To listen as to speak.

To touch as not to touch.

9.

I had committed so much sin till I arrested myself, that my lifetime wouldn't be long enough for serving my punishment.

10.

On the trapeze a bad move is enough, here: a belching word. My reward is falling. Everything, even a bad move, can be done. The net, I've imagined, is not, that's all.

11.

I stood being ashamed of my own triumph. I haven't known, that a smile can mean the essence of life in the same way, as the whole universe can.

12.

Every morning I thought, there were some excuse. I looked round, and there weren't any.

13.

„I am occupied with sending Atlantis into the bottom. The government allots a lot of money for this vast development program. In the beginning, the putting to death of a continent seemed to be a gigantic and insolvable task. Years had gone, the political risk grew in the way of a well – fattened porker. The leaders of the parties, the governments, the trade unions of religion, the multi-companies made an oath (on) overbidding one another on stopping the threats of the damned world, of the continent-large (size) dump. Everybody was restless and was suffering from sleeping sickness, more and more people felt the danger. Several research institutes were established for solving the task, scientific tendencies, and movements competed for being the first. The solution I suggested

in its theoretical form already promised to be the most effectual and blissful one. Now, when I recommend myself, perhaps it's needless to give full details of my method, which is, in consideration of its success, is well known all over the world..."

14.

I was in love, who knows, how many times, perhaps it would have been enough only once. Always at the last one, who had never been the last, I felt how very many had been there before (too many, more than enough).

15.

I had no idea about that I had got involved. The machinery of the lying-system, that produced in series its self-satisfied falsifications, took a part also of justness as of some kind of gourmandism. It made believable, that it was ready for improving, that it was healable. But it worked extremely simply: if justness stuck in the throat of the machinery, it murdered in rattling it chased, it prohibited, it was able to bite into its own flesh, which wasn't a consolation. Other times it let justness through its intestines. The result is known. The machine is indestructable.

16.

That I know, it was (there), when I haven't known it.

17.

To remain behind, to swim ashore, to sit down in the bay under the willow, to listen to the song of a bird. Something has happened to me. I see the tree on the shore, and I hear the song of the bird.

18.

Sometimes I suddenly catch myself of being banished. If I look at it better: everybody is banished. And one doesn't hear good news of oneself.

19.

Every day I am Kain and Abel. One of them gets to the top, the other sinks. Day by day differently, as this is the practice in the „onedaylong“-life. Every day dies Abel, every day Kain is born.

20.

Being an artist today means to retire into a little corner of one's own, and to be hungry and to lie. To put on the mask, to show and to fulfill nothing. An artist wants to be only an artist, he (she) insists on anyone else being human. To be an artist means to play the openness and the possibility of light. To lie and to wink, and to be afraid terribly of eliminating oneself.

21.

To the questions that don't disappear we can answer by our whole life.

22.

The demon broke away from me, they climbed out of me, they aren't identical with me any more. But they are still here, and keep me confined. I've become conscious of my spoils. I am not afraid, my demons are afraid of getting me lost.

23.

Thinking is: conquest. I am speaking of that reduce to nothing.

24.

The world is related, I get knowledge of myself by it.

25.

Not the event that I miss, but the wholeness and the discipline of compassion, the controlling (third) eye, that breaks everything through.

26.

This day, this afternoon, this evening and night are waiting for you, to be entirely yours.

27.

Every good book, as the stroking hands, lengthens our lives.

28.

I can resolve all anger, bitterness, gossip, intrigue, branding, hate, despair in myself, in an unnoticed

harmony. Not to dry even the spittle, it dries up by itself.

29.

Protesting is the primary right of human, that one never wants, but is forced to make use of, and from what one has to come out without a wound.

30.

Appreciation for the first and for the last would apply itself for itself, in this case we wouldn't mix it up with recognition.

31.

The only one, that I can show is what I don't know.

32.

What was he/she/it like? Immoderate, exact, violent, silent, accurate, unambiguous, ecstatic, passionate, enthusiastic, irresponsible, tipsy, overstung, excited, respectful, unlucky, wandering, affected of originality, stammering, shameful, animated, uninhibited, prejudiced, irresponsible, victorious, perverted, false, unintelligent, rude. ...was a carpe diem being. Nevertheless what was...like?

He/she/it was the greek sign of negation.

33.

„...than I walked by myself, and pretended just as if nothing had happened,...” (Aranyos Mihály Pál)

Think of me!

1.

It doesn't give me pain, if you play. I can't play, because I've only one game.

2.

The performance has ended, the theatre is empty, it has burnt down. Empty places of marionett-figures can be found in the auditorium. An arm stroke, and you are floating above, not in the sky, but on the rigging-loft. You've won thousand times, you'll win thousand and one time There are tear and laughing, hypnosis of tonic tension on the empty lives. Passing ecstasy. Your reward is the trembling: „being” alone.

3.

Don't declare war on viruses, particularly because of laziness or cowardice, don't call them for keeping of your rule, because illness isn't a relief army, but a well-fed mercenary troop.

4.

Everybody waits for something all the time: much money by the game of chance, or for an embrace, that implies all embraces, success, noise, or stillness, silence, or simply: „be it good.” Nobody knows, that what

he/she waits for, is extant. It has been extant at all times, it can't be lost. But one raises enormous difficulties in the way, not to reach it (so as he/she wouldn't reach it).

5.

The shadow of the clock-hand: is another time.

6.

A human can't be a star, all other possibilities are due.

7.

Somebody claimed, that the earth has a centre. It seemed to be a surprising thought. They started to look for the centre of the earth. Nobody finds it. Because hell can't be the centre of the earth.

8.

My father is planting a walnut tree, calm soil scent goes through his nose. In the evening he peruses the book of Plinius, that has the lettering, that when the tree falls down, it revives by its own power.

9.

In Zelencsuk, through the biggest telescope of the world of that time, Antonioni looked at the Andromeda-fog. He felt word for word ,that he would be asphyxiated into the endless see of the stars. Before loosing his practical consciousness, ha asked: „And what was before this?“ The russian astronomer smiled benevolently, so as he would play for time to size up

if the questioner would bear the answer. At last he answered like this: „Before? There was nothing before, because there had been no kind of earlier.”

10.

Derszu Uzala is the late descendant of Herakleitos, Buddha, Lao-tse. His teachings were put down by a russian military engineer–geodetic surveyor. Derszu Uzala realized the unit of teaching and life. Once more and for the last time. What are still in existence from him, just a few sentences:

„The most important human is the Sun.”

„The other important human is the Moon.”

„Restore the lonely mountain– hut before you move on, put dry shavings, rice and salt into its sheltered corner.”

„Take from nature as much as you need, but no more. What you need, you can take away in good faith, because it is for your sake.”

„Leave a better world behind (after) yourself, that you have (had) got.”

11.

The Spirit Kid catches sight of everything as he sees it for the first time. He arrives everywhere the way, that he has never been there.

12.

Who lives, forgets about that he (she) is dead. Only one human lives all the time, the others are copies.

13.

I am not the dragon of Chuang-tse, if I were, I would belch contented to all your questions. Thinking is not spirit, but only a choice between edible and inedible. This is swine-philosophy. „Spirit can't be defined“ (Tábor Béla)

14.

Kolumbus bears great responsibility of the (non) discovery of America. He deceived in the presence of his sailors the hopeless distance in vain. One day came to pass, that he feared. The sailor of Pinta shouted: „Land!“

15.

The sky where it bumps against the earth. The sky doesn't bump against the earth anywhere. The lynch-law of logic here comes to an end: the earth as a formation, the sky as information.

16.

The sufis wore sheep-scented cloths, they popped in every inn. They drank if they got a glass of wine. Mostly they were thrashed. Their place is placeless, their trace is traceless. The name of the free-thinker of the sufi is: vagrant. They were sitting in the dust of the inn, and told to themselves: „Purify of all qualities of yourself, so as you could contemplate your splendid essence.“ To leave off all „sifa“, the qualities gained unnecessarily. Because it has come to light, that nothing ever has come to light.

17.

Chin Hua says that we can turn back the depravation (flowing) in ourselves, and we can become a „golden flower“. Than we can take care of everybody as of ourselves, we can join hands with the one, who sinks.

18.

You received as a present the earth, the country, the sleeping people, the village, the plain, the hills, the trees, the animals, the people who live together with you.

19.

In this country talking to one another is impossible. We've thrown too many lies and dreadful things in one another's face. We had indicated everything in whispering or shouting, and the day after we asserted the contrary. There is no reason of speaking, writing is up, in the end it has come out, that we have left all unsaid. This country would make a vow of silence, that would be mercilessly verified by God.

20.

There is great noise on the bookshelf. This is the choir of lonesomes, who facing the choir leader, are looking over the shoulders of one another.

21.

When you can't talk to anyone, when you can't read, when you are alone – don't get restless, don't sink into the senseless sorrow, but listen to the thousands and thousands stories that have happened to you, look at the lands and faces you haven't noticed, listen to the sounds you haven't heard, see the pictures you haven't seen. Open the internal books, finally read the true stories that have happened to you, and are waiting so much, to be completely yours (that they could be completely yours).

22.

„All writings hang on rotten skeletons – not to write is not clearer than to write – the most important is: to do it calmly – I feel the „stakeness“ at every writing – you can jabber only without a stake – there is no solution, as usual – that one does one fails – one doesn't feel the fail, one doesn't find out, but lures it down – be with somebody in a way, when I don't want to say anything – only that, what one hasn't known before...” (Várhegyi Miklós)

23.

He read vast number of books, the wordy knowledge doesn't fit together in an orphic order, moreover there was the lecherous and confused eroticism. Saints, women, music, fine arts, encyclopedias, albums, novels and of course, magazines – this was his world. Spiritual and sensual leprosy. The great commentator has gone, he hoped absolution.

24.

To glance at him indulgently as if it were your face.

25.

According to talmudists, thirty-six just men carry the whole weight of the world. They mean the multiplied heart of the world, and they receive – as a vassel – into themselves all the pain of humanity. The most compassionate man is who doesn't know, that he is a just man. For him, the contemplation of the world is indescribable suffering.

26.

Hamvas Béla said: „I'd like to preserve the word: disciple – for myself.” I don't know, if he told it about himself, it's also possible that he told it about his master, who once said: „ I am not happy. I've never been, and probably I'll never be. I am sure, that I would have been happy only then, if I had been one of the twelve, and I would have heard him.”

27.

The important is not that, if you have a master, but that you are a disciple. The spiritual effect that the master irradiates is the path, where nobody has gone yet, nevertheless it leads to him.

28.

Saint- Exupéry writes, that „ if I cry, it's because I am not yet clean enough“. But if your tears have no audience, you are already near.

29.

The belief was an „euphon“, it's already an unknown musical instrument – inner hearing.

30.

D. waits for encouragement, although she's got it already from the first translated sentence:“ From the works have done for the collectivity, the most uncongenial task was left to the recognition.” (Grisebach)

31.

All of us keep repeating one thing, when we are born, we forget that we wanted to mould a rose:

(the „rosemoulding“ is: creating-art

the flowering–falling (dieing) of it is: life

the sample of the rose preparation: the love of recognition

the fire is: time

the fluid ore is: the person

pouring into the mould is: wisdom)

32.

„The something staying in the same acquiesces in itself, and so it stands firmly, stays at the same place“.

(Parmenides)

33.

We would have to stand in the presence of one another right now, in such a way, that once we will.

Visit the Earth!

1.

Human is the first in that he is second.

He/she is a strange being, because he/she is separated.

He/she is an unfamiliar being, because he/she is a guest on the earth.

2.

In the body Jesus lives, and has a talk with Judas.

3.

Spirit is the guard of the secret.

Human is the lover of spirit.

The (Name) is far away, and buries the face in the hands.

4.

Human doesn't fear of death, but of life.

5.

Not to give in to good, and not to despair of bad.

Later: I give in to bad, and I despair of bed.

„Kamilos“ interlaced through the eye of needle
(weaved of good and bad).

6.

One would disentangle oneself from the „lure of words“ (Nietzsche) – The sarx as it leads astray the logos.

7.

Spirit feels sympathy for that face up to it, and this is (that means) at the same time its lower participation.

8.

Hades: is the vale of tears getting more more empty.

9.

World hungers for curse, and inside the searcher of recognition brandishes a lap.

10.

The most remarkable people's nightmarish dream is, that has become embodied without any effort.

11.

Culture is a concentration camp, where we strive to climb to, cheating the attention of the current guard.

12.

I like his letters, he is reluctant to write down a single needless script.

13.

In the face of anybody we love the face, that we pass every day.

14.

The abuse or the praise of the earth (adamah) is: father-complex.

15.

The postmodern hasn't been less biblical or savage.

16.

To the abyss of intellect that is between the Old- and the New Testament one may fall only once.

17.

Juan Jepe, Novalis, Rilke are wondering at the chattering gravediggers, and the eager church robbing.

18.

To put to the test the beginning, the disentanglement isn't worth the trouble.

19.

Who goes away, doesn't go away, who is here, goes away.

20.

The „I“ is a not-sensual being, an existing reality, that doesn't come into being and doesn't come to an end. Changing is absolutely foreign to it. Self-sacrifice is similarly an appreciation of the „I“, as sexuality or the greed of powers. Appreciation is a functioning, it is the self-enforcing of the not-sensual existing. It's a

methaphysical nonsense, that the everbeing, who is ready for self-sacrificing, doesn't want to succeed.”
(Fitos Vilmos)

21.

Don't worry, if I keep silence. Today you receive a share of the joy, that I don't say anything. You can look through me.

22.

Forces of nature, instinct, illness—they don't exist. Life as an illness (we need it so) doesn't exist.

23.

(In „not-knowing” about one another, not-continuing one another, not-saying yes to one another) we lived in contradiction (saying against), contradiction was our self-belief.

24.

You've hoped that it's enough to get to know the number, and you can call up God, but the line is always engaged.

25.

The life of spirit in the proapokalyps isn't ripe enough to the pneumacentral self-knowledge – I'd like to be wrong.

26.

My abilities lessen: I can't follow anybody any more.

27.

My weakness is, that I can't hate enough, in spite of this, human has to disappear from the earth.

28.

And „why did so many die?“ (Tamás Gáspár Miklós) Forgery was done from the genitalias to the leader of the party. And there wasn't logos any more, only rotten flesh – today's perfume.

29.

An endless problem arised with experience.

30.

When Huj Haj was asked, what means that: „there is nothing, that could be experienced“, he said: „To be able to see humans, men and women, and the different phenomenas, in a way, that meanwhile we stay free of love and hate, such as when we have nothing to do with them. This is, what we can term so: there is nothing, that could be experienced.“

31.

Thomas Aquinas on the dying bed: „I can't write any more. I've seen things, that make strawy all, that I've written.“

32.

„Naaszeh adam (we do create human), laabod eth-haadamah (who serves the earth)“.

33.

I've heard so:

I've started off to seek for myself.

Deconstruction: (don't, don't seek it at all)

(above itself at home) is ALL

Diamond-saw-sutra

The Diamond-saw-sutra was written as an appendix to a large letter I wrote to György Kunszt (october-november 1998), who sent me his manuscript of Sankhja's essay, autobiographical sketch. In it, I read that Lajos Szabó „once told of a dream he had of trying to crawl at night, on his belly, through a ring of machine-gun guards surrounded by scanning spotlights and barbed wire, to cut with a diamond-saw in his hand through the diamond shaft around which the world's capitalism, bolshevism and clericalism revolved.” I found that Lajos Szabó's hitherto familiar lecture-texts could be transformed into a rigorous form – the negative of Sánkhjakarika – which, when read, would cut away my true being from its suffocating mind problems like a „diamond-saw”, so that I could at last really live...

Introduction

1-2. *Everything is suffering: salvation can be brought in by knowledge.*

1. „Joy and sensitivity of suffering change together... Joy: similarity – suffering disparity, resistance. The direction given in the direct experience: joy is spreading, because originally it's universal... the experience of evident is born from joy. The interference that increases (one another of) the joy, the joy of the ones, who belong to the collectivity. Perversity limits itself, joy doesn't bear being limited. The pathologic, the narcotic limit joy tendentiously.”

2. „To go to meet suffering; to break through this net in a straight line... always look for the way of the greatest resistance!... I bear the character so, that I break up the mirror!... searching, seeking springing a well, creating... Intuition is the not- divided qualitative and quantitative appreciation... one has to expose with the most painful questions. I measure with the most painful contradiction the others... The presence of any resistance is needed so as we could get a moving view coming from the deepest. It can't be pretended. The paradoxical situation (state) of the secret teaching is: anyone can read it, but they don't get it yet from within: esotericum. If its central importance isn't recognized, it remains a secret teaching further on.”

3-5. *The sources of knowledge.*

3. „To agree: whenever it's possible; to co-ordinate the differences inwardly... Always appreciate at first... In certain questions a universal facing has become possible, that was unimaginable before the 20th century... There is no way to raise questions in effect without comparing them to the Prechristian and Christian revelations!... The old thought, the single thought always creates a new experience...”

The (not- charlatan, not-propagandistic but the) real esotericum:

- a. Theory (it can be applicable for all part-searching, and for the whole world in waves of knowledge.)
- b. Real imparting (solidarity of human community and being, being and appreciation, I've found something in an unknown world, of which I give a sign).
- c. Conscience, direct experience, intuition (the absolute appreciation is being defined: permanent revaluation.)

The unit of the three world is: Divine service.

Esotericum: „It's a qualitatively way that can't be eluded for the revelation for the accustoming of ears.”

4. „The ancient mystery is the only one, but it manifests itself everywhere. The ancient mystery is the trinitarian, immanent unit of being, recognition and appreciation. This is OM. In this last formula is found what we say, and what we can't say. The delegates of the biblical aeon say yes to one another, and to the way they followed together! – Jesus... came to fulfill the law!”

5. „The appreciation, that a human has completed that is what turns the cardinal points of the world... not a single thinker can be worked out, at least can be God. – I can run the way between the full richness and the full unit of appreciation as many times, as I want...Humility can be heightened. The only way I can raise myself if I overstep my line... From the pure monoteism arises the demand that we should search the unit of the world... Real, spiritual and trinitarial understanding of the world.”

6. *The causality.*

6. „... we can't step away from the consequences of our actions, either by natural death, or by suicide... the fear of life... We have no reason of supposing something else, but that we permanently live the consequences of our actions... Love is the source of logic.”

The World

7-9. *(The) Nature and (the) soul (vjakta, avjakta, purusa).*

7. „Nature is present in industry... The putting humans under tools is the negation of being, and we have to return to being, in order to understand our own instruments... In the case of examining reality we cut out a piece; but that piece has to be followed back!... Proportions give the „prak(ri)tikum” practical way of recognition... Catching of the untachable grain of the Gestal... Teleology: the immanent structure of being... The being means the organic connection of eternity.”

8. „The sacral order of the world would collapse, if nihilism that grains ground in all other walks of our lives couldn't get across if only in the mathematical basic- problems... There is raggedness between being and appreciating, it isn't a tearing up. The most negative grades are also precious. The fact, that bad is needed, doesn't mean, that we don't have to strive against it... How (by what means) am I a player in the drama of being? – The importance of all humans.”

9. „Through the affirmation to the roses the affirmation of chains... Spirit doesn't ask but gives, and it never gets bored with it. The presenter grows stronger.”

10-11. *The three qualities (guna).*

10. „*The trinity of aesthetic quality–logicum–ethicum is in a sacral, whirl – like movement.*”

11. „Man is a unit of logicum, ethicum, and aesthetic quality. The sacral analysis three main courses are:

ethicum: is the operative, breaking activity;

aesthetic quality: is the receptive and comprehensive passivity; logicum: is the change– point between the two; it's cool and hot.

It's relative neutrality derives from here. These three movements are not projected, not atomistic, but the triple tension of human movement.– It's a motionless being and origin from moving. Being is: the collaboration of existence and origin. Their separation is abstraction... Appreciations have their meaning only in cosmic space.”

12-14. *The role and the consequences of the „gunas” in the nature.*

12. „How do the three motives give the food to one another? The absorbing ethics, the logic, that makes changes, the passive, the guarding aesthetics.

13. And: „a) Every thing is identical with itself.

b) Every thing can be categorized.

c) Every thing is connected to every other thing.

a) Every phase is identical with itself.

b) Every phase can be arranged.

c) Every phase is connected to every other phase.

a) Every judgement is identical with itself.

b) Every judgement is true or not true, there isn't a third case.

c) No judgement can be also true and also wrong from the same point of view.

14. „In a not- atomized, functionalized unit (aesthetic quality, logicum, ethicum):

I am this passivity

I am this activity

and I am this transition.”

15-17. *The touchstones of the soul.*

15. „In my conscience I identify myself with myself.”

16. „The spirit... is a centre, we can't disregard, but it is indescribable.”

17. „CONSCIENCE: start, our connection with God, the centre of our whole being (mind), soul and its clash, the rank- relative fixed point of the realization of spirit, fear-fear of God as the beginning of wisdom... the source of ethics, because it's the concrete apriori of belief,... aesthetics-mathematics-technics maintain a concrete, followable, controllable blood-circulation – like connection – from another view, to the constructive problems of the living body, it's the system of co-ordinates of: time-space-reason-being-spirit, ...Cogitor: God thinks us through it, and we can think this on!... We are born through it...”

18-19. *The connection of (the) soul and (the) nature (prakriti)*

18. „The low energies that we succeed to raise to the higher mode of existence, the deeper contradictions and dissonances that we succeed to resolve... The body is in the soul... The sacral process of the course

of life. Digesting line: inorganic–plant–animal–human. – We have to pass through the more screens and baths, so as we could enter the sanctum. Bodily and mental purification by successive stages. Indecency is the indecency of the extrementum. – Its concatenation with the digestion... The reality of pureness and indecency and our animating pleasant sensation: the working of the alimentation– elimination. The question is the aesthetic quality of the bios-soul. To organize the more systematically so that the two poles of the assimilation would be the more distant... The more screens and baths as far as the sanctum, so as we wouldn't take any of this scum with us. Preparation, selection, separation... the sacral consuming–process... Instead of the fundamental dualism of material and spirit I assume many qualitative jumps and abyss... – I've won over the rude empiricism... We can't stand the rude dualism, we always have to break through. Healthy duality is possible."

19. „3. The cognition of nature; that doesn't recognize us.

2. The „getting know". People's getting know of one another. Conscience– theory.

1. The getting- know-appreciation of God." „... there are two revelations, the word and the nature."

20-34. *The inner construction of humans: the psyche the sensation and the active- powers.*

20. „The whole me is also in sensation."

21. „All emotions that make humans individualistic, become lonely, pathologic, narcotic."

22. „It isn't good to eat and drink alone.”
23. „The question is the primary collective being of sensation.”
24. „Sameness” (identity): every phase is common. Equality: particular identity.”
25. „The spirit, the intelligence are common realities. Intelligence makes us communal. To understand one. – Differences must be co-ordinated inwardly.”
26. „The growth of the community is the joy – without it: is suffering.”
27. „Facing life quite high objectivity is possible.”
28. „Everything that I can't cope with, I am in an absolutely hypnotized situation; I can't even suffer it consciously.”
29. „– Some kind of a psychotechnic point of view, empiria can be negligible for some time. I have to start off my own reality: What do I want to reach? What are the control-conditions? The aid-construction takes me away, serves me, but only until I am conscious of its aid-construction being. If it becomes unconscious: it hypnotizes. Reality comprehended subjectively is: taking empiria seriously.”
30. „We must refuse the ruling objectivism, that imagines the subject apart from the observer. There isn't sensation that is free from appreciation, it doesn't exist apart from it... We must set off the appreciation that is in the background.”
31. „I don't have to keep the unit, because unit keeps me... Passivity is in that moment, when I accept a higher extent for the activity.”

32. „Spiritual life can't be put together even of its basic functions.”

33. „Concentration to that I see... It's an original human attitude, that it tuckles reality on the verges. Of three match- sticks, man takes one of the outside. We touch the match-sticks in the middle only with inner concentration.”

34. „... the more I forge on, the more and the wider verges are... openness towards verges-effects... – the identification as a whole... love... 'Transparentia'.”

35-37. *The soft (pure, fine, gentle) body (linga) and the transmigration of souls.*

35. „The soul builds the body by re-organization and by re- appreciating. The soul is a dramatic transition between body and spirit (incarnation, sublimation,... assimilation, identification). The last exitement of the spirit that organizes the body, its constructive exitement is: the soul.”

36. Death: a journey to [x]country: to the known and unknown world... The fear when facing death comes from the fearing- spirit and the negation of spirit... The fear of the unrealistic, nirvana-like unit: is the renunciation of the deepest individual point... – there is no direct correspondence among the individualities... The reincarnation distinguishes and doesn't detach from the total continuity of the logos, and it imagines also after death a reduced individual existence.

37. „The reincarnation – spiritual causality... There, where someone in one's life is really superior to time,

the thought of reincarnation sinks... The taking the responsibility for all can be understood only by the reincarnation."

38-39. The species of beings.

38. „The criterion of the normal and of the pathologic is the together – separate."

39. „The character of the normal is the feast: the communal reality..."

The Redemption

40-43. *The goal of the activity of the nature is the redemption of soul.*

40. „The mystical whirling convergence of life is realized through it: birth of myth!”

41. „Expanse is the complement of material. Expanse is not space, but infinite fullness... Expanse exists, as the pervasiveness of forms the place of the personal experience.

42. „The expression: presence of mind... it expresses the spontaneous concentration. This makes possible walking on the earth, across the bridge. Presence of mind (soul-present-being; existence): three post-metaphysical expressions. Present and eternity. The being also relate to this. Soul, reincarnation, personality.”

43. „Existence is an identical drama: Highers make use of lawers!”

44-45. *The content of the redeeming knowledge, the meditation that brings empathy.*

44. „I can't find an example – even by the grace of God – for changing the line of enlightenment, I can find only densification until the trauma!... Joy is the condition of freedom... It's the coincident-of existence and appreciation.”

45."Gospel: good news (joyful/glad tidings)... I would regret forever if I didn't take the moment... We have to get ready for what we aren't ready for. The moment of the abandonment of the known world... the description of the decisive steps (the death)."

46-48. Under the influence of knowledge the connection between soul and material breaks off.

46. „Personality gets lost.”

47. „The total penetrability is the rift, the clear interference, the clear freedom what I am, so not the substantial, impenetrable Maya, but the contrasubstantial Atman. This is the me- experience, the total, the free, the airy.

48. „If I can't say anything to a dying man, than there is something wrong with all my messages. The consolation and threst of freedom! One won't get out of life- danger. This is the consolation and this is the threat.”

49-50. The knower at the time of his death will be released forever.

49. „When one is dying, the body-soul dies, and the soul-spirit sinks back in the universal intelligence.”

50. „The last harbouring, the last death is the total identification.”